לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', ג' בטבת תשמ"ח, 24 בדצמבר 1987 / שנה מ"ח מס' 13529 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

הסכם לפיתוח משותף של „חץ"

וושינגטון. — ארה"ב וישראל הגיעו להסכם על פיתוח משותף של טיל נגד טילים טאקטיים, ששמו „חץ" — כמר אתמול דובר משרד ההגנה האמריקני, קולונל קית שניידר. ארה"ב תממן 80 אחוז של פיתוח הטיל וישראל 20 אחוז, מסר ג'ף נסביט עוזר של הסנטור הרפובליקני דן קווייל, אחד היוזמים העיקריים של תוכנית זו בקונגרס.

התכונות של הטיל נשמרות בסוד, אך סבורים, לדברי „וושינגטון טיימס", כי מדובר במערכת מהפכנית, העשויה לשנות את המאזן הצבאי במזה"ת ולהגן על מערב־אירופה מפני טילים טאקטיים לטווח קצר מאוד, שאינם נכללים בהסכם להשמדת הטילים הגרעיניים לטווח בינוני, שעליו חתמו רייגן וגורבאצ'וב לא מכבר.

העתון מציין, כי ישראל מעניקה קדימות לתוכנית זו, מתוך הערכה, כי האסטרטגיה של סוריה, במקרה של מלחמה, תהיה לשלח כמות גדולה של טילים טאקטיים ב־48 השעות הראשונות, כדי לשבש את גיוס כוחות צה"ל. (ע"צ)

צה"ל מיישם „המדיניות התקיפה" של שר־הבטחון

צפוי גל גירושים בעקבות מעצרים נרחבים בשטחים — הוקם מתקן כליאה חדש

כ־150 מתושבי השטחים נעצרו בלילה שעבר ● מתקני הכליאה בשטחים מלאים עד אפס מקום ● אתמול היתה ירידה בהפגנות — אך צופים שהמתח יימשך עד ה־1 בינואר, יום הפת"ח ● רבין בקבינט: כל מתסיס ומדיח יבוא על עונשו

מאת כתבנו הצבאי, אבי בניהו, כתבתנו המדינית דליה שחורי וכתבינו עזרא אבירן וזהבה מוזס

על־פי הנחייתו של שר־הביטחון יצחק רבין, עצרו כוחות הביטחון ביממה האחרונה עשרות רבות של „מסיתים ומפירי־סדר" בגדה המערבית וברצועת עזה. צה"ל נערך לקליטתם של מאות עצורים, ולשם כך הוקם מיתקן כליאה חדש בדהריה, בדרום הר־חברון.

המגמה במערכת הביטחון היא ללכת „על כל הקופה" בכל הנוגע במעצרים, שהחלו בלילה שבין יום ג' לאתמול. באותו לילה נעצרו כ־150 איש בגדה וברצועה, חלקם נכלאו במתקני־כליאה בשומרון. לכתבנו הצבאי נמסר, כי כל מתקני־הכליאה בשטחים ובעזה, וביניהם מחנה פרעה ליד שכם ומתנה הכליאה שנודע בכינוי „אנצר־2", מלאים עד אפס מקום ואף הוקמו אוהלים נוספים לקליטת עצירים.

צפוי גל־גירושים

גורמים צבאיים מסרו אתמול ל„על המשמר", כי צפוי גל של גירושים מן הארץ. אתמול נרשמה

(המשך בעמוד 2)

פירושו של דבר
אבי בניהו

„קריאות הקרב" של רבין

לא ברור אם היו אלה „קריאות הקרב" שהשמיע שר הבטחון מייד עם שובו מארצות־הברית או שמא היו אלה הגשמים העזים שלא פסחו גם על הגדה ורצועת עזה. אבל העובדה היא כי מרבית מפירי הסדר חזרו לבתיהם. ביממה האחרונה הפעילה מערכת הבטחון מדיניות נוקשה ותקיפה בשטחים שבבסיסה החלטה של שר־הבטחון „ללכת על כל הקופה" ולעצור את כל המסיתים. בדעתו למנוע בכוח כל הפגנה אלימה ולפגוע בכל מי שמזוהה בהוראות כמשליך בקבוק תבערה או פוגע בחיילי צה"ל. לצורך זה הוזרמו כוחות גדולים לגדה ולרצועה. ונעשה שימוש בכל האמצעים העומדים לרשות הצבא לרבות הטלת גזי־מדמיע ממסוקים. למפקדי צה"ל בשטחים ולאלופי הפיקודים ניתנה הנחייה שלא לוותר ולפעול בנחישות. למרות כל הצעדים הללו קיימת הערכה, שגל המהומות לא ישכך עד ליום הפת"ח בראשון בינואר, כאשר ברור שיום כזה משמש קטליזטור להתססה.

כינה את רבין „שיכור" והורחק מהכנסת ● עמ' 3
ישראל מצטערת על צערה של ארה"ב ● עמ' 4
נער חטף מטוס נוסעים של ק.ל.מ. ● עמ' 5

מילוא ניתק מגע עם ועד הרשויות הערביות — חוסיין: איננו זקוקים להכרתו

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

סגן השר רוני מילוא, הממונה על העניינים הערביים בלשכת ראש־הממשלה, אמר אתמול שלשכתו החליטה לנתק כל מגע עם הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות. מילוא טוען שהוועד הארצי זנח את העניינים המוניציפליים והתחיל לעסוק בעניינים פוליטיים קיצוניים, בהסתה לשביתות ולהפגנות. מילוא הטיל את האחריות להפגנות ולחסימת כבישים „יום השלום", על ועדת המעקב המשותפת לוועד הארצי ולחברי הכנסת הערביים. מילוא אמר שבמקום שערביי ישראל יגלו רגשי הזדהות עם מדינתם, הם מזדהים עם אוייביה. הוא אמר שקיבל את הסכמתו ואישורו של רוה"מ יצחק שמיר, למדיניות החדשה של מילוא כלפי הוועד הארצי.

מילוא מסר שהוא דחה אתמול את פנייתו של יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, איברהים נימר חוסיין, להיפגש איתו, ושהוא הבהיר לו כאורח חד־משמעי, שהוא יהיה מוכן לפגוש אותו רק כראש עיריית שפרעם, ושכך הוא ינהג עם יתר ראשי הרשויות והמועצות הערביות. מילוא רמז שגם יתר המשרדים הממשלתיים ינהגו כמוהו, ולא יסכימו להיפגש עם הוועד הארצי שעד כה זכה להכרה רשמית למחצה, של כל המשרדים הממשלתיים.

(המשך בעמוד 4)

ראשי רשויות ערביות בפגישה עם שר־החוץ פרס
(צילום: חרמן / נ.פ.א.)

אש"ף שוקל הקמת ממשלה גולה והכרזה על מדינה בשטחים

ההצעה נדונה בישיבת חירום של הוועד הפועל בתוניס ● עם זאת מעריכים כי תגבר ידם של המתנגדים לרעיון ● רואים בהחלטת מועצת הבטחון נצחון לאש"ף וצעד לכינוס ועידה בי"ל

מאת אורי הורוביץ, כתבנו לענייני המזה"ת

האפשרות להקים ממשלה פלשתינית גולה ולהכריז על מדינה פלשתינית עצמאית בשטחים נדונה השבוע בישיבת חירום של הוועד הפועל של אש"ף, שנערכה בטונים.

דובר מטעם „החזית הדמוקרטית" מסר, כי הנושא יוכרע ברגע המתאים ויהיה תלוי בהתפתחויות בשטחים, בעולם הערבי, בזירה הבינלאומית ובאו"ם. אם כאשר תוקם ממשלה גולה, היא תבקש הכרה דיפלומטית.

מקורות פלשתינים טענו, שהנושא עלה כבר בעבר, אולם לא לכלל הכרעה, והדבר תלוי במועצה הלאומית הפלשתינית, שהיא המוסמכת להחליט על כך.

תגבר יד המתנגדים

רעיון הקמת ממשלה גולה נדון באש"ף מספר פעמים, בעיקר מאמצע שנות ה־70, אולם הנימוקים נגד הרעיון גברו על החיוב שבו. עיקר הבעייתיות לגבי אש"ף נעוץ במיגבלה, שהקמת ממשלה כזו תגביל אותו במאבק המזוין בישראל ובצורך של ממשלה כזו להתוות מצע מדיני ברור, כגון התוויית גבולות, נושא שאש"ף יכול

(המשך בעמוד 4)

„שקט, יורים"

לפני מלחמת יום הכיפורים פעלה ממשלת ישראל על בסיס ההנחה כי אין לערבים אופציה צבאית ולכן אפשר לשמור על הסטטוס־קוו לאורך זמן, אם לא לנצח. באה המלחמה וטרפה את הקלפים, התברר כי קיים גבול ברור למדיניות המתבססת רק על כוח ודחיית נכונות לחסדרים.

השגריר האמריקני תומס פיקרינג הבהיר אתמול, כי לדעת ממשלת ארה"ב, אי־אפשר להמשיך בסטטוס־קוו של המשך כיבוש שטחים בהם מתגוררים כ־1.5 מיליון פלשתינים המבטאים את רצונם במרי אזרחי, שביתה־כללית והפגנות, נגד המשך הכיבוש.

זה הלקח העיקרי שהאמריקנים הסיקו מהאירועים המתמשכים בשטחים, אולם ממשלת ישראל אינה מוכנה להסיק מסקנות. היא ממשיכה בשיגרת המחשבה ובשיגרת המחדל בעשייה. ראש־הממשלה יצחק שמיר, עדיין סבור כי מדובר רק בפרתחים. שר־הבטחון יצחק רבין סומך את ידו על מדיניות היד החזקה ושר־החוץ שמעון פרס מוותר על יוזמתו על פי הסיסמה שנקבע עוזרו בעת מלחמת לבנון, „שקט יורים". הבעייה היא רק בכך ששיתוקה של הממשלה עלולה לגבות שוב מחיר כבד מישראל והדחייה בקבלת החלטות רווית סכנות. שיתוק זה, האופייני לממשלת ליכוד הלאומי, מערער את הסכם השלום עם מצרים, מערער את יחסי ישראל־ארה"ב, מבודד אותה במועצת הבטחון ומגרר את האוכלוסייה הערבית בישראל לבטויים חריפים של התנגדות והזדהות עם ערביי השטחים המוחזקים. ממשלת ארה"ב, אתמול, עדיין שמרה על איזון ומנעה נוסח חריף להחלטות גינוי על המדיניות בשטחים, הפוגעת בזכויות האדם, אך איפשרה את העברת אותה החלטה עם „הבעת צער". אולם יש בהימנעות האמריקנית אזהרה כי הגיבוי הפוליטי של ממשלת ארה"ב אינה מובטחת לאורך זמן. הוסיף על כך פיקרינג שהודיע כי גם הסיוע הכלכלי האמריקני לא מובטח לאורך זמן.

העמדה הישראלית שאין להתייחס יחס שווה לגורמי המהומות ולהפעלת הכוח לדיכויין: לא נתקבלה, והאמריקנים הסכימו כי המשך המצב הקיים, של החזקת אוכלוסיה נטולת זכויות יוזם כגורם ראשוני, ובלתי נסבל. ישראל אינה צריכה להיכנע ללחץ אמריקני או בינלאומי, בניגוד לאינטרסים בינלאומיים שלה. אולם אין שום אינטרס לאומי בהמשך החזקת השטחים עם אוכלוסייתם כבר למעלה מ־20 שנה. הגיע הזמן לגשת לפתרון פוליטי של הבעייה באמצעות ועידת שלום בינלאומית, כי זאת הדרך היחידה הפתוחה כיום לניהול המו"מ. דחיית המו"מ לא תביא לשום תועלת לישראל. ייתכן להשקיט את האירועים באמצעות מאסרים המוניים, גירושים והפעלת כוח, אך אי־אפשר יהיה למנוע את התחדשותם. מינתיים יושתק מעמדה הפוליטי של ישראל ויכולתה הכלכלית. גם צה"ל יפגע כתוצאה מהצורך להחזיק כוחות גדולים לשם שמירה על הבטחון השוטף. לכן על ממשלת ישראל להסיק את המתבקש ללא דיחוי, עליה לקבל את עצות קנדי בביקורו מקצר בארץ ולפתח אוריינטציה של שלום.

דובר צה"ל הטיל הגבלות חמורות על עבודת הכתב הצבאי של „על המשמר"

הצעד ננקט בתגובה לפירסום גירסה שונה מגירסת הדובר על מספר ההרוגים בשטחים ● דובר צה"ל: לא הטלנו חרם, אך יימנעו מהעתון בקשות מיוחדות עד לבירור במועצת העתונות ● עורך „על המשמר": מדובר בחרם בפועל — עתוננו לא היה היחיד שפירסם הגירסה השונה — לא נשלים עם מבצע הענישה בטרם בירור

דובר צה"ל נקט צעד חסר תקדים, כאשר הטיל מיגבלות חמורות על עבודתו של הכתב הצבאי של „על המשמר", אבי בניהו. במיסגרת המיגבלות אין נענות שאלותיו של הכתב, והוא אינו מקבל אישורים לבקשותיו לסיורים ממתגות צה"ל ולראיונות.

צעדו של הדובר בא בתגובה לידיעה שהופיעה ב„על המשמר", בה הובאו גירסאות שונות מגירסתו של הדובר בנוגע למספר ההרוגים בשטחים. ידיעות בנוסחים דומים וביקורת על דיווחיו של דובר צה"ל הופיעו במקביל בעתונים נוספים.

היחסים האלמנטריים בין העתונות וצה"ל. עורך „על המשמר" שיגר תלונה חריפה בנושא לראש המטה הכללי, וביקש את התערבות מועצת העתונות.

תגובת דובר צה"ל

דובר צה"ל לא הטיל מעולם חרם על „על המשמר" או על כל עתון אחר. ביום 20 לדצמבר 1987 פירסם „על המשמר" כהחלטה ודיעה כי צה"ל לא היווח על כל הרוג, בידיעה הובע ספק במהימנות הדיווח של צה"ל על מספר ההרוגים ביו"ש ובעזה. [illegible]

(המשך בעמוד 4)

רַעַל / מַעֲרָךְ

תּוֹדוֹת

1)
תּוֹדָה לְשַׂר הַבִּטָּחוֹן שֶׁטָּרַח,
וּלְשַׂר הַמִּשְׁטָרָה שֶׁעָרַךְ,
וּלְמַ"מ רֹאשׁ הַמֶּמְשָׁלָה שֶׁבָּרַח,
וּלְצֶוֶת הַמּוֹבִיל שֶׁמָּרַח,
בְּקִצּוּר – תּוֹדָה לַמַּעֲרָךְ.

2)
מְצָא אֶת הַהֶבְדֵּלִים
הַבִּלְתִּי נִגְלִים,
שֶׁבֵּין הַמַּעֲרָךְ וְהַלִּכּוּד
(רֶמֶז – אֵין נִגּוּד).

לַפּוֹתְרִים נְכוֹנָה
יַעֲנֹק צָמִיג בּוֹעֵר,
וְהָמוֹן מִסְתָּעֵר,
כַּמָּה מַכּוֹת מִלְּמַטָּה,
וְסוֹף שָׁבוּעַ בְּמַחֲנֶה בַּלָּאטָה.

קובי לוריא

בשטח/כנס פמיניסטיות

גבירותי, ובעיקר רבותי

לא היו להם זקנים ולא שפמים והן לא היו מכוערות. להיפך, היו שם המון נשים יפות מאוד. אבל היה בהחלט הבדל בינן לבין המלאכיות צחות הפנים שבכרומונים: עיניהן היו צלולות ועל פניהן הייתה הבעה אינטלגנטית ועירנית. התיאור הזה הוא מס־הצבע שאני משלמת לעמור הזה. ויד על הלב, גבירותי, ובעיקר רבותי, מי לא חושב שכינוס פמיניסטי הוא משהו ביזארי ששווה הרבה צבע, אבל לא יותר מזה?

עליזה מסיוריק, עובדת סוציאלית, מצטטת את אחת מאמהות הפמיניזם, ז'וליה קריסטבה. קריסטבה אמרה שאם תביעות הפמיניסטיות לשכר שווה ימומשו, תהיה המהפכה הפמיניסטית משמעותית בהרבה מן המהפכה התעשייתית. ואכן, אומרת מסיוריק, הפמיניזם יוכל לחולל גדולות אם יצבור די כוח אנרציה לפתח עצמו, ולטפל בבעיות אקטואליות כבעיות שכר. רות רוניק מעירה לה, בהקשר אחר, שלא כל הגברים מנהלים גדולים, שיש בהם גם דוורים, גם פועלי תעשייה. „סתם בשביל הדיוק", אומרת רוניק, ומסיוריק עונה לה ביובש: „ההגנה על גברים בפורום הזה היא פשוט אאוט אוף פלייס".

בערך בקטע הזה אנדרה, הצלם, פותח לרווח מולו את הדלת, ומסיוריק, באותה אינטונאציה, מגרשת את הזכר הפולש בבושת־פנים.

אחר־כך דיברו המועמדות לראשות התנועה. הן שטחו את המצע שלהן באוזני הבוחרות. הן היו נינוחות ולא עשו פוזות וקולות של כאריזמה. בכלל, כולן הרגישו טוב, חיבבו זו את זו, פירגנו, צחקו בלי להרגיש מטופשות ואמרו מה שהיה להן לומר. (רוניק, בתום דברי המועמדות: מהפה שלכן לאוזניים של הקדושה ברוכה היא). שאלת הפמיניזם בכלל, ומידת השוביניזם והאפלייה התחיקתית והתרבותית בארץ בפרט, היא רחבת־היקף מכדי לדון בה כאן. רק שימו לב (גבירותי, ושוב, בעיקר, רבותי) למידת השוליות של הבעייה הזו בארצנו הקטנטונת ואצלכם בבית. אתם נורא כואבים את כאב ערות המזרח וגם זועמים את זעם הפלשתינים. אבל פמיניזם? זה כבר בתחום הקוריוזים.

מוציאות לשון. לזכר שפליש

או כתור קוריוז, יש לי וידוי סנסציוני: מה שנאמר שם אמש, הזיז לי הרבה יותר ממה ששמעתי אי־פעם בהפגנות של „שלום־עכשיו". מה לעשות. לא נולדתי פלשתינית. נולדתי אשה.

שלי יחימוביץ'

על המשמר

ספורטק / נבחרת מיחיץ'

תקר ישראלי־יוגוסלבי

הכדורגל הישראלי מפונצ'ר. אין בו טיפת אוויר שתגלגל אותו בכבוד על דשא כלשהו בעולם. נבחרת מיחיץ' בכדורגל, זאת שגם לובשת חולצות תכלת־לבן, מציגה לאחרונה רמה מאוד מביכה. גם לנו קשה לראות את הנפסד של הבאת מאמן זר ואי הבאת שחקנים זרים. יש להביא, אם כך, 11 שחקנים יוגוסלביים, דוברים בשפתו של המאמן הלאומי. שחקנים שיבינו פעם אחת מה שמסבירים להם על המגרש ושלא יבקשו מתורגמן

מיחיץ' — עוד 11 ידברו בשפתו

פרפורי הגסיסה של שחקניה. אי לכך יותר נא גם לצופים בעלי העניין בכדורגל ובעיקר בצבעי תולצותיה של הנבחרת, להציע בזאת מספר הצעות קונקרטיות: קודם כל יש להגלות את כל השחקנים לבלגיה. לפזר אותם בין קבוצות הליגה המקצוענית הראשונה ורק בתום שתי עונות, אחרי שיוכיחו את עצמם, לקרוא להם לשוב הביתה.

שנית, יש להפסיק עם המנהג שרק מסבך את העניינים.

דבר שלישי, יש להסביר לקהל כמה אמיתות בכדורגל. מספר נקודות אלמנטריות למי שרוצה לראות רמת כדורגל סבירה: כדורגל משחקים 90 דקות. הכדור הוא עגול והדשא ירוק. המאמן הסביר את התוכנית העבודה שלו ויש לתת לו לעבוד עד שהתוצאות ידברו בעדו.

איתי לנדסברג

ציורמצב

שטיפת־מוח / פסק זמן

תמיד בזמן עבר

מסע הפרסום החדש של „פסק זמן" (פרסום „שמלוקירבן"), החטיף הפופולרי של „עלית", שפורסם מספר פעמים בעבר תחת הסיסמא „קח פסק זמן רקע מתוק בחיים" (פרסום טל ושות') הוא דוגמה נפלאה לרעיון שיווקי טוב, לקופי רייטינג נחמד ולתוצאה משעממת במקרה הטוב.

„תמיד בזמן", טוענת הכותרת של מסע הפרסום הזה שעוצב, כך בשולי המודעה, על־ידי „גלי הוס", מעצב מכוכר בדרך כלל, ולראייה מציגה המודעה שורה של גברים, נשים וילדים, בסיטואציות שונות, בדרך־כלל גדולות מהחיים („לקחתי פסק זמן בין הטניס לבריכה", למשל).

רעיון שיווקי זה שבא לפתור בעצם את הפירוש המיידי, הכמעט אסוציאטיבי, לשם המוצר — „פסק זמן" — ולהרחיב את השימושים בו גם במצבים אחרים, אפילו לעבודה, הוא רעיון טוב ונכון והקופי רייטינג שלו גם הוא טוב (צמד המילים הכפול הוא בהחלט נכון). אך מה קורה לפיתוח הרעיון ולסחיפתו קרימהז מה קורה לתרגום הויזואלי, זה שנחרת בזיכרון הקולקטיבי? מה קרה לתופעה הסופית, כלומר למודעה שפורסמה, אשר יותר משהיא מגרה היא לעוסה? מדוע בחרו „שמלוקירבן" ו„עלית" להציג צורה של מצבי שימוש, נכברים מרי, ולא הסתפקו בגירוי בלבד, בהפעלת הצופה ו/או הקורא? קשה לדעת.

„שמלוקירבן", משרד פרסום חדש יחסית שהוקם על־ידי שניים מפורשי „טל ושות'", לא הסתפקו רק במסר הזה, הטוב והמתבקש, אלא טרחו והסבירו אותו משל היינו צוות הדיוטות שדמיונם מוגבל, ובכך הגבילו למעשה את מצבי השימוש האין־סופיים, כלומר, כרתו את הענף שעליו הם יושבים.

זה הזמן, אם כך, ש„עלית" ופרסום „שמלוקירבן" יגנזו את מסע הפרסום הנ"ל, יקחו פסק זמן למחשבה יצירתית־אמיתית ויתנו למסר שלהם, תמיד בזמן, תרגום אחר, מושך יותר, כזה המתאים לזמן הווה ולא לזמן עבר.

דון כחלילי

מרגליות/ שמיר

סיבה למסיבה

„אין כל סיבה לדאגה" (ראש הממשלה, יצחק שמיר).

ודאי שלא, מר שמיר. מי מודאג אם נהרגו כמה מתפרעים ערבים. או נפצעו כמה יהודים. או הורשת ציור ותגולו בניינים וכבישים. או שובש מהלך החיים. או התגלתה סולידריות שלמה בין ערבים מחוץ ובפנים הקו הירוק. או הוצגנו כקלגסים בחוגי העולם. או זכינו לביטויי הזדהות בעיתון דרום־אפריקאי. או מהם, מהם כל אלה לעומת הדאגה, אשר צריכה להדיר שינה מעינינו, היא היא הדאגה האמיתית, הראגה, ר"ל, מפני השלום?

ארנון לפיד

מדף/ילדים

מותר להגיד לא

אורה לי וכטר, „אצלי אין סודות", איורים: בירגיטה קלמטירס; תרגום: רימונה גרסון; כרטא; 1987; 40 עמודים

כחלק ממערך ההתמודדות שלנו, ההורים, עם חרדותינו סביב הפגעים להם חשופים ילדינו שגדלים, ארגנו לילדי כיתה ד', בה לומדת בתי, חוג ל„הגנה עצמית". ההפתעה לה לא ציפינו היתה הכאתם של ילדינו (כולם!) על־ידי המדריך, לא כחלק מאימוני ההגנה העצמית, כי אם כדרך ענישה בה נקט על התנהגות שנראתה לו בלתי הולמת, בשעת החוג!

ההלם האמיתי היה שתיקתם של הילדים: אף לא אחד מילדי כיתה ד' העז או מצא לנכון לספר להוריו על ההכאה; אף לא אחד מהם העז למחות ולהגיד „לא"!

משום כך הכותרת של אורה לי וכטר „אצלי אין סודות" (במקור: NO MORE SECRETS FOR ME „נפלה" עלי כהולמת ביותר. וכטר, הפונה אל הילדים, מביאה כסיפוריה, בלשון פשוטה ובהירה, סיטואציות שונות, בהן סובל הילד מהיטפלויות מיניות מצד אנשים מקורבים לו. המסר שלה ברור: מותר לי, כילד, להגיד לא, על מעשה הפוגע בגופי או ברגשותי. כדאי לי לספר על כך למבוגר שעליו אני יכול לסמוך.

בתקווה לעוד ספרים כאלה, המעיזים לגעת בציפור־הנפש שלנו, שלומם של ילדינו.

מרים שוה

עורך „עמודאחורי": אפי לנדאו

דאגה ומבוכה ביהדות ארה"ב

עוד דאגה אמריקנית הובעה אתמול ● השגריר ארד מחה על הימנעות ארה"ב במועה"ב

מאת דליה ריטאל, כתבת "על המשמר" בארה"ב וכתבי סוכנויות הידיעות

וושינגטון. — בפגישה עם תת שר החוץ האמריקני, ריצ'ארד מרפי, מחה אתמול שגריר ישראל בארה"ב, משה ארד, על הודעת הבית הלבן ביום ג' ועל הימנעות ארצות־הברית בהצבעת מועצת הבטחון.

הפגישה נערכה על־פי בקשת מרפי, שביטא לפני ארד את דאגת האמריקנים נוכח המהומות הנמשכות. מרפי אמר גם, שארצות־הברית מצפה להרגעת הרוחות ולא תוכל להמשיך לדבוק בעמדתה התומכת בישראל, אם לא ירגעו הרוחות.

השגריר אמר למרפי, כי הטלת מידה שווה של אשמה על ישראל כמו על המתפרעים בשטחים (בהודעת הבית הלבן) איננה מקובלת על ישראל, הדוחה גם את האשמה של "שימוש מופרז בכוח".

"הצבעה אומללה" — כינה השגריר ארד את הימנעות ארה"ב במועצת הבטחון. הימנעותה של ארה"ב תשדר את האיתותים הלא־נכונים — אמר השגריר למרפי.

שוב — "דאגה רבה"

בינתיים, שב אתמול משרד החוץ האמריקני והביע "דאגה רבה" נוכח המשך ההתנגשויות בשטחים. "האלימות איננה מקדמת את האינטרסים של אף צד", אמרה דוברת המשרד. היא הוסיפה, כי אפשר לקיים את החוק והסדר "בלי להפעיל כוח קטלני", וקראה לישראלים להשתמש מיד באמצעים אחרים אלה. עוד אמרה הדוברת, כי "יש להמשיך בחיפוש אחר פתרון לבעיות היסוד" באזור, וחזרה על העמדה האמריקנית למען מו"מ ישיר בין הצדדים.

"בעוד נמשך החיפוש אחר פתרון גלובאלי לסיכסוך הישראלי־הערבי, תומכת ארה"ב בשיפור תנאי־החיים של התושבים בגדה המערבית וברצועת עזה", אמרה הדוברת.

דאגה ומבוכה ביהדות ארה"ב

הקהילה היהודית בארה"ב מפגינה דאגה הולכת וגוברת וחילוקי דעות נוכח האירועים בשטחים. ההימנעות האמריקנית במועצת הבטחון עוררה תגובות מעורבות בקהילה היהודית, בלי לפגוע בתמיכתה במדינת ישראל.

המשכים

צפוי גל גירושים בעקבות

(סוף מעמוד ראשון)

ירידה ניכרת במספר הפרות־הסדר, אולם ההערכה היא, שאש"ף ישאף להמשיך במהומות עד ל־1 בינואר — הוא יום הקמת הפת"ח.

בלשכת שר הביטחון תהיה היום הערכת־מצב על הנעשה בשטחים ויוחלט על המשך הפעולות להשכנת הסדר. גורמים צבאיים אמרו, כי הנוכחות המוגברת של צה"ל בשטחים תישמר בהיקפה לפחות עוד מספר ימים.

מיצנע: יד תקיפה

אלוף פיקוד המרכז, אלוף עמרם מיצנע אומר: "מעכשיו, נתחיל לנקוט ביד תקיפה כלפי הפורעים ונראה נוכחות רבה יותר בשטח. יהיו יותר מיפקדות ויותר כוחות. נהיה בכל מקום ובכל אירוע שבו יופר הסדר ולא ניתן יד לשום חריגה מהנהלים. נוסף לכך, נדאג להעניש את מפירי־הסדר. יותר אנשים ייעצרו וישפטו." דבריו הובאו בגיליון החדש של "במחנה".

על פי ההליכים

פנחס ענברי כתב "על המשמר" מוסר:

במערכת הביטחון דנים על אפשרות לגרש צעירים שהיו מעורבים בהפגנות האחרונות בשטחים. ואולם לכתבנו נמסר כי בכל מקרה לא יהיה שינוי בנהלים הקיימים ואיש לא יגורש אלא בתום ההליך המשפטי, שנוהגים באותה עת, כלומר אפשרות ערעור לפני שופט צבאי, ופניה לבג"ץ.

הודעת רבין בתמיכת שמיר

גם בישיבת הקבינט אתמול הודיע שר הביטחון יצחק רבין, כי מעתה תינקט מדיניות תקיפה יותר בשטחים. כוחות הביטחון ישתמשו פחות בנשק חם ויופעלו יותר מעצרים וגירושים. כל מסית, מדיח ומתסיס, אמר רבין, יבוא על עונשו. ראש הממשלה יצחק שמיר סמך ידיו על דברי רבין. שר־הביטחון אמר עוד, כי כבר הושג סדר בשטחים ובימים הקרובים יושב השקט על כנו לחלוטין.

רגיעה ברצועה

הרוחות העזות והגשם תרמו אתמול לרגיעה הכללית ברצועת־עזה. על מחנה הפליטים ג'בליה הוטל הסגר, המונע מעשרת אלפים העובדים השכירים לצאת לעבודתם בישראל. גם סוחרים ועובדים מקומיים בתחומי רצועת עזה נאלצו להישאר במחנה הפליטים עד להודעה חדשה. בלילה הקודם נעצרו ברצועה מפירי־סדר ומציתים, על־סמך עדויות וראיות שנאספו.

שקט יחסי ביו"ש

שקט יחסי שרר אתמול גם ברחבי יו"ש. מלבד שביתת מסחר שהתקיימה בג'נין, לא היו אירועים מיוחדים. מוסדות ההשכלה נסגרו בהוראת המינהל האזרחי, עד ליום א' הקרוב. במחנה הפליטים דהיישה שררה אתמול מתיחות רבה, בעקבות חסימת הכביש המוליך אל המחנה בחביות מלאות בטון, בעקבות הפרות־סדר, שבמהלכן ניסו תושבי המחנה לחסום את הכביש המוליך מירושלים לחברון.

איסור הפצה ברחבי יהודה ושומרון, למשך חודש ימים, הוטל אתמול על העתון הערבי "אל קודס", בעוון עבירות צנזורה.

אסירים פליליים בחופשי

גונדר לוי שאול, נציב שב"ס, גילה אתמול במסיבת עיתונאים, כי כעשרות אסירים פליליים תושבי השטחים שנשפטו למאסר שנה ובדרך כלל גנבים, עושי מעשים מגונים בילדים וכיוב', מסתובבים חופשיים בשל מחסור במקומות כליאה.

הסכם שכר בבנק לאומי

מאת אודי נחשון
כתבנו הכלכלי בת"א

הסכם שכר לשנתיים (88/87) נחתם אמש בבנק לאומי, ובכך הגיעה לסיומה עוד סערה ביחסי העבודה בבנק שלוותה בעיצומים מצד העובדים והשבתת מגן מצד ההנהלה. לאחר מרתון של דיונים שנערכו אתמול, הוסכם בנקודת המחלוקת העיקרית בין הוועד להנהלה כי צוות של ארבעה אנשים — נציג ההנהלה, שני ראשי הוועד ונציג ההסתדרות — יוכל לדון בפתיחת הסכם השכר ב־88 אם תנאי המשק יחייבו זאת. הוסכם כי רוב של שלושה מתוך הארבעה יוכל להכריע בנושא זה, ובכך למעשה הופקד המפתח לפתיחה אפשרית של ההסכם בידי מזכיר חטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות אלקנה לבקוביץ. שני הצדדים הביעו סיפוק מהחתימה על ההסכם. יו"ר הוועד, לואי רוס, אמר כי הוא מקווה שעם החתימה על ההסכם תחזור מערכת היחסים בבנק לקדמותה. בהנהלת הבנק אמרו, כי ניתן היה לחתום על הסכם זה עוד לפני שבועיים ולחסוך את הנזקים שנגרמו לבנק עקב צעדי העובדים.

סוהר מכלא באר־שבע ואחיו נורו באופקים

מאת שלי יחימוביץ',
כתבת "על המשמר"

סוהר מכלא באר־שבע, אורי מלכה, ואחיו נורו אתמול בשוק באופקים. הסוהר ואחיו נפצעו באורח קל.

המשטרה חוקרת אם מדובר בפעולת נקם של אסיר מהכלא או קרובי משפחתו.

נאומו של רבין שוגר כ"חומר הסברה" לשגרירויות

מאת אבי בניהו
כתבנו הצבאי

ישראל ממשיכה במאמצי הסברה נרחבים כלפי העולם נוכח מה שנראה כגל ביקורת חסר תקדים על הנעשה בשטחים. אל שגרירי ישראל ונספחי העתונות במדינות השונות הודרכה אתמול הודעת הממשלה בכנסת, כפי שהביא אותה שר־הבטחון יצחק רבין. תוכן הנאום הודרך גם אל נספחי צה"ל בבירות השונות.

נאומו של רבין ישמש את השגרירים כבסיס לתגובותיהם כלפי התקשורת העולמית וכלפי מותחי הביקורת נגד ישראל.

● בואנוס איירס. — מים כבדים דלפו בתחנת־הכוח הגרעינית "אטוצ'ה 1", כ־100 ק"מ מבואנוס איירס, "אך לא היתה לכך כל השפעה על הסביבה" — מסרה אתמול ועדת האנרגיה האטומית של ארגנטינה.

אזרחי ישראל,
הגדה המערבית ועזה בוערות
האש הגיעה לישראל
יהודים וערבים ממשיכים להיפגע
חיילי צה"ל נאלצים
להיקלע למצבים קשים

רק ההכרזה על מדיניות של שלום ופשרה עשויה להרגיע את הרוחות

שמיר — אתה אחראי למדיניות חוסר התקווה. התפטר!
שרון — הצלחת להבעיר גם את ירושלים וישראל כולה. הסתלק!
רבין — עכשיו צריך "מוח אנליטי", ולא "יד חזקה"!
ערביי ישראל — אנו מבינים את התיסכול ושותפים לכאב, אך בל נגדיל את הקיטוב והשנאה!

הצטרפו אלינו במוצאי שבת
במצעד
לביתו של ראש־הממשלה
בקריאה:
רק פתרון מדיני יפסיק אלימות!
נפגשים בשעה 18.30
בככר מנורה (הכנסת הישנה)
בירושלים
לתגברת פעילותנו אנו זקוקים לך
ולתרומתך הכספית
שלום עכשיו

ארה"ב תתערב יותר בנושא של זכויות האדם בשטחים

מאת מנחם ענברי, כתב "על המשמר"

"לישראל אין אופציה של שמירת הסטטוס־קוו בשטחים המוחזקים. בלי התקדמות לקראת שלום תגבר סכנת המלחמה, יגברו התיסכול וחוסר שביעות הרצון, והסיכויים למהומות" כך אמר אתמול שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג. בדברו אתמול בכינוס של המועצה הלאומית לתכנון בירושלים, אמר השגריר שארה"ב מודאגת מהאפשרות שישראל תשלוט על מיעוט ערבי גדל והולך. הוא הדגיש כי לדעתו האלימות בשטחים, בשבועות האחרונים, הוגברה פעילות כוחות הבטחון. לדבריו יש בעולם מקומות רבים בהם נערכות הפגנות מבלי שבמהלכם ייהרגו מספר רב של מפגינים.

לכתבנו נודע כי ארה"ב תגדיל את הסיוע הכספי לשטחים, ותהיה מעורבת יותר בבעיות של זכויות האדם. ארה"ב גם תתערב אצל ירדן ואצל ישראל להסיר את ההגבלות על הכלכלה הפלשתינית, כדי להעניק לה יותר מרחב מחיה.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגסור חדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4087 חיפה 31040.

אמש ב"מוקד" — דורית גפן

יש זמן

יצחק שמיר אמנם אינו מגרש מעל פניו את אלה המדברים, גם בעת המהומות בשטחים (הם דיברו גם קודם לכן!) על הצורך בפיתרון מדיני, כפי שעשה לדבריו דוד בן־גוריון ב־1929. אך בניגוד לבן־גוריון, שהסכים לחלוקה, שמיר ממשיך להחזיק, תרתי משמע, בארץ ישראל השלמה. שידולו של יגאל גורן להציל מפיו של שמיר איזו אמירה מדינית חדשה בנושא תהליך השלום הביאה לתגובה המתנגחת, כי גם רעיון הוועידה הבינלאומית אינו חדש, והועלה כבר ב־1975. חידושים לא היו בפיו של שמיר מלבד אזהרות לאוכלוסיה הערבית מצד אחד, ומילות הרגעה לאוכלוסיה היהודית, כי אין להלך עלינו אימים לגבי הישנות החוזרת של המהומות בשטחים וכן לגבי יחסה האוהד של ארצות־הברית כלפי ישראל.

רה"מ דחה את הביקורת שנרמזה בשאלות מראייניו בקשר לטיפולו כמ"מ שר־הביטחון במצב בשטחים, לעומת הטיפול, היעיל לדעתם, של שר־הביטחון רבין לאחר שחזר מחו"ל. שמיר ייחס את ההבדל להתארגנות של צה"ל. הוא גם התעלם מדברים שאמר יגאל גורן, בשם קצינים בכירים, שאמרו כי אילו תוגברו כוחות צה"ל בעוד מועד בשטחים, היה הדבר מונע פגיעה בנפש ובגוף של כל כך הרבה תושבים שם. מי שציפה לאיזו אמירה מרגיעה ומעודדת של רה"מ לגבי פיתרון של שלום ייאלץ להמתין עוד זמן רב.

את שמיר ראיינו: יורם רונן ויגאל גורן.

דובר צה"ל הטיל

(סוף מעמוד ראשון)

עתון אחר. למרות שכתב העתון קיבל אינפורמציה מלאה ומדוייקת, הוא העדיף לפרסם את הנתון השגוי שהיה בידיו. בשל חומרת הנושא, פנה דובר צה"ל לנשיא מועצת העתונות בבקשה לבדוק את כל ההיבטים בנושא.

עד לסיום הטיפול של מועצת העתונות החליט דובר צה"ל לתת ל"על המשמר" את השירותים הניתנים לכלל העתונים האחרים ולמנוע מהכתב הצבאי של "על המשמר" בקשות מיוחדות. בכל מקרה לא מדובר בחרם.

בתשובת הרמטכ"ל לעורך "על המשמר" ניתן גיבוי מלא לנתונים שנמסרו על ידי דובר צה"ל. לצה"ל אין עניין להחריף את מערכת היחסים עם התקשורת וגם לא עם העתון.

עורך "על המשמר" משיב

עורך "על המשמר" מארק גפן משיב על הודעת דובר צה"ל בעניין המגבלות החמורות על עבודת כתבו הצבאי של העתון:

1. דובר צה"ל אינו מדייק בטענה שלא הטיל חרם על עתוננו: בתלונתי אל הרמטכ"ל ציטטתי מדברים שאמר לי תא"ל אפרים לפיד בשיחה טלפונית כלהלן: "אני מבטל פגישה עם אבי בניהו, אני מנתק איתו את כל הקשרים". בנוסף לאמירה זו נתן דובר צה"ל הוראה לאנשי לשכתו להגביל את השירותים לכתב הצבאי לקבלת הודעות בלבד. ואומנם דובר צה"ל עצמו מודה בתגובה הפומבית שלו, כי "ימנע מהכתב הצבאי של 'על המשמר' בקשות מיוחדות". לכל המכיר את עבודתם של הכתבים הצבאיים ברור, כי מדובר בחרם בפועל.

2. דובר צה"ל אינו מדייק בטענה כאילו גירסות שונות מזו של דובר צה"ל בעניין מספר ההרוגים לא פורסמו "באף עתון אחר". ביום פירסום הידיעה בעתוננו ניתן פרסום לגירסות הסותרות את זו של דובר צה"ל למשל בעתון "הארץ". עתוננו פרסם גם את גרסתו של דובר צה"ל בצד הגרסות האחרות.

3. דובר צה"ל מגלה בהודעתו, כי פנה בתלונה נגד עתוננו למועצת העתונות. אך עוד בטרם החליטה המועצה על טיפול בתלונה, דובר צה"ל כבר פסק ואף העניש את הכתב על־ידי הטלת סנקציות ומגבלות על עבודתו.

גם אני כעורך העתון פניתי לנשיא מועצת העתונות וביקשתי, על־פי המקובל במוסד זה, לדרוש מדובר צה"ל לבטל את הסנקציות בטרם הבירור, וזאת על פי עקרון של שמירה על חופש הביטוי.

4. עתוננו לא ישלים עם מבצע הענישה של דובר צה"ל, אשר במקום לבחור בדרך של בירור טענותיו — כפי שהצעתי לו בשיחתנו הטלפונית — החליט לפתוח במאבק חסר שחר נגד העתון.

טרם סוכם המועד לרכישת שריוניות לפיזור הפגנות לצה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

משרד הבטחון מקיים מו"מ עם שתי חברות על אספקת שריוניות לפיזור הפגנות לצה"ל. לכתבנו הצבאי נודע כי צה"ל הגיש בקשה רכישה לשריוניות הללו רק לפני שבוע וחצי, לאחר שהחלו המהומות בגדה וברצועת עזה. בימים אלה מתקיים מו"מ לצורך זה עם שתי חברות המייצרות מוצר דומה. נימסר כי טרם הושג סיכום לגבי המחיר, הנע כסביבות 250 אלף דולר לשריונית.

גורמים בטחוניים הוסיפו בעניין זה כי צה"ל יכול היה לשאול שריוניות דומות לפיזור הפגנות ממשטרת ישראל, שלרשותה מספר מכוניות, אולם משום מה לא נהג כך.

לאורי צארום ובני משפחתו
משתתפים באבלכם הכבד במות
האם
ההנהלה ועובדי "על המשמר" ו"הדפוס החדש"

במלאת שנה לפטירתו של
חברנו היקר
יעקב דורי ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום א' 27/12/87 בשעה 15.30
המשפחה
ובית רמת־השופט

רבין: עזה וחברון לא תהיינה כביירות וצידון, כאן נלחם

ח"כ ותד: אוכלוסיית השטחים נאנקת תחת עול הכיבוש, ולמה מצפה הממשלה ששללה גם זכות ההתנגדות הפסיבית? ...שתתקבל בפרחים?

"עזה וחברון, רמאללה ושכם אינן ולא תהיינה כביירות, צידון וצור" — הכרזה זו השמיע אתמול מעל בימת הכנסת שר הבטחון יצחק רבין בפתח ההודעה המדינית שהביא בשם הממשלה. רבין הוסיף ואמר כי: "כאן נלחם מאוחדים ובכל כוחנו, והוא רב, נגד כל גורם שינסה בדרך אלימה לערער את שליטתנו המלאה בשטחי יהודה, שומרון וחבל עזה". דבריו של רבין נקטעו לא אחת בישיבה הסוערת במליאת הכנסת.

ישראל נחושה בהחלטתה למנוע את הפרות הסדר האלימות, וכי תגביר את הפעילות נגד גורמי הטרור האש"פיסטי בכל אתר ואתר. כוחות הבטחון יפעילו את מירב האמצעים והשיטות נגד המסיתים, המארגנים והמשתתפים בפעילות הפרות הסדר, אמר השר בהודעה המדינית מטעם הממשלה.

"כשר הבטחון אני נושא באחריות לחייהם ושלומם של חיילי צה"ל ושוטרי משמר הגבול הפועלים עימם, ומחובתי לתת בידיהם היכולת להגן על עצמם בעת מילוי המשימות המוטלות עליהם, גם על ידי הפעלת נשקם על מנת לפגוע באלה המנסים להתנכל לחייהם.

רבין הדגיש כי בידי המפקדים הצבאיים הממונים על השטחים סמכויות רחבות. בין היתר: אין הגבלה על אלופי הפיקודים דרום ומרכז להטיל עוצר לזמן מוגדר. בידי המפקדים יהיה חופש רב יותר לסגירת מוסדות המשמשים כבתי־חממה להסתה, לטרור ולהפרת הסדר. אני משוכנע שמעבר לבעיה הזמנית של תדמיתנו החובה העליונה המוטלת על הממשלה, מערכת הבטחון וכוחות צה"ל, היא להילחם נגד האלימות בשטחים ולמנוע אותה בכל האמצעים העומדים לרשותנו במסגרת החוק.

לקבל בפרחים?

ראש המתדיינים בויכוח המדיני היה נציג מפ"ם מוחמד וותד, שאמר: ממשלת ישראל שללה מאוכלוסיית השטחים את הזכות להתנגדות פסיבית לכיבוש. מובארק עוואד מנהיג התנגדות זו — יושב על מזוודות ומחכה לגירושו. למה מצפה הממשלה? שעם הנאנק תחת עול כיבוש, יקבל את הכובש, המתכוון לשבת לנצח על צווארו, בפרחים? ההתנגדות לכיבוש היא לגיטימית והמחאה בישראל נגד הסלמת האלימות בשטחים היא חובה אזרחית של כלל אזרחי ישראל, ובראש וראשונה ערביי ישראל, שהם חלק גאה של עמם ואזרחים נאמנים למדינתם.

וותד ציין כי במשך 40 שנה גיבשה האוכלוסיה הערבית בישראל את זהותה כפי שהתבטאה ב"יום השלום". המימסד הישראלי רק הפריע לגיבוש זה. במשך 40 שנה טרטרו אותנו בין הזהות הלאומית לבין הזהות העדתית. 40 שנה טלטלו אותנו בין הכרה פורמלית בזכויותינו האזרחיות לבין שלילה מעשית של רוב הזכויות האלה, אמר וותד.

יש בינינו מטורפים — הם בשוליים. אנו נקיא אותם ונוקיע אותם. מעטים בממשלה מבינים זאת. אך מי שאיננו מבין זאת, מי שהפך מבעל תפיסה אנליטית לבעל תפיסה קשה, מסוג להציע "יד קשה" כלפינו. — סבור הנואם.

דבריו של וותד שוסעו פעמים רבות בקריאות ביניים בלתי פוסקות מצד ספסלי הליכוד.

שולמית אלוני אמרה: "ובכן, למדנו מדברי שר הבטחון שאצלנו לא ישיגו שום דבר בכח, אנחנו לא בריטניה ולא צרפת שטרור והפגנות לאומיות יכולים לגרש אותנו משטח כבוש. אנחנו גם לא יכולים להרשות לעצמנו לנהוג כבריטניה וצרפת כי הקולוניות שלנו הן לא מעבר לים — ליגלגה שולמית אלוני.

(עתי"ם)

מזכיר המתקדמת הורחק מהכנסת; הפיץ הודעה שכותרתה: "רבין שיכור..."

מאת מוטי בסוק כתבנו בכנסת

יו"ר הכנסת שלמה הלל גירש אתמול, עד לעריכת בירור, את מזכיר המתקדמת בכנסת, חיים הנגבי, מבנין הכנסת. הנגבי הואשם בפגיעה בכבוד הבית.

מזכיר המתקדמת, חילק לכתבים השונים, הודעה מתוך הנאום שמיעארי לא נאם. כותרת ההודעה אמרה לא פחות ולא יותר "שר הביטחון שיכור..." (שלוש הנקודות במקור). בגוף ההודעה נאמר "אין מנוס מלהכריז ברבים על מה שיודעים כל העיתונאים וכל באי הכנסת, השר הזה (רבין, מ.ב.) שיכור — שיכור מכוח, שמודרך על־ידי חולשת הדעת. אחרת אי־אפשר להבין נתונים כוזבים, הכחשות ריקות וחשוב מכל אלה חשיפתה של האוכלוסיה הפלשתינית לנוהגים של ירייה על מנת לפגוע".

אורה נמיר, מיוני העבודה ובעבר (?) מאנשי מחנה רבין, ראתה את ההודעה והזדעזעה. היא ניגשה איתה ללשכתו של יו"ר הכנסת הלל, לאחר שנועץ ביועציו המשפטיים, החליט להרחיק את הנגבי מבנין הכנסת, עד לעריכת דיון משפטי בעניננו.

בתגובה אמר הנגבי כי "בהודעה אין אף לא מילה אחת הפוגעת בכבוד הכנסת. יש בה דברי אמת על שר הבטחון ועל מדיניותו. החלטות היו"ר נגד המתקדמת אתמול מסמנות כנראה את חדירתה של רוח היד הקשה גם לתוככי מישכן הכנסת".

סינדרום חשי"ג

כתבנו מעיר כי צעדו של יו"ר הכנסת מסוכן מאוד, שכן מזכיר סיעה, מחוייב קודם כל, לח"כי סיעתו. במקרה זה שימש הנגבי כשליחו של מנהיג המתקדמת מיעארי.

בעקבות החלטתו של היו"ר, הודיעו דוברים של מספר סיעות, כי הם מתייצבים מאחורי הנגבי. בראש ההתארגנות עומדת מיכל רפאלי מר"צ. לדעת הדוברים, הלל אימץ הפעם את סינדרום חשי"ג, שכן במקום להתמודד עם הח"כ הוא פוגע בשליחו.

57 צעירים ערבים מהצפון עודם עצורים; צפויים מעצרים נוספים

חמישה ערבים מיפו שנעצרו על־ידי המשטרה במהלך ההפגנות שהיו שם ביום שני, הובאו אתמול לבית משפט השלום בתל אביב. שלושה מהם נעצרו להמשך חקירה ושניים שוחררו בערבות. ב"כ המשטרה ביקש לעצור כל אחד מהם ל־10 ימים.

"לא יתכן להחזיר את השעון 40 שנה אחורנית תוך הפרת החוק", אמר השופט חיים אילת וציין, כי החשוד סאבא סאלים (18) מיפו "נטל חלק באירוע חמור ביותר, אירוע שהיה בו לסכן קשות את שלום הציבור, ותוך כדי כך הוא חשוד גם בכך שתקף שוטר".

השופט אמר, כי שיחרורו של החשוד עלול לחבל בחקירה על־ידי תיאום גירסאות והשפעה על עדים, ולפיכך הורה לעצרו ל־6 ימים.

אבו סראריו עומאר (28) מיפו נעצר ל־5 ימים בחשד שהשתתף באופן פעיל בהפגנה, השליך אבנים והתגרה בשוטרים. "שחרורו יכול לסכן את שלום הציבור והוא יכול לחזור ולעבור עבירה דומה", קבע השופט אילת בהחליטו לעצרו ל־5 ימים.

רוביו גרביע (31) נעצר ל־4 ימים בחשד שהשתתף בהתפרעות אלימה במהלכה תקף שוטרים וגרם להם חבלות. בהחלטתו קבע השופט אילת "שיש לאפשר למשטרה לחקור עד תום".

יוסף כורדי (26) מיפו ומוסא זיותי (27) מיפו שוחררו בערבות, כיוון שהחקירה בעניינייהם נסתיימה.

צילמו המפגינים

57 צעירים מכפרים ערביים בצפון עדיין עצורים בידי המשטרה כחשודים שנטלו חלק בהתפרעויות שהיו ביום ב' באיזור.

כתב עתי"ם מוסר כי בדעת המשטרה להביא את מרביתם לבתי משפט. העצורים חשודים בחסימת כבישים, רגימת כלי רכב והנפת דגלי אש"ף, בתקיפת שוטרים והתנגדות למעצר חוקי.

נודע כי במהלך ההתפרעויות צולמו על־ידי צוותים מיוחדים של המשטרה משתתפי ההתפרעויות ולאחר בדיקה מדוקדקת של הסרטים צפויים מעצרים נוספים.

אוטובוס נרגם

אוטובוס אגד שנסע ביום ג' בלילה מטבריה לחיפה נרגם באבנים ליד כפר קנה שבקרבת נצרת.

אחת משימשות האוטובוס נופצה, אך איש לא נפגע. הנהג נסע למשטרה, הגיש תלונה והמשיך בדרכו.

הצעת חוק: "יאסר על ח"כים להשתכר מעבודה נוספת, אלא על־פי היתר"

מאת מוטי בסוק,
כתב "על המשמר" בכנסת

חבר כנסת לא יעסוק בעבודה נוספת, שוות כסף, אלא אם קיבל היתר לכך. זוהי הצעת חוק, של "ועדת טוניק" לישום החלטות ועדת הכנסת בנושא העיסוקים הנוספים של ח"כים.

ב"ועדת טוניק" חברים מבכירי המדינה. לשעבר י. טוניק, היועץ המשפטי לממשלה לשעבר משה בן־זאב, פרופ' קלינגהופר, סטף ורטהיימר, אהרון אפרת, ועו"ד מנחם ברגר. אתמול הגישה הוועדה את המלצתה ליו"ר הכנסת הלל וליו"ר ועדת הכנסת מיכה רייסר. המלצות הוועדה משתרעות על למעלה מ־40 עמודים. הדיון בהמלצות בוועדת הכנסת, יערך בעוד כשבועיים. יטול בו חלק גם יו"ר הכנסת, חבר "ועדת טוניק".

"ועדת טוניק" שמעה 28 ח"כים, כולל שלמה הלל. היא גיבשה הצעת [illegible] מלווה בדברי הסבר מפורטים. מדובר בתיקון לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם.

לפי ההצעה יאסר כאמור על ח"כים לעבוד, תמורת שכר, אלא אם קיבלו אישור לכך.

החוק, אם יתקבל, יחול רק מתחילת כהונתה של הכנסת השתים־עשרה.

מאיר חברה למכוניות ומשאיות בע"מ

הודעה לבעלי משאיות

אנו שמחים להודיע כי החל מ־1 לינואר 1988,
אנו הנציגים הבלעדיים בישראל של חברת
המשאיות האמריקאית

VOLVO GM

(לשעבר חברת וולוו - וייט - ארה"ב).

בדבר פרטים נוספים לרכישת משאיות מדגמי:

WHITE
G.M.C.
AUTOCAR

מתוצרת:
VOLVO GM
Heavy Truck
Corporation

נא לפנות למשרדי VOLVO
• תל־אביב - רחוב המסגר 50. טלפון: 03-330086
• חיפה - רחוב הנמל 8. טלפון: 04-643486 ,670523 ,661873
• ירושלים - ויינגולד משה רח' הרכב 4, אזור התעשיה תלפיות. טלפון: 02-717405, 716277

המשכים

מילוא ניתק מגע

(סוף מעמוד ראשון)

„איננו זקוקים להכרזה"

בתגובה על דברי סגן השר רוני מילוא אמר אתמול יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, איברהים נימר חוסיין: „אנחנו גוף וולנטרי, שנבחר באופן דמוקרטי על ידי הרשויות הערביות, כך שאיננו זקוקים להכרתו של מילוא ושל שר זה או אחר". חוסיין הזכיר כי קודמו של מילוא בתפקיד השר לשעבר, משה ארנס, ניסה גם הוא ללא הצלחה לשלול את ההכרה בוועד. משנכשל ארנס בכוונתו זו הוא חזר והכיר בוועד ונפגש איתו. חוסיין הבהיר כי הוועד הארצי הוקם במטרה להשיג שיוויון מלא לדבריו עם השגת מטרה זו יודיע הוועד על סיום תפקידו. חוסיין הדגיש כי האורחים הערביים אינם זקוקים למליצי יושר וליועצים למיניהם. חברי ועדת המעקב הערבית העליונה, יתכנסו היום בשפרעם לדיון להערכת מצב באירועי „יום השלום".

פגישה עם פרס

„אני מסכים שצריך להפיק לקחים ממה שקרה. החשוב ביותר הוא לא לאפשר למאורעות להשתלט עלינו, אלא עלינו להשתלט על המאורעות, לפני שהקרע והשנאה יעמיקו. השאלה היא כיצד מטפלים בבעיות: באבנים ובקבוקי מולוטוב, או בהידברות — שני הדברים לא יכולים לגור בכפיפה אחת. ישראל היא ארץ דמוקרטית. יש אפשרות להידבר, אבל אין הידברות כאשר יורים. אין הבדל בין בקבוק מולוטוב וירייה. אני מגנה דיבורים וחושב שטפשי לדבר על טרנספר והריגת ערבים. אני מגנה את הרעיון להחזיר את המימשל הצבאי, אולם באותה מידה אני מגנה את סגירת כביש ואדי ערה ויידוי אבנים." — אמר שר-החוץ פרס לראשי הרשויות הערביות.

אש"ף שוקל

(סוף מעמוד ראשון)

להתחמק ממנו כל עוד הינו אירגון ולא ממשלה גולה, מוכרת על-ידי ממשלות העולם. נראה גם, שבשלב זה, למרות שיש באש"ף המצדדים ברעיון, תגבר ידם של המתנגדים, כפי שהיה בעבר, מה עוד, שערפאת סבור, שכל עוד לא מובטח הישג ממשי לאש"ף, אין טעם לממש רעיון כזה.

מיעארי רצה למסור הודעה

ח"כ מיעארי מהסיעה המתקדמת התכוון למסור הודעה בנידון בכנסת, שלפיה „העם הפלשתיני החליט, באמצעות הנהגתו הלאומית אש"ף, לכונן ממשלה פלשתינית גולה, שתפעל לכינון מדינה פלשתינית בשטחים, והכנסת קוראת לממשלת ישראל להכיר בממשלה זו ולהושיט לה יד לשלום. אולם, יו"ר הכנסת החליט לאסור על מיעארי למסור הודעה כזו, מאחר שהורחק מהדיון במליאה על הודעת שר הביטחון.

דובר אש"ף מברך

בתגובה על החלטת מועצת הבטחון, הודיע אתמול דובר אש"ף, כי זה נצחון לעם הפלשתיני וצעד קדימה לקראת כינוס ועידת שלום בינלאומית למזה"ת. הדובר חזר על דרישת אש"ף לשלוח משקיפי או"ם לשטחים, כדי להגן על האוכלוסיה האזרחית.

גם מצרים וירדן

מצרים וירדן קידמו גם הן בברכה את החלטת מועצת הבטחון. השר המצרי לעניני חוץ, בוטרוס ראלי, אמר, כי ההחלטה מציינת את הגינוי העולמי לישראל על התנהגותה בשטחים. השר הירדני הממונה על השטחים, מרואן דודין, גינה את ההימנעות האמריקנית. מקורות מצריים מסרו, שהנשיא מובארק טילפן לנשיא רייגן וקרא לו לא להטיל וטו על ההחלטה.

סוריה מותחת ביקורת

כלי התקשורת הסוריים מתחו ביקורת על ההחלטה וביטאון הממשלה „אל-בעת" טען, שההחלטה מוכיחה שהעניין הערבי אבוד באו"ם.

רדיו רבת-עמון חזר לכנות את ישראל בשם „פלשתין הכבושה"

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

רדיו רבת-עמון חזר אתמול אחרי זמן רב לכנות את ישראל „פלשתין הכבושה", כאשר תיאר את ההפגנות של ערביי ישראל, וציין שיפו נמצאת ב„פלשתין הכבושה".

הביטוי הזה היה שגור בתחנות השידור הערביות בתקופה שבה סירבו להכיר בישראל אבל ככל שהתחזק תהליך ההתפכחות נשמט הביטוי הזה, ורדיו רבת-עמון היה בין הראשונים שחדל ממנו וקרא לישראל בשמה.

דליקה בבית מגורים בת"א

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

דליקה פרצה אמש בבית מגורים ברחוב הרמון 45 בתל-אביב. אחד הדיירים נכווה כתוצאה מהדליקה שפרצה בקומה השנייה והועבר לבי"ח „הדסה" במצב בינוני ע"י צוות מד"א שהגיע למקום. המשטרה פתחה בחקירה לבירור נסיבות הדליקה.

בעל חנות תכשיטים ולקוח נפצעו במהלך שוד

מאת ידעשע מרקוס, כתב „על המשמר"

בעל חנות תכשיטים ברח' סוקולוב 59 בהרצליה ולקוח שהיה בחנות נפצעו אמש בעת נסיון שוד. בשעה 7 בערב נכנסו לחנות שני אלמונים כשברשותם סכין ואקדח. הם פצעו קל את בעל החנות ואת הקונה ונמלטו מבלי לקחת דבר. שני הפצועים הועברו לטיפול בביה"ח „מאיר" בכפר-סבא.

האם תותבת השיניים שלך „יושבת" טוב? לוחצת?
Protefix
פותר את הבעיה
הסוכן בישראל: דנטאורינט-פוס
ת"א, אלנבי 119
טלפונים: 625545, 613364
ניתן להשיג גם ב:
● תל-אביב: א.ב. 2000, אשתורי הפרחי 20, אשכנזי, רח' לבונטין 4, בית מרקחת ילין, רח' החשמל 1
● חיפה: וול, רחוב הרצל 40, ברעטר, רחוב יל"ג 1
● ירושלים: „אוסרר-דנט", שמואל הנגיד 13, בית מרקחת אלבא, רח' יפו 42, „אודנט", המלך ג'ורג' 25
● נתניה: השרון, רח' שטמפר 14
● רמת-גן: דוחן, רחוב הרצל 75
● פתח-תקוה: א.א., רח' רוטשילד 79
● רחובות: כלבו-דנט, רחוב בנימין 15
● באר-שבע: רון, העצמאות 40, „מולט", מורדי הגיטאות 110
● עפולה: בית מרקחת אסף, רחוב מנחם 7
ובדשת חנויות סופר-פארם

מועצת הבטחון מצטערת; גם ישראל הצטערה, שארה"ב הצטרפה לצער

מאת כתבי סוכנויות הידיעות ודליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מרכז האו"ם. — מועצת הבטחון הביעה ביום ג' צער עמוק נוכח הנהלים והמדיניות של ישראל בשטחים, הפוגעים בזכויות-האדם של העם הפלשתיני. המועצה התייחסה במיוחד לירי של כוחות צה"ל, „המביא בעקבותיו להריגתם ופציעתם של אורחים פלשתיניים חסרי-מגן".

בעד ההחלטה הצביעו 14 מדינות, איש לא הצביע נגד ורק ארה"ב נמנעה.

המזכ"ל יבדוק וידווח

ההחלטה קוראת לישראל פעם נוספת לקיים את אמנת ז'נווה משנת 1949 בעניין הגנה על אורחים בעיתות מלחמה והיא כוללת קריאה „לנהוג בהתאפקות מירבית, כדי לתרום לכינון השלום". המועצה קראה למזכיר הכללי, פרז דה קוייאר, לבדוק את המצב בשטחים ולדווח לה עד ה-20 בינואר, תוך הגשת המלצות „באשר לדרכים ולאמצעים להבטחת ביטחונם והגנתם של האורחים הפלשתיניים, הנתונים בכיבוש ישראלי."

המועצה החליטה לחזור ולעיין „במצב בשטחים הפלשתיניים ובשטחים ערביים אחרים, שנכבשו על-ידי ישראל מ-1967, כולל ירושלים."

ההחלטה שאושרה היא גירסה מרוככת של הצעת החלטה קודמת, שבה נאמר, כי המועצה מגנה את פעולותיה של ישראל.

בנאום שהשמיע לפני ההצבעה, דחה סגן שגריר ישראל באו"ם, יוחנן ביין, את ההחלטה, באומרו, שאין היא נסיון הגיוני ומאוזן לטפל בבעיות ובהתרחשויות של השבועות האחרונים. „לכן, מתנגדת ישראל להצעת ההחלטה הזו בשלמותה," אמר. עוד ציין, כי בהחלטה „אין אפילו נסיון מינימלי להקדיש תשומת-לב להסתה המכוונת והלא-ספונטאנית לאלימות, שהיוותה חלק בלתי-נפרד של ההתססה והגברת המתיחות, שהן היסוד למהומות הנוכחיות."

„על אף ההאשמות חסרות-השחר כי נהגנו אחרת, נשארת העובדה בעינה, שכוחות הבטחון הישראליים הגיבו בהתאפקות המירבית האפשרית, נוכח הנסיבות האלימות שעימן נוצר עימות," אמר.

המנעות ארה"ב

בנמקו את החלטת ארה"ב להימנע, אמר סגן הנציג הקבוע של ארה"ב באו"ם, הרברט אוקון, כי עמדת ארצו באשר לשימוש בנשק חם בנסיבות מסוימות ידועה ברבים. עם זאת, מתעלמת ההחלטה מהעובדה, שגם חיי ישראלים בסכנה ושכוחות הבטחון הישראליים ניצבו מול התגרויות ובאי-אלה מקרים מול מצבים שסיכנו את חייהם."

„למיטב ידיעת ממשלתי, היו הפגנות אלה ביטוי ספונטאני של תיסכול," אמר הנציג האמריקני. „התפרצות אחרונה זו של עימות אלים היא תזכורת נוקבת לעובדה, שלא נמצא פתרון מדיני למעמדן של הגדה המערבית ורצועת-עזה, וגם לתיסכול העמוק של בני-העם הפלשתיני, שחייהם היום-יומיים מושפעים כה עמוקות על-ידי ההתרחשויות".

תגובת אש"ף והליגה הערבית

משקיף אש"ף באו"ם, זהדי טארזי, שהשמיע נאום קצר לאחר סיום הדיונים, הביע תקווה, שסיום הדיונים יצביע גם על „שימת קץ לברוטאליות של המדינה הכובשת, המופעלת נגד אזרחים בטריטוריה פלשתינית כבושה." „עוד כמה זמן יכול עמנו לחיות תחת כיבוש צבאי זר, על כל המשתמע מכך?" שאל טארזי.

צער ראשון

לשכת ראש הממשלה ומשרד החוץ הגיבו רשמית בהודעות שבהן הובע צער על צעדיה האחרונים של ארה"ב, הודעות הבית-הלבן והימנעות ארה"ב בהצבעה על הגינוי לישראל במועצת הבטחון.

יועץ ראש הממשלה לענייני תקשורת והאחראי על לשכת העתונות הממשלתית אבי פזנר יכנס היום בלשכתו את יועצי התקשורת של שר החוץ ושר הבטחון אורי סביר ואיתן הבר וכן את דובר צה"ל תא"ל אפרים לפיד ואת דובר המשטרה רב-פקד לוי, כדי לתאם את פעולת ההסברה והתקשורת בארץ.

פזנר אמר אמש, כי ישראל קיבלה סיקור תקשורתי רע ביותר ברשתות הטלוויזיה בחו"ל דווקא כאשר כוחות הבטחון גילו איפוק בטיפול בפיזור ההפגנות.

גם פזנר מצטער

פזנר הביע אמש צער על כי „דווקא ידידה כמו ארה"ב" לא נתנה דעתה על כך, שהודעות הבית הלבן והממשל, וכן ההימנעות בהצבעה על גינוי ישראל באו"ם, עלולות להתפרש על-ידי המסיתים והמדיחים בשטחים כמתן עידוד להמשיך בפעילותם.

סגן נציג ארה"ב באו"ם, הרברט אוקון מרים ידו לאות הימנעות מהחלטת מועצת הבטחון בנושא המהומות בשטחים (צילום: איי.פי)

בבית המשפט המחוזי בבאר שבע

הזמנות בדברי צווי ירושות, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט, בתיקים המפורטים מטה, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או לקיום צוואות ו/או למינוי מנהלי עזבון. כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

תיק מס'	מהות הבקשה	שם המנוח/ה	שם המבקש
494/87	צו ירושה	מרסיאנו רחמה	מרים מורציאנו
499/87	צו ירושה	אמין הינה	היינה אברהם
502/87	צו ירושה	פרמן יצחק	לואייטה לאה סבט
509/87	צו ירושה	בוטבול חסיבה	כהן יוסף
511/87	צו ירושה	מנשה יונה	יפה יונה
512/87	צו ירושה	חן יצחק	חן (חמרה) אביבה
513/87	צו ירושה	שוורץ שמעון	שוורץ יוליה
514/87	צו ירושה	רוזנטל הרשקו	רוזנטל אריה
515/87	צו ירושה	פרולינגר הרדינה	פרולינגר שמואל
517/87	צו ירושה	פופר אהרון	פופר גלרי
519/87	צו ירושה	לבינוזון משה	לב אברהם
520/87	צו ירושה	הרמן פופר	כרמלה שגיא
521/87	צו ירושה	לילה בית-אל	רב בית-אל
522/87	צו ירושה	ליאופולד הרמן	סולמון לרישלאו
525/87	צו ירושה	ליונבק גדליהו	ליונבק עוזיאל
526/87	צו ירושה	לינובק גיטה אליס	ליונבק שרה
528/87	צו ירושה	יוכל רביב	ברוך רביב
529/87	צו ירושה	אפללו יצחק	אפללו עמרם
530/87	צו ירושה	חנה גורוביץ	דוד גורוביץ
531/87	צו ירושה	וינטרוב חנה (אברהם)	מאירה ילניק וינטרוב
532/87	צו ירושה	מינוחין עמנואל	סופיה מנוחין
533/87	צו ירושה	מילגר לסלו	אסתר ידין
534/87	צו ירושה	הברלה שלמה	הברלה פרדסינה
534/87	צו ירושה	סגרף מנסרל	שלמה טל
538/87	צו ירושה	חיים ביטון	רחל ביבי (ביטון)
539/87	צו ירושה	יוקשוביץ חייה ומשה	גרינברג אריה
518/87	צו ירושה	אחולאי אמיל	אחולאי רמונד
516/87	צו ירושה	ענן שולה בת-בתריאל	בן עזרא קלרה
510/87	צו ירושה	שטיין חוה אדינקה	שטיין אימרה
544/87	צו ירושה	שוורץ שמואל	שורץ שרה
536/87	צו ירושה	יפה בנימין	יפה צבי
540/87	צו ירושה	אטלס מסקו	אטלס רות
541/87	צו ירושה	שפירא מנחם	שפירא ויתנה
542/87	צו ירושה	לנרד סלומון לאה	להב פנינה
543/87	צו ירושה	איבגי שלום	איבגי דוד
545/87	צו ירושה	אייזנשפיס וולף	אייזנשפיס אסתר
546/87	צו ירושה	מוזס יצחק	מוזס רותי
547/87	צו ירושה	לאה ברוך	יוזף לופשיץ
510/87	צו ירושה	דבראשולי שרה	דבראשולי דניאל
548/87	צו ירושה	לסרי נונה	לסרי יוסף
549/87	צו ירושה	סביאן יוסף	סביאן לילי

תיק מס'	מהות הבקשה	שם המנוח/ה	שם המבקש/ת
550/87	צו ירושה	סרוגו יעקב	סרוג אריה
552/87	צו ירושה	פלור לישה	אברהם לישה
553/87	צו ירושה	יצחק רחמים	שמחה רחמים
554/87	צו ירושה	שרעבי ברוך	חיים שרעבי
555/87	צו ירושה	שרעבי סעידה	חיים שרעבי
556/87	צו ירושה	רטאשוילי הלל ולאה	רטאשוילי דוד
557/87	צו ירושה	לוגסי מישל	לוגסי תמר
558/87	צו ירושה	אבני מוריס	פרחיה (לסרי) אבני
559/87	צו ירושה	פרומה יופה	דימשיץ גיטה
560/87	צו ירושה	תמיר זאב	תמיר אריאלה
561/87	צו ירושה	ברכנר צפורה	בר-עור אילה
562/87	צו ירושה	ביטון משה	סוליקה ביטון
565/87	צו ירושה	היקה מרייץ	עמיה חיה-גבי
566/87	צו ירושה	צוקרמן צבי	פרידה גרשון
567/87	צו ירושה	לב צפורה	זרובבל לב
568/87	צו ירושה	בריקמן יחזקאל	שרה בריקמן
569/87	צו ירושה	קיזורמן היינה ומוטל	קיזורמן חנניה
570/87	צו ירושה	מרזוק לוסי	מירי דניאלס
572/87	צו ירושה	זלבסקי אברהם	זלבסקי איטקה
573/87	צו ירושה	רוזמן אסתר	גמתלוביץ צילה
574/87	צו ירושה	אסולין אסתר	אסולין שמעון
575/87	צו ירושה	איטמוגין אברהם	אאידה איטמוגין
576/87	צו ירושה	יצחק בוטבול	כרדפאל בוטבול גינט
577/87	צו ירושה	גוליים נאוי	ראובן נאוי בטון
578/87	צו ירושה	ריקמן משה	דיקמן אלגה
579/87	צו ירושה	באשוע אירנה	קין כוכן קלרה
580/87	צו ירושה	קלישמן יוסף	רסינובסקי שרה
581/87	צו ירושה	מגחס (פרשה) ברקמן	ג'ין פיי קינג
582/87	צו ירושה	רון מיטו	סטיל בר
583/87	צו ירושה	שמאי סגל	חירה סגל
585/87	צו ירושה	מילשטיין יעקב	מילשטיין יצחק
586/87	צו ירושה	דורסון דוד	דורסון אסי
623/87	קיום צוואה	נפתלי וינשטיין	ארנה וינשטיין
574/87	צו ירושה	שוך אדולף	ערן שוו
527/87	צו ירושה	גולדמן מרומה	גולדמן שמאל
537/87	צו ירושה	מוסקו אלכסנדרו	כץ פליסיה
563/87	צו ירושה	קרשובסקי נחמיה	קרשובסקי לודמילה
564/87	צו ירושה	טסקל ברוך	ריגה קלודארד
571/87	צו ירושה	הנס גולדשטיין	גולדשטיין הילדה
584/87	צו ירושה	מילשטיין מיגנה	מילשטיין שושנה
587/87	צו ירושה	קרמפ גולדה	אברהם גולדה

שוחררו כל 97 נוסעי מטוס ק.ל.מ. שנחטף לרומא בידי נער הולנדי

רומא. — הצעיר, שחטף אתמול מטוס נוסעים של חברת ק.ל.מ., נתפס אמש בידי שוטרי בטחון של נמל-התעופה ברומא, וכל 97 הנוסעים שהיו במטוס ירדו ממנו ללא כל פגע.

בידיעות קודמות נמסר, כי, המטוס נחטף בטיסה מאמסטרדם ואולץ לנחות בנמל-התעופה של רומא, פיומיצ'ינו — מסרו שלטונות נמל-תעופה.

במטוס, מדגם „בואינג 737", שהיה בטיסה למילאנו, 91 נוסעים, ושישה אנשי-צוות. החוטף דרש כופר מיליון דולר ומאיים לפוצץ את המטוס, אם יקיפוהו שוטרים או יעשו ניסיון כלשהו לפרוץ לתוכו. החוטף גם דרש לתדלק את המטוס או להעמיד לרשותו מטוס חליפי, שבו יימלט עם הכופר.

לפי ידיעות ראשונות, החוטף הוא הולנדי צעיר, ויטוריו סגרוי, בן 15-18.

60 נוסעים שוחררו תחילה ללא פגע, מסר שר התחבורה האיטלקי. 37 אנשים אחרים, כולל ששת אנשי הצוות של מטוס בואינג 737, של חברת התעופה ק.ל.מ. הוסיפו להיות מוחזקים בידי החוטף, עד שגם הם שוחררו לבסוף. (עיר, עי"צ)

יו"ר מפלגת השלטון בסרילאנקה נורה למוות עם שלושה מלוויו

קולומבו. — יו"ר מפלגת השלטון בסרילאנקה ושלושת מלוויו נורו אתמול למוות — מסרו מקורות משטרתיים.

הארשה אבייוארדנה ושלושת מלוויו הותקפו ביריות וברימוני-יד שעה שנסעו בקולומבו הבירה. שלושת המלווים היו שומר-ראשו, הנהג ומשרת.

התוקפים, שהיו רכובים על אופנוע, פתחו באש והטילו רימוני-יד לעבר המכונית.

שום ארגון לא נטל על עצמו את האחריות למעשה אך חושדים, כי המתנקשים היו חברי „החזית לשחרור העם", ארגון שהוצא אל מחוץ לחוק. (עיר, עי"צ)

הליכי גירוש בארה"ב נגד שומר לשעבר באושוויץ

וושינגטון. — שלטונות ארה"ב פתחו בהליכים משפטיים לקראת גירושו של תושב קליפורניה, יוזף אקרט, הנאשם בפגיעה באסירים במחנה ההשמדה אושוויץ, במלחמת-העולם השנייה.

דובר מטעם משרד המשפטים האמריקני מסר, כי אקרט חשוד, שבשנים 1943-1945, שירת בחטיבת האס.אס. „גולגולת", שאנשיה שמרו על מחנות אושוויץ, קטוביץ וגלייביץ.

אקרט היגר לארה"ב בשנת 1953, אולם מעולם לא ביקש אזרחות אמריקנית. (עי"צ)

המדען הרוסי שנעלם ביקש מקלט בשגרירות אוסטרליה

ניו-דלהי. — מדען סובייטי, שנעלם ביום ו' אחרי סיור קבוצתי בניו-דלהי, נמצא בשגרירות אוסטרליה בבירת הודו וביקש מקלט מדיני — הודיע אתמול דובר אוסטרלי בניו-דלהי.

הדובר אישר, כי אלכסנדר באבי, ביולוג, ביקש מקלט מדיני, אך שלטונות אוסטרליה עדיין לא השיבו על בקשתו.

הודו, ידידתה הקרובה ביותר של בריה"מ בדרום-אסיה, אינה מכירה בזכות להגנה בבניינים דיפלומטיים, אך מקורות אוסטרליים אמרו, כי אין להניח ששלטונות הודו יפרצו לשגרירות בכוח. (עיר)

העשן הרעיל במצרים — אולי חבלה

קאהיר. — חוקרי הצבא המצרי, הבודקים את הסיבות להתפרצות ענן עשן רעיל, שגרם למותם של תשעה בני-אדם במחנה צבאי באלכסנדריה, אינם מוציאים מכלל אפשרות שהיה זה מעשה חבלה — אמר אתמול מקור צבאי מצרי מהימן.

פקידי משרד הבריאות אמרו, כי חמישה אנשים נשארו במצב אנוש בבתי-החולים וכן 100 נפגעים אחרים, שעדיין מקבלים טיפול. (עיר)

אבדה
תעודת פקיד רשוי
ע"ש מושקט דוד.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אשור להקלה מתוכנית העיצוב 1680 לענין: גובה יציאות חדר מכונות מעלית בגובה מ-2.30 מ' ומערכת קולטים על הגג העליון ברחוב צבי ברון, מס' 2 גוש 6911 חלקה 81.

תיק בנין 3/0362-002
בקשה מס' 87/1022

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת והטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמוט, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה-24.12—30.12.87

יום חמישי — 24.12

כפר נחאף — 18.30 — חוסיין פארס, אלי ספרן — חוג בית.
סניף בת-ים — 19.00 — ח"כ יאיר צבן — מסיבת חנוכה.
סניף פתח-תקוה — 19.00 — ח"כ אלעזר גרנות — מסיבת חנוכה.

יום שישי — 25.12

סניף נצרת — 12.30 — וולדי מורג — מזכירות הסניף.
סניף כרמיאל — 20.00 — חוג בית לדוברי ספרדית.

ש ב ת — 26.12

חיפה, הכרמל — 20.30 — ח"כ אמירה סרטני — חוג בית.
קיבוץ רמת השופט — 21.30 — חנן ארז — שיחת קיבוץ.

יום ראשון — 27.12

מוסד העמקים — 8.30 — ח"כ מוחמד וותד — עם השכבה הבוגרת בנושא: הסכסוך היהודי-ערבי.
סניף בית-שאן — 9.00 — ח"כ יאיר צבן, יוסי סלומון, מישל אלמליח — יום ביישוב.
חיפה, אורט ביאליק — 9.45 — ח"כ חייקה גרוסמן — עם תלמידי י"ב — תנועות הנוער — תפקידן בשואה ובמציאות ישראל.
שובל, „מבואות הנגב" — 13.00 — אידריס מואסי — עם חניכי גוף בוגר.
במרכז — 14.00 — ישיבת הצוות המצומצם של המדור ליהדות בריה"מ.
סניף תל-אביב — 17.00 — נתן בקלר — העובדת השכירה.
סניף אשקלון — 18.00 — אילן גילאון — עם הדור הצעיר.
סניף רמת-גן — 19.00 — דב אלקנותי, יוסי סלומון, מישל אלמליח — מזכירות סניף.
קיבוץ רבדים — 21.00 — ח"כ אלעזר גרנות — אסיפת חברים.
כפר והט — 17.00 — אידריס מואסי — עם הדור הצעיר.

יום שני — 28.12

קיבוץ דליה — 9.00 — אלי נצר — יום עיון לתלמידי בסמ"ת.
סניף פתח-תקוה — 10.00 — נטע מן — מועדון וותיקים.
סניף רמת-גן — 10.00 — ד"ר אלכס זרון — מועדון וותיקים, ביאליק 54
סניף רמת-גן — 17.00 — ד"ר מרים חלוי — מועדון גבעתיים, גורקים 5.
ראשון-לציון — 18.30 — אבי שיין — מפגש עם מועדון ההסתדרות.
סניף חולון — 18.30 — דני פלג — כנס „מרד" תלמידי תיכון לשינוי מערכת החינוך עם נוער מפ"ם.
סניף עכו — 19.30 — מישל אלמליח — חוג בית.
סניף יבנה — 20.00 — שושנה דון — אסיפת חברים.
ירושלים, „צוותא" — 20.30 — ח"כ אלעזר גרנות, מרון בנבנישתי, הרב אשר הירש — דיון בנושא: עתידה של ירושלים — מנחה: ראול טייטלבאום.

יום שלישי — 19.12

סניף עכו — 8.30 — וולדי מורג, אלי ספרן — סיור בסניפי הצפון.

צוות פוליטי — צעירי הקיבוץ הארצי — בבית הקיבוץ הארצי, בשעה 15.00

סניף נהריה — 16.00 — יצחק אסא, חוסיין פארס — פגישת מורים איזורית.
סניף ערד — 16.30 — רכזי מחלקות מהמרכז — במבצע תו ועידה.
סניף צפת — 18.00 — וולדי מורג — אסיפת חברים.
סניף רמת-גן — 18.30 — אידריס מואסי — אסיפת חברים בנושא: ערביי ארץ-ישראל.
סניף בני-ברק — 19.00 — יהודה דגורי — מזכירות סניף מורחבת.
סניף הוד השרון — 19.00 — דוד שטוקפיש — מועדון יידיש.
סניף באר-שבע — 19.30 — אילן גילאון — עם הדור הצעיר.
גבעת-חביבה — 20.00 — בגילה — סמינר לחברי „גרעינים".
סניף כרמיאל — 20.00 — דב אלקנותי — חוג בית, אצל לורה כץ.
ירושלים, אוניברסיטה — 20.30 — ח"כ יאיר צבן — מפגש עם סטודנטים.

יום רביע — 30.12

במרכז — 14.00 — פורום עדים גדולות

תא מורי מפ"ם — מטה בחירות סמינר למורים מהגליל המערבי בגבעת-חביבה 30-31.12

גבעת-חביבה — 17.00 — ג'ורג' גל — חוג רעיוני לנוער מפ"ם.
קיבוץ רמת-השופט — 17.00 — משה סמולר — מועדון וותיקים.
סניף חולון — 18.00 — אילן גילאון — עם הדור הצעיר.
סניף הרצליה — 19.00 — שלמה עתיר — מועדון יידיש.
סניף רחובות — 20.00 — ח"כ אלעזר גרנות — אסיפת חברים.

איגוד מקצועי

יום שלישי — 29.12

יוקנעם — 10.00 — דב אלקנותי — במפעל ראם.

יום רביעי — 30.12

תל-אביב, וועה"פ — 10.00 — נטע מן — מזכירות טכסטיל.

אל מזכירי הסניפים:
נא להחתים בדחיפות את חברינו בהסתדרות הפועלים החקלאית על טפסי הוועידה החקלאית ולהעבירם אל נטע מן במרכז

ישיבת מזכירות מורחבת — בחיפה ביום א' 3 בינואר בשעה 16.00, באולם „ביתנו" ברח' ירושלים ליד התיאטרון העירוני.
על סדר היום: החינוך במיגזר הערבי.
אישור הדיונים בוועדה מכינה לוועידה.
החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם

מחלקת אירגון — מטה הוועידה
כנס ארצי של פעילי המפלגה — לקראת הוועידה ה-10
יתקיים ביום רביעי 6.1.88 בשעה 17.00 — במרכז
[illegible]

החללית „סויוז 4" התחברה בהצלחה לתחנת החלל „מיר"

מוסקווה. — „סויוז 4" ובה שלושה קוסמונאוטים סובייטיים, התחברה אתמול לתחנת החלל „מיר", החגה סביב כדור-הארץ — מסרה סוכנות „טאס".

מפקד המשלחת, קולונל ולאדימיר טיטוב, מהנדס-הטיס מאנארוב והמדען לבשנקו המריאו לעבר תחנת-החלל מ„בייקאנור", במרכז אסיה הסובייטית, ויצטרפו אל הקוסמונאוטים יורי רומננקו וחברו אלכסנדר אלכסנדרוב.

טיטוב ומאנארוב אמורים להישאר בתחנת-החלל „מיר" תקופה ארוכה. לעומת זאת, יחזור המדען לבשנקו לכדור-הארץ, ביחד עם רומננקו ואלכסנדרוב, ב-31 בדצמבר.

החלפת הצוותים בתחנת „מיר" היא ראשונה מסוגה, והיא מורה כנראה על התחלת איוש קבוע של תחנת-החלל. הצוות החדש יבצע שורה של ניסויים ויבדוק את ההשפעה של טיסות ארוכות בחלל על גוף-האדם, לקראת צאתה של משלחת אל כוכב-הלכת מאדים, האמורה להימשך 30 חודשים. (עיר, ועי"צ)

פגישה נרגשת של חמשת הקוסמונאוטים בתחנת החלל (צילום: אי.פי.)

● אתונה. — נציגה הדיפלומטי של ישראל ביוון, השגריר משה גלבוע, הודיע ביום ג' על הקמת לשכת-סחר ישראלית-יוונית ביוון ובישראל. גלבוע הודיע על כך באסיפה מיוחדת של 50 אנשי-עסקים יוונים, ביניהם נשיא לשכת התיירות היוונית, קוסטאס קיריאזיס. (עמטי"א)

● חוסיין מלך ירדן חזר אתמול בערב לרבת עמון, בתום ביקור של 3 ימים בבריה"מ שבמהלכו נועד לשיחה עם מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב.

דף פתוח לבריאות

כיצד נשמור על חום גופו של התינוק?

בחודשי החורף הקרים יש לדאוג לשמירה על חום גופם התקין של ילודים ותינוקות צעירים - שאינם מסוגלים לשמור בעצמם על חום גופם כמו ילדים גדולים יותר או מבוגרים, ועל כן יש למנוע מהם פגיעה מקור.

טמפרטורה מתאימה - הטמפרטורה בחדרו של התינוק צריכה להיות כ-22 מעלות גם ביום ובמיוחד בלילה. כדי לדעת מהי הטמפרטורה רצוי להעזר במדחום קיר.

חימום החדר - ניתן לחמם את החדר בכל אמצעי החימום, אך תנור חשמלי עדיף, במיוחד בשעות הלילה. יש לנקוט אמצעי זהירות: את התנור צריך להעמיד רחוק מוילון, רהיט או כל חפץ אחר, העלול להתלקח. אם אתם משתמשים בתנור נפט או גז, יש לדאוג להשארת פתח צר בחלון - לכניסת אוויר.

אוורור החדר - פעם ביום יש להוציא את התינוק לחדר מחומם אחר בדירה, כדי לאוורר את חדרו.

לחות בחדר - יש לדאוג ללחות בחדר. ניתן לעשות זאת על-ידי תליית כביסה רטובה בחדר התינוק - אך לא ליד התנור, כדי למנוע התלקחות. ניתן גם לשים על התנור, או בפינת החדר, סיר שטוח ובו מים.

מיקום המיטה בחדר - העמידו את מיטת התינוק ליד אחד הקירות הפנימיים בחדר (קיר המפריד את הדירה לחדרים), ובמרחק כמה סנטימטרים מקיר זה. לא רצוי להציב את מיטת התינוק ליד קיר חיצוני (החשוף לאוויר הקר בחוץ), מכיוון שהתינוק עלול לאבד חום העובר אל הקיר הקר.

שעת האמבטיה - בשעת האמבטיה חשוב להקפיד שהחדר יהיה חם. לאחר האמבטיה יש לנגב את התינוק היטב במגבת יבשה.

לבושו של התינוק בבית - מומלץ להלביש את התינוק בבגדים חמים וקלים (גופיה, חולצה ובגד עליון), ולעטוף היטב את התינוק ולכסות גם את כפות רגליו ולכסותו בכיסוי חם. אם מזיע התינוק - פירוש הדבר, שחם לו מידי.

לבוש התינוק בחוץ - ביום קר, שבו לובשים מעיל ביציאה מהבית זקוק התינוק לכובע, נוסף ללבוש החם.

מהם הסימנים המוקדמים לפגיעת קור וכיצד לנהוג במקרה כזה? אם נראה לכם שהתינוק אדיש, בכיו חלש, והוא מגיב באיטיות, מנמנם, מסרב לאכול, אף שאינו שקט - יש למדוד את חומו בפי הטבעת ואין להסתפק במגע בעור התינוק. כפות ידיים וכפות רגליים קרות אינן מעידות בהכרח על חום נמוך. אם בכל זאת אתם חוששים, מדדו את חומו של התינוק. לפני המדידה יש להוריד את עמוד הכספית במדחום עד למינימום. אם חומו של התינוק לאחר 3 דקות הוא מתחת ל-36 מעלות, התייעצו מיד עם רופא. בינתיים יש לחמם את החדר היטב, לכסות את התינוק בכיסוי חם, או לקחת אותו בזרועותיכם ולחבקו. אם אין בסביבה רופא תורן - פנו לבית-החולים הקרוב למקום מגוריכם.

לעלוני הסברה בנושאי בריאות נוספים במוקד קופ"ח טל. 03-433300.

קופת חולים

על היום

24.12.87

מאת אורי הורוביץ

המהומות בשטחים, שחצו גם את הקו הירוק, הדליקו נורה אדומה אצל כל המעורבים במדיניות כלפי ערביי השטחים וערביי ישראל. בעוד זורמים הדיווחים על הרוגים, פצועים ויידוי אבנים — החל החיפוש אחר האחראים. מי הדליק את הניצוץ: אש"ף? אש"ף בגיבוי סוריה? אש"ף בגיבוי איראן?

הנוקבים בשם ארגונו של יאסר ערפאת בוודאי לא התכוונו לשחק לידיו. אך האצבע הישראלית המאשימה, לא רק טעתה בכתובת — היא העניקה לאש"ף את אחת המחמאות הגדולות שיכול היה לקבל. ראשי הארגון בוודאי לא ציפו לשירות כה מועיל:

אש"ף לא הצליח זה שנים (אם בכלל) לארגן הפרות־סדר בהיקף כזה, אף כי תמיד שאף לעורר את הרוב הדומם של ערביי השטחים. את ערביי ישראל „גילה" שנים רבות לאחר היווסדו. „התגלית" התרחשה ב„יום האדמה" בו נהרגו שישה ערבים תושבי הגליל. אז הבינו ראשי אש"ף שגם בתוככי ישראל קיים יסוד שניתן לגייס את תמיכתו. הם ניסו לגייסו לפעילות חבלנית — ונכשלו בכך, למרות מאמציהם הרבים. אמנם, ערבים מישראל התגייסו לארגוני המחבלים, אולם מספרם לעומת תושבי השטחים שהתגייסו — בטל בשישים.

ייחוס המהומות בשטחים — שבעולם הערבי קיבלו הכרה של התקוממות עממית — לאש"ף היא בעבורו הצלחה גדולה. אש"ף מעוניין במיוחד במרי אזרחי מרשים, משום שבשנים האחרונות צמצם את הפעילות החבלנית נוכח הלחץ הבינלאומי, נוכח הצעדים שנקטה ישראל, וכמובן — בשל רצונו העז להיות שותף בתהליך המדיני. קיימת גם „הצהרת קהיר" המפורסמת של אש"ף, בה טען שפעולות ההתנגדות המזויינת יבוצעו בעיקר בשטחים ונגד כוחות הבטחון. התקוממות עממית היא חלומו של ארגון המתקרא „ארגון שחרור". ואש"ף, כדאי לזכור, רואה עצמו כחיקוי של תנועת השחרור האלג'יראית. החלום של אש"ף לא התגשם עד עתה, אם משום אמצעי המניעה של ישראל, היעדר שיתוף פעולה של מדינות ערביות (המשבר בין ירדן ואש"ף ב־1970), ואם משום שפני השטח לא דמו לאלג'יריה או לווייטנאם. היו פעולות טרור של יחידים או של קבוצות שנבלמו באמצעות פעולה אינטנסיבית של צה"ל וכוחות הבטחון. וזכור כוורא הטיפול שהוענק למחבלים בעזה כאשר היה שרון אלוף בצה"ל. אולם אז היה מדובר במלחמה נגד כמה מאות מחבלים. לא דובר במהומות בחלקים גדולים של האוכלוסיה האזרחית. ארועי השבועיים האחרונים אינם טרור של קבוצות שוליות. אין להם אח ורע מאז 1967.

אש"ף אינו הניצוץ

הפניית אצבע מאשימה אל אש"ף במהומות השבועיים האחרונים בשטחים, מייחסת לארגון כוח שאין לו, ומשחקת לידיו

אש"ף בוודאי מודה על ההאשמות שהופנו אליו, אך לא הוא אחראי לניצוץ. משפרצה המדורה, הוא הצטרף לצקת שמן לתוכה. זה חלקו. הניצוץ שהצית את הבערה ברצועה היו כנראה השמועות כי נהג ישראלי דרס למוות בכוונה ארבעה ערבים למחרת רצח הסוחר הישראלי במרכז עזה. אל הניצוץ הזה התוספו, כמובן, פיגוע ליל־הגלישונים ותגובות מערכת הבטחון שגרמו אבירות בנפש. באש"ף היו ערים למתרחש. הארגון נכנס לתמונה והחל להסית להפרות סדר. גם העולם הערבי, שהבין מאוחר יותר את המתרחש, הגביר את ההסתה כלפי תושבי השטחים ועודד את התושבים בשטחים להמשיך במהומות. ההמשך: הובה הדדית, תגובות בעולם כולו עד גינוי רשמי באו"ם והתגברות תחושת הבטחון של המתפרעים.

באש"ף הבינו במהירות כי לראשונה נפלה הזדמנות פז, לאחר הכישלון הקשה בפיסגת מדינות ערב ברבת־עמון, בה לא הוזכר כלל הצורך בהקמת מדינה פלשתינית עצמאית — להביא את הבעיה הפלשתינית אל מסכי הטלוויזיה בעולם כולו. להראות לכולם — ערב, ערב — כיצד מתעמתים צעירי השטחים עם חיילי צה"ל, תמונות המוכיחות לעולם שהמצב ששרר עד כה בשטחים חייב להיפסק. כל עוד דממו התותחים, איש לא התעניין בשטחים או באש"ף, אולם עתה אפילו המצרים, ירדן ומרוקו נאלצות להוכיח שהן פועלות לטובת „אחינו הפלשתינים". פעילות זו מתועלת באמצעות אש"ף, המוכר כמייצגם של הפלשתינים. רווחי הארגון ברורים לכל.

אש"ף חזר אפוא למרכז הזירה הבינלאומית לא באמצעות הרובה הפלשתיני, אלא בנותנו חסותו למהומות אותן לא יצר, והוא ממשיך להתחזק באמצעות האשראי שמעניקות לו התבטאויות ישראליות. עתה שכחו רבים בעולם את פרשת „אקילה־לאורו". אולי אפילו האמריקנים שכחו אותה. ערפאת, מזכיר לעולם כולו שהורגים את בני עמו הניצבים חסרי־ישע מול צבא מצויד במיטב הנשק. ערפאת גם טורח להזכיר שמדובר בנשק אמריקני. בינתיים, יש לו הצעות מיידיות — להקים כוח שיטור בינלאומי שיגן על תושבי השטחים עד מציאת פתרון בעבורם.

לא, הוא לא יוותר בקלות על הזכיה שנפלה לידיו בלי משים. וכל הכרזה שאש"ף הוא העומד מאחורי המהומות, מבהירה לעולם שמי שרוצה לפתור את הבעיה הפלשתינית חייב קודם־כל לדבר עם אש"ף. כי הוא בעל־הבית ולמעשה אין הנהגת תושבי השטחים שולטת כלל במצב.

דיגל אש"ף מונף באום אל־פחם (צילום: אנדרה ברוטמן)

כותרות משנה

מאת אריה פלגי

● הזמן לדיבורי פשרה

כל דיבור כעת על פתרונות של פשרה הוא עידוד הטרור, אומרים בכירינו. אבל כאשר אין מהומות, לבטח אין סיבה לדבר על פשרות ויתורים. האזור שקט, כולם מרוצים או בדרך להסתגלות. אם אתה מזהיר אז מפני הצטברות מתחים מתחת לפני השטח, אתה במקרה הטוב רואה שחורות, ובמקרה הרע אתה תבוסתן על פי המינוח השגור. ואם לאחר זמן, כנבואתך, פורצות מהומות — זה הזמן לדבר על פשרות? הרי הם יוכיחו שבאמצעות טרור אפשר להשיג מאתנו משהו.

מעגל מכושף. אנחנו נלכדים בתוכו, הם מנסים לפרוץ אותו בכוח.

● סימני עשל"ג

הקריאות הדרמטיות, של שמיר מכאן ושל פרס מכאן, לאחדות־העם בימים אלה מזכירות יותר מדי את הימים הראשונים של מלחמת לבנון. כשיורים, כולנו מאוחדים. כאשר הבחורים עושים את „העבודה", כיצד אתה מעז לערער את בטחונם העצמי אם או זה היה מוניך, כפי שהסתבר מאוחר יותר. מאוחר מדי: היום זה שקוד־שקוד? שעת חירום ושקופת לנו סכנה קיומית? ואם כן ממה זה מן המהומות או מן המבוי הסתום המוליטי?

מה יחזק יותר את ידי החיילים: מלאכת הריכוך הכפוי או התקוה, שיש גם דרך אחרת? צריכים „להרגיע" רק את השטחים? ומי ומה ירגיע את החיילים?

● הנשיא, ההיסטוריה והטלוויזיה

סיפרו לחיים הרצוג, כך אמר הנשיא למאזיניו, שהמהומות בשטחים פרצו באותם המקומות, בהם פעלה הטלוויזיה. בקשתנו שטוחה בפניו, שיזמין מומחים שיספרו לו כיצד פרץ מרד ספרטקוס, מרד המכבים וכיצד פרצו כל ההתקוממויות לפני המצאת הטלוויזיה. ואולי ישאל אותם כמובן, האם יש קשר כלשהו גם בין מרידות ומצוקות? ויוסיף וישאל, האם חיסול הטלוויזיה או לחלופין, סילוק צלמיה, אינם האמצעים הפשוטים והזולים ביותר למניעת כל הפרות־הסדר העממיות האלה?

והוא עצמו חייב לנו הסבר, למה בדיוק התכוון כאשר אמר — באותו מקום ובאותו נאום (בכנס „חופש העיתונות וביטחון המדינה") — שמי יודע אנה היינו באים אם בתקופת מלחמת העולם השנייה ובזמן מלחמת העצמאות שלנו — היתה פועלת כבר טלוויזיה? האם מותר לנו להניח, שזה עשוי היה לקצר דווקא את המלחמות האלה? ואם כן, איזו מין דוגמה זאת בגנות הטלוויזיה? ואם זה לא לגנותה — מה הקשר?

● עוקץ ואדי ערה

העצבים המתוחים מולידים הצעות מוזרות. כמו זו של זאב שור, יו"ר המועצה האזורית עמק הירדן, לסלול דרך חלופית לכביש ואדי ערה (נחל עירון), העובר באזור מאוכלס בצפיפות על־ידי ערבים, וזאת כדי למנוע אפשרות של ניתוק הצפון מן הדרום. הוא שכח, משום מה, שזה שטח הכלול כבר מזמן במדינת ישראל. ויתור על כביש כזה, על כבישים כאלה, הוא לא רק פתרנות, הוא איוולה. נסיגה של ממש, פרס לאלימות.

כמי שנוסע יום־יום בכביש זה, אני מבקש אותו שיפנה בשם כל הנוהגים למען הרחבת הכביש, אשר תגביר את הביטחון וגם את הבטיחות, כלי הגול העצמי הזה של ויתור־למעשה על שטח ריבוני שלנו.

● אסון רחוק

אנחנו רגישים מאוד לתשומת־לב העולם אלינו בעת צרה. לכן, גם בימים טורדים אלו, אני מרגיש צורך להביע זעזוע עמוק על האסון המחריד אשר קרה לפיליפינים. אלפיים איש ניספו בים. אין לי אשליות, שהבעת זעזוע זו שלי והשתתפותי הכנה בצער הגדול יגיעו אליהם. אבל יש אירועים המשתפים אותנו מניה וביה. מגרים באלה של אסון עושים אותו איכשהו גם לצרה אישית שלך. זו השתקפות בלתי אמצעית של הסולידריות האנושית, שהיא טבועה במידה בזאת או אחרת בכולנו ומאפשרת לאנושות להתקיים. אני בטוח, שאני מבטא בכך זעזוע והרגשת השתתפות של קוראים רבים.

פיטפוטים פרמננטים

כי בכל דור ודור, כידוע, עומדים עלינו לכלותינו, בימים אלה, עומד הנוער הפלשתיני בשטחים להשמידנו באמצעות צמיגים בוערים

מאת לוי מורב

האיש האפור הזה, החף מכל תיחכום, הברקה או מקוריות, נתקף בפטפטת מתמדת (פיטפוטים פרמננטים). חנוכה חג מסוכן לילדים. הנרות והאש עלולים לגרום לאסון. אצל יצחק שמיר גברו סימני המחלה. כל ערב הדליק נר במקום אחר. בכל הדלקת נר היה לו מה לומר. פעם זה היה עם ותיקי לח"י, פעם עם עולים חרשים, פעם באריאל וכו'.

בכל ערב הוא דיבר והיתה שם גם התקשורת. והיא דיווחה ללא מעצורים. אומרים שהתקשורת אשמה במהומות בשטחים, למרות שלפי אותו הגיון מי שעומד באמת מאחורי המהומות היו צריכים להיות אנשי קיבוץ בית־אלפא (יצרני השריוניות לפיזור הפגנות). אומרים שהתקשורת אשמה במרי של הפלשתינים הכבושים. דבר אחר בטוח, התקשורת אשמה במילוליאדה של שמיר בשבוע החנוכה.

יכולתי להביא כאן 20 דוגמאות מהתבטאויות ראש־הממשלה בשבועיים האחרונים, אבל אני חס על קוראי „על המשמר". אחת נביא לצורך ההדגמה. ביום שני, 21.12.87, בטקס הדלקת נר שביעי של חנוכה עם עולים חדשים בביתו של שמיר בירושלים. ומה היה לראש־הממשלה לומר להם בהזדמנות חגיגית זו? איזה מסר, איזו חוכמה עילאית?

„... גם בימים האחרונים אנחנו עדים לגל כזה, אין בזה כל חדש, אין בזה שום סיבה למורך לב, לחולשת דעת, לפחד. התגברנו על דברים כאלה בעבר, נתגבר עליהם גם בהווה וגם בעתיד.

והמכבים והחשמונאים, שבגלל המעשה הגדול שלהם אנחנו חוגגים את חג החנוכה ומדליקים נרות חנוכה, הם תמיד יהיו לנו מופת ודוגמא ויובילו אותנו לנצחונות, לנצחונות של נצח ישראל בכל דור ודור".

כי בכל דור ודור, כידוע, עומדים עלינו לכלותנו פעם באבני בליסטראות ואייל מגן, פעם בחרב ובאש, פעם ב„ציקלון בי" ורעב, והיום, ממש בימים אלה, עומד הנוער הפלשתיני בשטחים הכבושים להשמידנו באמצעות צמיגים בוערים, בלוקים ואבנים. ואנחנו, מתי המעט, הבודדים והמבודדים (פרט לדרום־אפריקה, ידידתנו הראויה), החלשים והמסכנים, נאלצים להילחם בהם בידיים ריקות. אבל, לא אלמן ישראל, כמו שניצחנו את היוונים, את הרומאים, את הבבלים, את האשורים, הגרמנים והפורעים האוקראינים, כך ננצח גם את משליכי אבני הפיוטרון והיורים להשמידנו.

ובעניין זה יש כבר אחדות לאומית, והסכמה כללית בין שמיר לפרס, שרון לרבין. כמו בימים העליזים של לבנון (1982) — לא נכנע לאנשי תקופת האבן התוקפים את עם־ישראל ומדינת־ישראל. נקום כאיש אחד לנקום מה שקרה בימים האחרונים ואו־אז תשקוט הארץ 40 שעות, מקסימום.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

דף לבן

שמיר מעוניין באחדות לאומית. היא נותנת גיבוי, בלי לשלם את המחיר המתבקש

מאת דליה שחורי

בפגישה השבוע עם נשיא איטליה, פרנצ'סקו קוסיגה, אמר ראש הממשלה יצחק שמיר, שהוא מוכן להתחיל במשא ומתן ישיר עם כל ארץ ערבית הרוצה בכך „עוד הלילה". היה בכך חידוש, לעומת הצהרותיו מן העבר, בהן קרא לחוסיין מלך ירדן לבוא מיד למשא ומתן ישיר ללא תנאים מוקדמים, בלי לנקוב ביום ובשעה. נכונותו בקו־עולה להזדמן ללא שהיות אל שולחן המשא ומתן גוברת בכל שיש לו פחות להציע. לפי התנהגותו אפשר להסיק, שהוא רואה בעצם ההצהרה על נכונותו למשא ומתן ישיר ללא תנאים מוקדמים, מהות ותכלית המעשה המדיני כולו.

במרי האזרחי, שהתעורר בשטחים ועבר כמו אש אל ערביי ישראל, הוא רואה — ולא יכול לראות אחרת — הפרות־סדר זמניות, שבסופו של דבר ייפסקו, כי צה"ל החזק ידאג לכך. התפיסה שלו, שאינה מביאה בחשבון קיומה האפשרי של תפיסה אחרת, גורסת שברגע שערביי השטחים וערביי ישראל יבינו, שישראל מתכוננת להשאר כאן לנצח, הם יירגעו. אותו דפוס מחשבה הפעיל בקשר לוועידה הבין־לאומית: ברגע ש„הערבים" יידעו שמבחינת ישראל אין אופציה כזו, הם יירדו מהעניין. לכן כעס כל־כך על שמעון פרס, המטפח אלטרנטיבה מדינית לא קיימת כביכול, וגורם בכך אשליות ותסיסה בקרב ציבור ערבי שלם.

ההיפרדויות וההצטלבויות שלו עם שמעון פרס הן ממש מאלפות. בחיכוכים הרבים שהיו בשלוש השנים האחרונות בין שתי המפלגות הגדולות, נשמר ביניהם בדרך־כלל טלפון אדום, שאיפשר הידברות בזמנים של קצר. האינטרסים המצטלבים שלהם, כראש ממשלה השומר על ראש הממשלה לשעבר שאולי יהיה ראש הממשלה בעתיד, או כראש מפלגה העשויה להצטרף אחרי הבחירות למפלגה השניה כדי למשול — הביאו לכך, שבאירועים קרדינאליים הם פשוט עשו יד אחת. כך בפרשת השב"כ, כך עכשיו בפרשת המרי האזרחי בשטחים.

בתחילת תופעות האי־סדר בשטחים התנבאו שמיר ופרס, בשני קולות: שמיר האשים את המערך במהומות, פרס אמר שאם שמיר חושב שהמערך אשם, שלא יישב אתו בממשלה. אך כל זה היה בשלב, שכוחות הביטחון העריכו שמדובר באי־נוחות קלה, שתסתיים תוך שלושה ארבעה ימים. כשההפגנות התפשטו ונעשו סוערות יותר, שוב העדיפו פרס ושמיר את החיק החם, המהביל, של האחדות הלאומית.

אפשר להבין מדוע שמיר מעוניין באחדות לאומית בשעה זו. היא נותנת לו את הגיבוי והלגיטימציה להמשיך לנקוט בקו נוקשה, בלי לשלם מחיר. אי־אפשר להבין מדוע שמעון פרס מצטרף למקהלת האחדות הלאומית. אם יש מדינאי בממשלה, פרט לעזר וייצמן, שפעל ללא־ליאות למען מציאת פתרונות מדיניים ושיכול לומר לעצמו בשקט: עשיתי את כל אשר לאל ידי — הרי זה שמעון פרס. מדוע עתה, כשהקשר בין המרי האזרחי בשטחים לבין מדיניות האף שעל של הליכוד כה ברור, הוא צריך ללכת עם הליכוד? קשה. אולי מפני שתמיד, כשהוא צריך לבחור לעצמו כיוון פוליטי קונקרטי, הוא מכריע בסופו של דבר לטובת הקו הנצי, מפני שהוא משער, ש„העם" ברובו נמצא בכיוון הזה. פשוט שיקול אלקטוראלי.

הצהרותיו של שמיר בימים האחרונים מזכירות אטימות טיפוסית של שלטונות מדכאי מיעוטים. כל מה שהוא מעוניין בו אינו אלא אכיפת הסדר. הוא משוכנע שהסדר ישוב אל כנו במהרה. כשכוחות הביטחון צופים המשך התסיסה, הוא מודיע שאנו לפני רגיעה. הוא מנסה ליצור תודעת מצור. ההתקפות הן לא על מדיניות ישראל, הוא אומר, אלא על מדינת ישראל.

על הצעת משרד החוץ לשגר שליח מיוחד למצרים, הוא מגיב בסירוב. בדיפלומטיה המודרנית, הוא אומר, יש אמצעים מקובלים אחרים. כמחווה למשרד החוץ הוא מסכים בכל־זאת לכלול בהודעתו בישיבת הממשלה גם את הפסוק „במיוחד יקיים מגע עם מצרים בעניין זה". אך כאשר שגריר ישראל באו"ם, בנימין נתניהו, יוצא בהכרזה שמצרים דיכאה מהומות בתוכה ביד קשה יותר מאשר ישראל, הוא יוצא להגנתו ומנסה לסדר לו פרוטקציה במשרד החוץ. „אני רוצה לקוות שנתניהו לא יינזף", אמר בהופעתו בפורום קירקפטריק. „כולנו יודעים שהוא אולי הנציג החשוב ביותר, המצליח והמזהיר ביותר שלנו בזירה הבין־לאומית וצריך לעודד אותו ולחזק את ידיו".

הוא הודיע שישראל בטוחה „בחוסן המוסרי שלה", וכאשר הבית הלבן פירסם הודעת דאגה והסתייגות ממעשי ישראל בשטחים, הגיבה לשכתו — היסטריה מיותרת בבית הלבן.

את הצטרפות ערביי ישראל אל אחיהם בשטחים הוא קיבל בהפתעה: „עם ישראל הופתע ונדהם מעוצמת השנאה שתקפה אותנו לפתע בתוככי הארץ", אמר. הופתע, נדהם. לפתע. כשנשאל שלשום באריאל על תהליך השלום, אמר: „הרי ישראל עושה כל הזמן מאמצים למען השלום". עתה הוא קורא לאחדות לאומית, מגביר את משלוחי הכידונים לשטחים, ועוד מעט יאמר „העולם כולו נגדנו".

תבוסתנים שמאלניים, שניסו למצוא בו את החיוב, כי אחרת המציאות היתה עלולה להיות עגומה יותר מדי בלתי נסבלת, אמרו, שכמו בגין, רק קיצוני כמו שמיר יוכל לעשות ויתורים כשתגיע השעה. העניין הוא, שלא כמו בגין, שמיר לא מעוניין לתפוס את הרגע. אין לו שום אמביציה ליצור קרקע נוחה למשא־ומתן. לכן הוא מעלה את הצעות הסרק שלו על „מוכן לבוא למשא ומתן ישיר בחצי הלילה", על „מוכן לוועידה בין־לאומית על פיזור מחנות הפליטים", על „מוכן לחידוש מיידי של שיחות האוטונומיה". הוא המחסום בפני התקדמות מדינית, ולכן לא תוכל להיווצר, כל־עוד הוא מכהן כראש הממשלה, סיטואציה של משא ומתן אמיתי, שבה תתבקש בכלל עשיית ויתורים.

אין לו מטרה מוצהרת להביא אותנו למצב של פרטוריה ויוהנסבורג, אבל תפיסתו ומדיניותו מחוללות זאת מעצמן. סיפרתי לאחד מעמיתי, שאני עומדת לכתוב רשימה על שמיר, והוא הגיב: אם הכוונה היא לדרך קבלת ההחלטות שלו, פשוט תשלחי דף לבן...

שמיר בקופסה

ג'ק המקפץ

מאת רוביק רוזנטל

יצחק שמיר נבחן אצלנו באופן טבעי דרך עמדותיו, שלגביהן אין מקום לספק — הוא שייך לפינה הימנית של הקשת הפוליטית. גרעין העמדה שלו קשה, וה„לא" שלו אמיתי ובוקע מדם ליבו. לו היה אדם פרטי, היה היום מן הסתם גימלאי מר־לב, המכלה חמתו בשיחות סלון על התבוסתנות האוכלת בעם, ומכניס בחשאי פתק של „התחיה" ביום פקודה. מה שעושה אותו כשיר להיות מנהיג הליכוד הוא סגנון מנהיגותו המיוחד, שאין בינו לבין עמדותיו דבר.

יש כל מיני מנהיגים. קיים, למשל, הסוג של המנהיג הגורר. בן־גוריון, למשל. המנהיג הגורר רץ קדימה, וההיסטוריה, בנשימה חטופה, רצה אחריו ואף בקושי מדביקה אותו. בריצתו הוא מציב ציוני־דרך ועד שהגיעו האחרים כבר עומד ציון־הדרך על עומדו, בלתי הפיך, לטוב ולרע.

קיים, לעומתו, המנהיג הנגרר. למשל, רבין. גוררים אותו לביירות, הוא מהדק את המצור. גוררים אותו לשטחים, הוא שולח יד חזקה ומצפון נקי. גוררים אותו להר־הצופים, הוא יונה צחורה.

וקיים, בצידם, המנהיג המלווה. למשל, אשכול. הוא המלווה את האירועים, מזיז אבן, פה ושם, משמיע בדיחה רלוונטית ביידיש. המנהיג המלווה הוא איש צנוע, המכיר בכוחו המוגבל מול הכוחות הגדולים ממנו הפועלים בשטח.

יצחק שמיר פיתח בשנות מנהיגותו דגם חדש, יחודי ומאלף. יצחק שמיר הוא המנהיג המקפץ. כדוגמת הבובה האהובה על הגויים, הלא היא „ג'ק בקופסה", שוכן לו יצחק שמיר בקופסה שחורה, לא מן הגדולות, ונח שם מקופל, רגוע לכאורה, אך שרוי במתח קפיצי מתמיד. הוא אינו מזיז דבר, ודאי לא את קופסתו — שהרי הוא שרוי בתוכה. הדבר היחיד שזז מבחינתו הוא הזמן. אלא מאי? לא סתם כינוהו „ג'ק המקפץ". על־פי קודים מוסכמים מסויימים מתרחש הנס, הקופסה נפתחת, וג'ק יוצא מתוכה בזינוק נמרי, באגרוף קפוץ, ופיו משמיע דברי התלהמות, קריאות קרב מופלאות.

הקודים המקפיצים את ג'ק־שמיר מקופסתו הם מעטים ופשוטים: ניחוח בחירות, עשן צמיגים שרופים, יומני טלוויזיה בשבת ונפץ קטיושות. אומר — וחוזר לקופסתו, ושם נח, עייף אך מתוח, עד הקוד הבא.

ואם, חלילה, גם ג'ק עמוקות ועשן הצמיגים אינו מגיע לאפו, אין מקום לדאגה. רוני מילוא יעשה עבורו גם את מלאכת הקיפוץ.

„ראש זמני"

שניים התמודדו באוקטובר 1983 על „הירושה הגדולה" של מנחם בגין — דוד לוי ויצחק שמיר ■ את התוצאה אנחנו אוכלים עד היום

מאת מוטי בסוק

באוגוסט 1983, שנה אחרי סאברה ושאתילה, כשצה"ל היה עדיין שקוע עד צוואר בהרפתקה האומללה בלבנון, הודיע מנחם בגין על התפטרותו מראשות הממשלה. הליכוד הוכה בהלם. בגין, קודם מנהיג האצ"ל, אח"כ מנהיג „חרות" וגח"ל, ולבסוף מנהיג הליכוד, לא משח בשמן איש ליורשו. לא את שמיר, לא את אריק שרון, לא את מישה ארנס וגם לא את דוד לוי. אחרי זאב ז'בוטינסקי ומנחם בגין, שני ענקי התנועה הרביזיוניסטית, מי יקבל לידיו את ראשות „חרות", הליכוד והממשלה?

בגין סכר את פיו. כשם שהוא מסרב עד היום להסביר פומבית, מדוע פרש מראשות הממשלה, כשם שהוא מסרב לדבר על הסתגרותו מאחורי דלת נעולה, סירב מנחם בגין לענות לראשי „חרות", מיהו מועמדו לראשות הליכוד. וכשהמנהיג פורש ושותק, שורדת מבוכה במחנה. חיילים, שמיר רצה במלוכה, דוד לוי נולד בתשעה באב ללא עילה, ולפיכך סבר, כי המלוכה שייכת לו. אריק מלך ישראל רצה בשלטון, כמו גם פרופסור ארנס.

הנשק הסודי

דרכם של בגין ושמיר היתה מקבילה. בגין היה מנהיג האצ"ל בשנים בהן שמיר יחד עם אלדד (שייב) וילין מור ניווט את הלח"י. בגין הסתתר מעיני הבריטים בארץ, שמיר הוגלה לאריתריאה. בגין הקים את „חרות", ועמד בראש האופוזיציה במשך שנות דורו. שמיר הצטרף ל„חרות" רק לפני כשבע עשרה שנה. את מרבית שנות המדינה הראשונות עשה ב„מוסד".

לאחר „המהפך" (1977), כשהקים בגין את ממשלת הליכוד הראשונה, לא נמצא בה מקום ליצחק שמיר. מנהיג האצ"ל לשעבר, יעד את מנהיג הלח"י לשעבר, לתפקיד יו"ר הכנסת. תפקיד טיקסי בעיקרו „כדי שיוכל לסיים מפעל חיים מפואר בצורה מכובדת", אמרו מקורביו של מנהיג חרות. שמיר, אז בן 62, נשך שפתיים. בגין מעולם לא העריכו. מנהיג הלח"י לשעבר, חשב, כי מקומו בממשלה.

כשהלך בגין לביתו באוגוסט 1983 איש לא שמע ממנו, מי המועמד שלו לתפקיד ראש הממשלה. בגין כנראה סבר, כי ל„חרות" אין מועמד מתאים לתפקיד.

שניים התמודדו באוקטובר 1983 על הירושה הגדולה של בגין — יצחק שמיר ודוד לוי. את התוצאות אנחנו אוכלים עד היום. שמיר ניצח.

גיל ופוליטיקה

לשמיר היה נשק סודי בהתמודדות עם דוד לוי, ומאומר יותר בהתמודדות נגד אריק שרון — נשק שמשמש אותו עד היום, נשק שאין לדוד לוי ומשה ארנס, נשק שאין אפילו לגנרל ברימוס אריק שרון. הנשק הזה, מצחיק לומר, הוא תאריך הלידה שלו (1915). לארנס, ללוי, לשרון, ברגע שאינם יכולים להעביר את מועמדותם, הם, נוח לתמוך בזקן שמיר. ממילא, הם אומרים, זמנו בפוליטיקה כמעט תם.

כשנבחר שמיר לראשות הממשלה באוקטובר 1983, העריכה טרויקת יריביו, כי יסתפק בשנת שלטון בודדת, עד לבחירות. מי שבגין יעד אותו רק לתפקיד טיקסי, העריכו, מכיר במגבלותיו. שמיר עצמו הטיל מסך עשן על כוונותיו. כשהגיע מועד הרכבת רשימת הליכוד, דרש שמיר קדנציה נוספת. הטרויקה הרימה גבה. שמיר דעך הרחתו מראשות הרשימה תיחשב לכשלון הליכוד.

דוד לוי ניתח את המצב נכון, את שאיפתו לרשות. ותנועה יוחסמו בצוותא מחנות ארנס ושרון. כשלון נוסף בהתמודדות „צמרת", יפגע ביוקרתו. לוי ויתר לשמיר. ארנס עשה חשבון דומה. שרון העדיף לבדוק את העובדות בשטח. שמיר, בסיוע מחנות ארנס ולוי, העמידו במקומו.

טרויקה מפולגת

בעוד שנה שוב ילך הליכוד לבחירות. עכשיו לאיש מטרויקת הצמרת ב„חרות" כבר אין אשליות. שמיר, 72, רוצה בקדנציה נוספת.

עכשיו שמיר הרבה יותר בטוח בכוחו ובמעמדו בצמרת הליכוד. לוי, שרון וארנס מפולגים ומסוכסכים ביניהם, לאיש מביניהם אין רוב במרכז „חרות". אף אחד מהם אינגו מוכן להחריץ את יריבו, כנגד המנהיג הקשיש.

אריק שרון, לאחר תבוסה ניצחת, רק לאחרונה, בבחירת נציגי „חרות" לקונגרס הציוני, כבר הודיע רשמית, כי מועמד לראשות הליכוד בבחירות הקרובות הוא יצחק שמיר. ארנס, המקווה כי ראש ימרוש, יוריש לו את אנשיו אם וכאשר ימרוש, יתמוך. גם הוא בלית ברירה בשמיר. דוד לוי עדיין שומר לעצמו את אופציית ההתמודדות. בראיון ל„חדשות ירושלים", מחודש, טען לוי כי מוקדם עדיין לדבר על השאלה אם ינסה להתמודד עם ראש הממשלה על ראשות התנועה. „יצחק שמיר אמר שטרם החליט אם ירוץ לקדנציה נוספת. אני מציע לתת לו לשקול, ולפי תשובתו, אחליט לגופו. אני לא מתחייב לתת עכשיו תשובה. כל דבר בעיתו". שמיר אינגו חושש. או שלוי יכיר בעובדות החיים, או שמרכז „חרות" יבהיר לו אותן.

האידיאולוג של הטרור

„לא מוסר ישראל ולא מסורת ישראל אינם יכולים לשלול את הטרור כאמצעי קרב". מי אמר למי...

„אפשר לבטל את כל ה„הסבירי" והסטטוס נגד הטירור בנימוקים קלים, מוכנים, לגלות את הפרצוף של אנשי „הדרך הנקיה", ה„דימוקרטית" ולהראות מה רב הוא הטירור המוסווה בכל אלה. אולם אין אנו רוצים ללכת בדרך קלה זו ועל כן נתעלם כאן מאפשרות זו, ונניח להם לאורחים מימין ומשמאל לחיות באשליה כי שיטותיהם הם, ושיטות הממשלה אינן טירור. אנו מקבלים על עצמנו להגן על העמדה הקשה ביותר מבחינה זו. כלומר, לצמצם את מושג הטירור לגדר צר של שיטת האיום וההתנקשות ביחס לשונא, בדרך המוקש, הפצצה וכו'. כל „השמנת" החברתית, כידוע, משמאל ועד ימין, „מודעות" תמיד עד עומק הקרקע שבנפשה ממעשים אלה, והיא מוכנה לסייע למשטר לחסל ולהביא לגרדום את הטירוריסטים האנרכיסטים האלה. אין היא מוכנה לעשות זאת, אם למשל בעזרת החוק ירצחו שבע מאות ששים ותשע אנשי „סטרומה" ועוד רבבות שיכלו להינצל ולא ניתן. זה לא טירור, והן לכל היותר „חוק רע", „אכזריות".

„לא מוסר ישראל ולא מסורת ישראל אינם יכולים לשלול את הטירור כאמצעי קרב".

„אנו רחוקים מאוד מהיסוסים מוסריים בשטח המלחמה הלאומית, לעינינו צו התורה המוסרית מכל התורות בעולם: „מחה תמחה..." עד חרמה". ובייחוד רחוקים אנו מהיסוסים אלה ביחס לאויב, אשר בשפלותו המוסרית מודים כולם כאן.

„אך קודם כל הטירור הוא לנו חלק מהמלחמה הפוליטית המתנהלת בתנאי ימינו ותפקידו גדול ורב: הוא מכריז בלשון ברורה שתשמע בכל העולם וגם באוזני אחינו האומללים מחוץ לשערי הארץ, את מלחמתנו באוקופנט (כיבוש). הטירוריסט האמיתי מסתתר מאחורי ערמת הניירות והחוקים שהוא חקק. הוא מכוון לא כלפי אישים, כי אם כלפי נציגים, ועל כן הוא מועיל. ואם הוא מוציא גם את הישוב משאננותו — מה טוב, כך ולא אחרת יתחיל קרב השחרור".

קטעים מתוך מאמרו של יצחק שמיר „טירור", המאמר נכתב ב„חזית", הביטאון המחתרתי של הלח"י, מחודש אב תש"ג, כאשר שמיר היה עדיין „מיכאל", חבר מרכז הלח"י.

הביא לדפוס: יצחק חסון

תיק חוץ

שיגעון מולד

פסטיבל חג המולד האמריקני כספורט לאומי

מאת עמירה הגני

עד שלא רואים את זה, עד שלא חיים בתוך זה — קשה להאמין.

השגעון הזה התחיל, למעשה, למחרת חג ההודייה (למי שלא יודע: זה החג שבו מודים האמריקנים לאל שבשמים ולמולם עלי אדמות, שהביאום עד הלום. הם ממשיכים בכך מסורת אבות. אבות שהקדישו את יום השנה הראשון לבואם אל היבשת החדשה לחגיגה שנמשכה 24 שעות, ושכללה תפילות בציבור וזלילת תרנגולי הודו, וכל זה — בצוותא עם האינדיאנים, שברוב תמימותם סייעו להם בכל קשייהם בהשתרשות במולדת החדשה.

כל מוסד אמריקני המכבד עצמו, שוכר סנטה־קלאוס, בתלבושת מלאה

גם היום מתפללים האמריקנים ביום ה..., אבל עיקרו הוא סעודה, שבה מתאחדת כל משפחה, על כל ענפיה, סביב שולחן עמוס בתרנגול הודו ממוטט וממולא לתפארת, וכל המגדיל בתרנגולו — הרי זה משובח.

וככן, למחרת חג ההודייה מתחיל כאן למעשה הפסטיבל הגדול והעיקרי שבכל השנה: פסטיבל חג המולד.

חודש לפני המועד מתחילה הטלוויזיה לשדר פרסומות של צעצועים ומשחקי ילדים — לטובת כל מי שמחפש עדיין רעיון, מה לקנות מתנות לילדיו. אחר־כך זה מתפשט אל החנויות, ותיבת הדואר שלך נגרשת עלוני פרסומת וחוברות שלמות, המוקדשים כולם לנושא אחד בלבד: מכירות חג המולד. הורדת המחירים חלה, קודם כל, על כל מה שקשור בילדים — החל בהלבשה אלמנטרית וכלה בצעצועי מותרות ותפנוקים, הכוללים מכוניות מונעות בשלט־רחוק, כלי־מטבח מיניאטוריים המופעלים על־ידי בטריות, בובות בכל גודל בתוספת גרדרובה מפוארת, חיות מבד, מפלסטיק, ממתכת ומפרווה — והכל חדש, יפה, נוצץ וארוז למופת. למעשה, הכלל השולט בחנויות הגדולות — היצע לכל כיס, בכל מחיר, לכל טעם — שולט גם בשוק הזה.

אבל לא לילדים בלבד מיועד ההיצע. מה שמאפיין בעיקר את השוק הזה הוא לאו־דווקא המכירות הגדולות (זה קורה כאן לקראת כל חג, ואם אין חג באופק — מוצאים סיבה אחרת), אלא שוק המתנות האדיר. אתה נכנס לחנות גדולה — ומיד ניתך עליך הלם המתנות: ארונות, פרסים, דוכנים — הכל עמוס חבילות־חבילות, מן הזול ביותר עד הענק, מן הזול ביותר — עד היקר למהדרין. מתנות לנשים ומתנות לגברים, מתנות להורים ומתנות לילדים, מתנות לאוהבי מלאכת־כפיים (הנדימאן) ומתנות לחובבי ספורט — כאן אי־אפשר לא למצוא, רק אמור למי אתה מחפש, ואיש המכירות הקרוב כבר ימצא לך משהו מתאים.

והם קונים, ועוד איך הם קונים... הם מגיעים משפחות־משפחות, מלאי ציפיה שוקקת, מתפזרים ברחבי המחלקות השונות ואחר־כך חוזרים ומתקבצים יחד בתוך הענק, הממתין ותמיד בשקט, תמיד בסבלנות, אף אחד אינו מפגין קוצר־רוח, גם כאשר משתנות הקופאית או סתם משרכת תנועותיה), והם יוצאים מכאן עמוסי חבילות — שקיות־שקיות ענקיות המתפקעות מרוב תוכן, ופניהם צוהלים — כי הקניות האלה הרי לא רק תענוג הרכישה יש בהן, אלא זהו ממש ספורט לאומי כאן, בידור לאומי.

ולא לחינם הם יוצאים בערב לבילוי ב„מול" — כלומר, בקניון. ב„מול" אפשר למצוא הכל, ואפשר לאכול ולשתות ולהסתפר ולהתייפות וכמובן, לפגוש מכרים וידידים ולדווח ולהשוות — במלה אחת, אפשר לכייף. ובאמת, ככה הם מכייפים.

בחנויות הגדולות יש גם צ'ופרים למיניהם למי שאינו חוסך בקניותיו: כשהמשפחה מבקיעה לה דרך החוצה, נושאים הגדולים את החבילות, ואילו הקטנים מחבקים בזרועותיהם דובוני קטיפה לבנים גדולים, או בובות סנטה־קלאוס צבעוניות. גם ברדיו משודרת לאחרונה ללא הרף פרסומת בקולו של ילד, המפציר בהוריו לפתוח לו, לכבוד חג המולד הממשמש ובא, חשבון חיסכון חדש — ואז יקבל הילד מהבנק דובון צעצוע גדול: „דרך אגב", אומר הילד ברמז עבה כמו דוב, „יש להם אבא־דוב, אמא־דובה ודובונים קטנים..."

גם המכון מקושט

כשהתחיל הפסטיבל הזה, ראינו שבכל החנויות גדושים מדפים שלמים בשרשרות־נורות צבעוניות זעירות. לא הבנו ולא התייחסנו. אבל מזה כשבועיים התברר לנו פשר השרשרות האלה: ערב־ערב מתקשטים יותר ויותר בתים בקישוטי חשמל זוהרים, והרחובות נראים כעת צבעוניים כאילו היו צעצועים בעצמם.

יש המצטנעים: תולים שרשרת נורות מעל דלת הכניסה ומסתפקים בכך. אבל יש גם המרבים: כל עץ ושיח לפני הבית ממש נוטפים אורות צבעוניים זעירים; כל הדלתות — אפילו דלתות המוסכים — מקושטות במסגרות והרות, ואילו תיבת הדואר (כאן תיבות הדואר מוצבות על עמודים קטנים, בפתח כביש־הכניסה אל הבית) עטויה כולה אורות הבהבים וכבים, נדלקים וכבים — ממש מגרלות.

התאורה המסורתית, העתיקה, היא תאורת החלונות: מציבים נר (חשמלי, כמובן) בכל חלון — וכך מבשרים לעובר ברחוב, כי כאן גר נוצרי מאמין, אם לא לאמונה. אבל מי מתפתק היום באמונה תמימה...

ואל יהא הדבר קל בעיניכם: הרבה מאוד חשמל זורם בקישוטים האלה, והחשמל בפנסילבניה (ולא רק בה) הוא מיצרך יקר עד מאוד, והוא מתייקר והולך ומתייקר וחולך מחודש לחודש. אף על פי כן הולך השגעון הזה ומתפשט מסביב, לשמחת לב הציבור כולו (כנראה...).

אשוחים מפלסטיק

וזה עוד לא הכל. לא משפחות בלבד — גם העיריות נגרפות ב„מחלה". רשויות העיריות קישטו כבר מזמן בנורות גדולים התלויים מעל הכבישים, ובלילות הם מאירים למרחוק. בפתח כל מוסד, המכבד את עצמו, מסתובב כבר מזה ימים סנטה־קלאוס בתלבושת מלאה, והוא זמין לצילומים משפחתיים — עם או בלי פעמון, סוס או מרכבה. במוסדות ציבוריים מוצבים אשוחים קטנים (מפלסטיק, כדרך כלל), עקודים שפע של קישוטים נוצצים, וכן מחרוזות של עוגיות (אמיתיות) וממתקים (אמיתיים).

במרכז העיירה שלנו צמח פתאום גן גדול — חורשה של אשוחים קטנים, כולם בגודל אחיד (בערך), כולם נתונים בעציצים קטנים, והרי הם מוצעים שם למכירה — עץ־עץ וכרטיס מחיר צמוד אליו בחוט. והאנשים, לא רק עם ילדיהם, באים, בוחרים, משלמים ונוסעים משם בשמחה, כשאשוח ריחני טעון להם במכוניתם.

וכך הולך השגעון הזה ונמשך, והשוק האמריקני מוצף מוזיקת העידוד הזאת שהוא מוריק לעצמו, והכל מאושרים, אפילו מזג־האוויר נעשה בהיר פתאום, אם כי הטמפרטורות, שנבנו פלאים מאז ראשית דצמבר, נשארו חלושות להן שם, סביב האפס, בעקביות מלאה.

גם המשפחה הראשונה של האומה העניקה מתנות לציבור לקראת החג: סרט בן־שעה שלמה על אישיותה ותולדותיה של הגברת רייגן, כולל ראיונות עם בעלה, ילדיה, אמה והאנשים הסובבים אותה, המבוגרים כולם, כי היא־היא הדוחפת את הנשיא לייתר שאפשרות וייתר החלטיות במעשיה; וכמובן — הפיסגה, שהסתיימה זה עתה בוושינגטון.

אבל זה כבר סיפור אחר, רציני יותר.

העיקר הבריאות

מאת יוסף שמי

ילדים בלי אור בעיניים

בדיכאון לוקים גם פעוטות. את מצב־הרוח הירוד בילדים מתחת לגיל שש ניתן לאבחן על־פי תיאבון ירוד, איבוד משקל, אך גם על־פי תסמינים פסיכולוגיים ■ בדיקות מעבדה גם מאבחנות עצבת

דיכאון הוא מצב רגשי שכיח אצל בני־אדם ומופיע גם אצל בעלי־חיים. עצבות, הרגשה של פחיתות ערך והרגשה שבעצם אין תקווה הם מסימני ההיכר של דיכאון. הפסיכיאטרים לא בליבך שמו לב לתופעת הדיכאון בילדים עד לשנות ה־40, והדבר מצא את ביטויו גם בספרות מקצועית.

חוקר בשם רנה שפיץ בדק 123 ילדים קטנים, שהוחזקו במעון, ומצא שחלק מהם נוטה להימנע מקשר חברתי, לאבד משקל, לחלות בתדירות גבוהה מהממוצע במחלות שונות ולסבול מהפרעות שינה. המשותף בין הילדים הללו היה פרידה מהאימהות בגילאים 6־8 חודשים לתקופה של לפחות 3 חודשים.

שפיץ הניח, כי התסמונת נובעת מאיבוד המשענת. כאשר הסתיימה הפרידה לאחר פחות מחצי שנה השתפר מצבם של הילדים תוך זמן קצר. הדיכאון נמשך לעומת זאת אצל אלה מבין הילדים שלא זכו להחזרת המשענת — האם, שאצלם אף נצפו מקרי פיגור התפתחותי ואף מוות.

חוקר אחר תיאר שלבי תגובה של הילד לניתוק מאמו. בשלב הראשון הילד מוחה. הוא במצוקה קשה, מחפש את אימו ובוכה. זה יכול להימשך שעות ואף שבועות. בשלב השני מופיע יאוש — הילד נראה מרוכא, אדיש, אינו עוסק בפעילויות החביבות עליו. בשלב השלישי הילד מתנתק. הוא מקבל את עזרת מחליפות האם, אך כאשר נמשך מצב של חילופי מטפלות יאבד עם הזמן אימון בבני־אדם ויתייחס בשוויון נפש לכל קשר אנושי.

הדבר הופך לאופי. ילדים כאלה מאבדים את היכולת ליצור קשר רגשי. בבגרותם יהיו ליחידים אנטי־חברתיים.

דיכאון ילדים בגיל בית־ספר תואר בפירוט באמצע שנות ה־70, והנושא מעורר את התעניינות העוסקים במקצוע במיוחד בארה"ב. יודעי דבר טוענים, כי ההתעלמות מדיכאון בקרב ילדי בית־ספר נבעה מהתמסרות יתר לתיאוריה פרוידיאנית, לפיה: מדובר בתוקפנות המופנית כנגד הילד עצמו. סיבה אחרת היא איבחון „דיכאון מוסווה" כצורה שכיחה ביותר, בעוד שמצב־רוח או התנהגות דיכאונית היו לדידם של הפסיכיאטרים תופעה נדירה. ועוד סיבה — הקלינאים העדיפו כל הזמן אבחון בדרכים עקיפות, בדרך של משחק ונרתעו משאלות ישירות.

דיכאון ראשוני ומשני

הדחיפה לניתוח מצב בריאותו של הילד באה עם התקדמות בשיטות האיבחון, בעזרת בדיקות ביוכימיות, גנטיות, טיפוליות. פותחו גם שאלונים לאיבחון מחלות בילדים. נתקבלה הגישה, שיש לבדוק תסמינים התנהגותיים, ריגשיים ועוד. כמו במקרים אחרים, גם כאן ויתרו על חיפוש סיבות המחלות. התפתחו שיטות המאפשרות לאבחן דיכאון פאתולוגי ולהבדילו ממצב של עצב „נורמלי". כן הגיעו הפסיכיאטרים לידי קביעת הבדל בין דיכאון ראשוני ודיכאון משני בילדים. נוצרו מדדים אבחנתיים קפדניים.

מחברי הסקירה ב„הרפואה", ר. בלומנזון וא. אפטר, טוענים, כי מצב־רוח דיכאוני בילדים מתחת לגיל שש ניתן לאבחן על־פי הבעת פניהם העצובה תמידית וכן תיאבון ירוד, איבוד משקל, או תיאבון מוגבר ועלייה במשקל: נדודי שינה, אי־שקט פסיכומוטורי. אלה הם תסמינים פיזיולוגיים, המתוספים לפנים עצובים.

תסמינים פסיכולוגיים הם אובדן מרץ ועייפות; איבוד עניין בפעילויות רגילות; הרגשת חוסר ערך, אשמה עצמית לא־סבירה; תלונות על חוסר יכולת להתרכז, מחשבות על מוות והתאבדות.

את איבחון תסמונת הדיכאון אפשר לקבוע, כאשר נשללו ליקויים פסיכיאטריים אחרים כגון סכיזופרניה, פרנויה ועוד. המדדים, המוזכרים לעיל, מאפשרים להבדיל בין עצבות תקינה ובין דיכאון פתולוגי בילדים וכן הדיכאון כתסמונת ודיכאון משני, היכול להופיע בשל מצבים רפואיים שונים, כגון: הפרעות נפשיות, ליקוי בפעילות בלוטת התריס, סרטן ותופעות לוואי של נטילת תרופות. סמים, לדוגמה הרואין וקוקאין יכולים אף הם לגרום לדיכאון.

מחקרים, שבוצעו בבריטניה, מצאו אחוז עד 10 אחוז דיכאון בילדים. זו שכיחות גבוהה לעומת המצב בארץ. בקופת־חולים מאבחנים 0.1 אחוז דיכאון בילדים. המסקנה היא שבין הרופאים המודעות לנושא נמוכה ביותר.

יש לזכור, כי ניתן להיעזר בבדיקות מעבדה לשם אבחון דיכאון בילדים. הטיפול הוא תחת בקרה צמודה. ניתן לטפל בלוקים בדיכאון בתרופה בשם אימיפראמין. אצל הלוקים במחלה מאניה־דפרסיבית ניתן להיעזר בליתיום וטגרטול. הסיכויים לטווח קצר של ילד הלוקה בדיכאון, אם הוא אכן מטופל, טובים למדי. לטווח ארוך אין תצפיות.

עוברים כחלקי חילוף

ולד שנולד עם מום מוחי, שגרם למותו, מספק איברים לילדים ולמבוגרים ■ השתלות „מן החי" יעילות וחסכוניות יותר, אך מבהיל לדעת, שלפעמים מחזיקים בחיים את הוולד, כדי לשמור את איבריו להשתלה.

הכירורגים יכולים כיום להשתיל לב, כליות, כבד, ריאות, קטעי עצם, לבלב, קטעי מוח ועוד ועוד. הבעיה היא שאין מספיק תורמים. התורם הטוב ביותר הוא האדם החי, שכן אז האיבר הנתרם לא נפגם בתהליכים המלווים את מותו של הגוף.

יש מקרים בהם משתילים הרופאים כמה איברים בבת אחת. בבית־חולים בפיטסבורג ארה"ב השתילו לילדה בת־שלוש כבד, קיבה, תריסריון, המעי הגס וכל זאת „במכה אחת".

ילדים עם מום מוחי להשתלה. הסחר־מכר בעיצומו

הילדה המושתלת נולדה עם מום מסוים שגרם לכך, שחיו חייבים להיתה הזנה מלאכותית. הדבר גרם לפגיעה קשה בכבד בנוסף למום במערכת העיכול. התורם היה ולד, שנולד אף הוא עם מום, אך מום מוחי שגרם למותו שעה שעה היוולדו. ולדים עם מומים מוחיים מספקים „חלקי חילוף" גם למבוגרים, מסתבר, שהאיבר שומר על חיוניותו, וכושרו לגדול גם כשהוא מושתל במבוגר.

אפשר כיום בהשתלות „מן החי" לעזור לחולי סוכרת, ללוקים בפרקינסון ואף יש נסיונות לעזור במקרי מחלת האלצהיימר. הוולד כתורם גורם להחלשת תגובת הדחייה אצל המושתל והדבר מעלה את הסיכוי, שהחולה אכן יחזור לחיים תקינים.

מלבד הצד הרפואי יש לשימוש באברי הוולדים יתרון כספי. טיפול בחולה כליות בדיאליזה עולה בשנה 90 אלף מארק גרמניים, בעוד שהשתלה עולה רק 50 אלף מארק.

ואת ועוד — יש רוויה בלתי פוסקת אחרי הצלחה מקצועית בקרב הרופאים והם חוצים יותר ויותר את הגבול הדק בין המותר לבין האסור או נמצא בשטח „האפור". בין המעשים הגבוליים האלה, שיכנוע של נשים בהריון להמשיך בהריון של ולד בעל מום, שאת מומו קבעו במכשירים העומדים לרשותם. כך קורה במקרי הריון של תאומים, כאשר אחד מהם הוא בעל מום מוחי. ההריון נפסק מאוחר ככל שניתן, כך שהוולד נחשב כבר עם לידתו כבר־שינן, למרות שהוא עוד חי. לרוב אין האמהות מתנגדות להצעות הרופאים ליטול אברים מולד שאין לו סיכויים להיות בכלל או להתקיים תקופה מתקבל על הדעת.

סיפור דומה אך אחר, שגם הוא לוקט מדר"ר שפיגל, מספר על אישה צעירה פנתה לרופא בהצעה שהוא יטפל בה בהפריה מלאכותית בזרע של אביה החולה, ואחר־כך ישתמש בכליותיו של העובר לשם השתלת בבעל הזרע... הרופא דחה את ההצעה על הסף, אך עצם הרעיון מעורר פלצות.

סחר מכר בהשתלות

בעולם השלישי, כך העיתון הגרמני, מתנהל כבר סחר מכר בעוברים כמאגרי איברים להשתלה. חולים, במחלת הפרקינסון, ישלמו הרבה, כדי לזכות בתאי יותרת הכליה היכולים להפריש דופמין טבעי ולגרום לשיפור ורסטי במצב. הוא הדין לגבי תאי לבלב. השתלתם יכולה לשפר שיפור משמעותי את מצבו של חולה סוכרת.

במצרים מתנהל כעת סחר מכר בכליות להשתלה. כלייה עולה 20 אלף דולר בשוק השחור. אלמנות משיכבות עוני משלמות בדרך זו עבור דירה לבת המתחתנת, דברי השבועון הגרמני.

אך עיקר הבעיה היא כמובן, בהתפשטות ההתרמה של נשים הרוצות להיפטר מהריונן, והופכות את העוברים או הוולדים למקור אספקת איברים ותאים להשתלה. מבהיל שלא פעם מחזיקים בחיים את הוולד בעל המום, כדי „לשמור" האיברים להשתלה. הבעיה מחריפה, כי אין לעת עתה חוק המסדיר את הנושא, כשם שאין חוק הנותן תשובה „למצבן המשפטי" של ביציות מופרות, שניתן להשתיל אותן בגופה של אישה.

בהעדר מעמד משפטי לתאים אלה יתכן מצב, שאף כאן תתרור הפרקטיקה הפסולה של ניצול לצורכי השתלה.

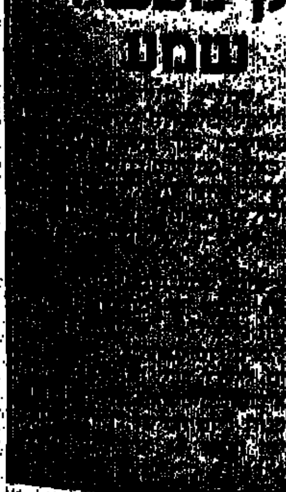

רשות הקורא

הכאב והמסר

האדמה זעה מתחת לרגלינו, אך מול הנהרצות של הימין הקיצוני, המקבל גיבוי מצד יותר גווני הימין, כולל הדתי, לא עומדת נחישות דעת של מחנה השלום. הציבור הקיבוצי, האמור להיות חוד החנית, איננו מגובש ואינו מגויס. שלוותו הכפרית אינה מוטרדת מן המתרחש במרחק לא רב מביתו, והדהדים המגיעים בכלי התקשורת הם לו כענן חולף. הוא נאחז ברצון בכל הרגעה שקרית המגיעה מלמעלה. עד מתי — עד שיגיע הגל גם אלינו?

איש מפלגת העבודה רבין הוכיח בפעולותיו בעבר כראש ממשלה (ראה: יום האדמה), ובהווה כשר ביטחון, אטימות וחוסר רגישות יותר מקודמיו מן הליכוד. ואף־על־פי־כן הוא נשאר חביבו המושבע של התק"ם. מדוע בעצם? — נראה שדיבורו ללא התרגשות, לעומת הפאתוס המנופח של שמיר והתוקפנות הגלויה של שרון, מטעה ויוצר אשליה של אמינות שאין לה כיסוי. וההרג נמשך, והבערה מתפשטת, ואפילו תלחש ומנית מתחת לפני השטח.

אחרי הזעזוע והכאב על הקורבנות, בא הצער על חיילינו הצעירים. מצר אני עליהם מאד מאד. מה שעובר עליהם אין אנו שומעים אלא באקראי. כאשר שואלים אותם, שפתותיהם חתומות למחצה ועיניהם תועות לצדדים. אולי בינם לבין עצמם הם מתפרקים. אין אנו מבקשים מהם לבוא לפני הציבור, בית בידודים החם, לספר ולגולל מה הם חווים. אין אנו שואלים למועקתם. מדוע? — שמא חוששים אנו משאלות שאין לנו עליהן מענה, מבקשת עצה שלא נדע לתתה?

מרבים אנו בטענות נגד צערנו, שאחרי הצבא הם משוטטים בעולם, מתרחקים מאחריות והתחייבות. מה אנחנו אומרים לנערינו הנשלחים — בשם דבר שאנחנו עצמנו איננו מאמינים בו — אל מול ההמון מיואש, המשליך את נפשו מנגדו מה נגיד להם, הרואים בעיניהם את דם הנשים והילדים הנשפך בכיכרות הערים ובסימטאות המרופשות של מחנות הפליטים, בעקבות „השבת הסדר על כנו"? במה נצדיק את ישיבתנו השלווה?

אם אין לנו בשבילם מסר, אלא „להחזיק מעמד עד יעבור זעם, חרד אני לצורות המסתר שלהם, שישוב אלינו.

יוסף שטוקהמר, משמר העמק

בין עיקר למשני

רשימתו של נפתלי פדר, מ־7.12.87, „שבט מפואר ונכחד?" משקפת תמונת מצב מלווה ביטויים, היכולים במסקנותיהם האפשריים לזעזע, במידה שיתאמתו. אתחיל בכותרת המאמר — „שבט מפואר ונכחד?" — סימן שאלה, ולא עובדה קיימת. ומה טומן בחובו העתיד? האפשר להתגבר על מוכילי התוהו, המדברים בשם שינויים לתמורות הזמן? האם יימצא הכוח להוביל את דרכה של מפ"ם, ובעיקר את התנועה הקיבוצית בתוכה, ולא להיגרר אחר קווים המובילים להידרדרות שסופה מי ישורנו?

אכן, אנו עוברים תהליך אשר בתוצאותיו מתגלים בקיעים. האם הערעור על השותפות בין הקיבוץ הארצי ומפ"ם אינו מעורר חלחלה, המחייבת בדיקה יסודית, בין העיקר והמשני? שמירה על דרכה העקרונית של מפ"ם, מבלי שיתגנבו לתוך הוויכוח המתנהל, בעיקר בקיבוץ הארצי, אלמנטים המהווים איום אפשרי על דרכו של הקיבוץ הארצי, חייבים להעלות במסגרת כל סניף, עירוני וקיבוצי, סדרת הבהרות ובירורים. לא בפורמציות של נושים והתארגנויות בצביון זה או אחר, כהכנה להכרעות המרכז או הוועידה.

לטווח ארוך, אסור לנו לחשוב בקטגוריות של הכחדה (הקיבוץ הארצי), כי אם להיפך, לא חשוב כמה מנדטים נקבל בבחירות הבאות. מפ"ם שלמה חיונית על מפת הארץ הזאת. ואם לא היתה קיימת, היו צריכים להקים אותה.

אייזיק זלשינסקי, עברון

מנחל עוז עד בית הערבה

אנו, חברי תנועת הנוער העובד והלומד במחוז חיפה, מזועזעים ממסע ההשמצות נגד הנח"ל שנערך בעקבות „ליל הגלשונים". אין אנו מצדיקים את עצם המקרה, אך השמצתו המתוכלת של הנח"ל על סמך מקרה כזה היא אבסורדית וחסרת הגיון, כקטילת מפלגת הליכוד על סמך ועידתה „הרגועה".

הנח"ל, לא פחות מכל חיל אחר, תרם ותורם את חלקו בהגנת המדינה ואף יותר מכך, בתרומתו ליישובה של הארץ — מנחל עוז ועד בית הערבה שורה הארץ בישובים שהקים הנח"ל. מפעולות התגמול ועד מלחמת לבנון תרם הנח"ל תרומה מכרעת לבטחון הארץ.

אנו מגנים בכל לשון את קטני העסקנים, הרואים בשלטון חזות הכל ומוכנים לפגוע בבטחון המדינה תוך הורדת המוראל בקרב חיל חשוב ומרכזי בצבא, רק לשם השגת הון פוליטי. אנו מחזקים את ידיו של הנח"ל להמשיך להגן על הארץ, תוך ביוי עמידה איתנה אל מול אויביה, קיומה והתיישבות בה.

הנוער העובד והלומד, מחוז חיפה

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

מדרגות נעות

בימים אלה מדברים הרבה על חשבון־נפש. גם פוליטיקאים מציעים זאת, אם־כי בדרך־כלל ליריביהם הפוליטיים. שכן, הם משוכנעים, כי מה שהתרחש בשבועיים האחרונים מלמד על פשיטת־הרגל של השקפת־עולמם של היריבים דווקא, בכל הקשור לסכסוך הערבי־ישראלי.

אלמלא היה העניין כה בוער ואקוטי אפשר היה להציע דיון, ומחקר אקדמי של פסיכולוגים חברתיים ופוליטיים, שיהפכו את אירועי הימים האלה והתגובות השונות שהיו בכל הקשת הפוליטית הישראלית, למעין טסט קייס, כדי לבחון האם בכלל ניתן לשנות עמדות, והאם העמדות הפוליטיות הן כה מושרשות, ששום לקח לא יכול להן.

ראש הממשלה יצחק שמיר גילה בהופעתו באריאל, שם זכה באזרחות כבוד, כי הוא ממש נדהם מגילויי השנאה של ערביי ישראל, כפי שבאו לביטוי בסיסמאות ובהתפרעויות, שהיו במקומות שונים בארץ ביום השביתה של האוכלוסיה הערבית. אכן חלק מהתופעות שנתלוו להפגנות של הערבים הישראלים היו בלתי נסבלות. אין כל סתירה בין ההכרה בזכותם של הערבים להפגין ולמחות נגד מה שקורה בשטחים, לבין הגינוי החד־משמעי של הפרות הסדר, ההתפרעויות והפרות החוק מצד חלק מהם.

מה שמטריד היא הצביעות. הלשון הכפולה, המבחינה בין מפר חוק יהודי לבין מפר חוק ערבי, בין מסית יהודי למסית ערבי. מי שכינה מפירי חוק ורוצחים יהודים „משיחיי" צריך לברור יותר בלשונו כאשר הוא מגדיר זורקי אבנים. לא שמענו את הבעת התדהמה של שמיר, וממילא גם לא את דברי הגינוי שלו, על הצעות זדון של חברי מפלגתו, ומפלגות אחרות שקראו לטרנספר של תושבי השטחים, או שירבו על החזרת הממשל הצבאי לגליל. נכון, למען ההגינות יש לציין, כי שמיר אמר בעניין זה, כי הדבר אינו עומד על סדר יומה של הממשלה, אך מכאן ועד גינוי של ממש הדרך רחוקה, ואין בכך בוודאי כדי להרגיע את האוכלוסיה הערבית בישראל.

גם לא שמענו, את הזדעזעותו של שמיר מסקרים שונים, שגילו כי חלק מהנוער הישראלי, תלמידים בבתי־ספר, מתייחסים לערבים כאזרחים סוג ב', ומאמצים דעות גזעניות כלפיהם ואף מגלים איבה ושנאה אליהם. מסתבר, כי התדהמה והזעזוע של ראש הממשלה הינם סלקטיביים.

יש משום לעג לרש בצדקנות של הליכוד, אשר קובל על כך, שבימים סוערים כאלה יש בישראל מי שמציעים להרגיע את המצב על־ידי פתיחתו של תהליך מדיני. שהרי על פי גירסת הליכוד, יהיה בכך הודאה בריש גלי, כי ההתפרעויות הכניעו אותנו. זה נכון, זה נכון כאשר רואים בתהליך מדיני אסון והליכה לקנוסה. זה נכון, כאשר עושים הכל כדי לא לעשות כלום במישור המדיני. זה נכון, כי אחרת יסתבר לפתע, כי דווקא אלה שהתרוצצו ונרדנו לפתוח בתהליך מדיני, באמצעות ועידה בינלאומית, דווקא צדקו, ואולי גם ראו את הנולד, שהזמן אינו פועל לטובת ישראל, וכי הפלשתינים ומדינות ערב לא ישלימו עם הסטאטוס־קוו, קרי הקפאון המדיני.

היתכן, כי הפלשתינים קראו את המנון בית"ר, ואימצו את המוטו, כי „שקט הוא רפש"? שהרי כאשר המצב בשטחים רגוע רואים בכך שמיר וחבריו אות ומופת, כי הכל בסדר, ואין צורך במו"מ ובפתרון מדיני, שיכיר בזכויותיהם הלאומיות. וכאמור, כאשר המצב סוער, על אחת כמה וכמה, שהרי זה יהיה בבחינת כניעה. וחוזר חלילה.

אין כל חשש שכוחות הבטחון וצה"ל בראשם לא יצליחו להחזיר במהירות את הסדר בשטחים, ולהפסיק את המהומות וההתפרעויות. הכוח והעוצמה נמצאים בידיהם. אך האם אפשר לדכא בכוח הנשק את הרוח ואת השאיפות הלאומיות? ההסטוריה אינה חוזרת על עצמה, אך היא מלמדת, כי זוהי משימה בלתי אפשרית, וודאי שלא לאורך זמן.

הרמטכ"ל דיבר בוועדת החוץ והבטחון על מדרגה חדשה במצב בשטחים. במדרגות אפשר לעלות ואפשר לרדת, ואפשר גם ליפול ולשבור את הראש. קשה להניח, כי לאחר שתושג רגיעה יחסית, אפשר יהיה לצפות, כי ההתפרצות הבאה תהיה חלשה ומתונה יותר. סביר להניח, כי היא תהיה קשה יותר, אלא אם כן יירעו כל הצדדים להשתמש במדרגות המסוכנות הללו כדי להגיע יחד לפתרון מדיני מוסכם וצודק, לשלום אמת.

בגובה פני הקרקע

יש האומרים, שאם תנועת צומ"ת תצליח להשיג מנדט אחד לכנסת הי"ב יהיה זה הישג נכבד. יש המטילים ספק גם במנדט הבודד הזה. רפול וחבריו, שפרשו מ„התחיה" וחידשו את פעילותה של צומ"ת, הפעם כתנועה פוליטית שתרוץ לכנסת, סבורים כי יצליחו לגייס לשורותיהם כמה שמות של אלופים במיל. — ואולי גם את תנועתו של פרופסור עזרה זוהר, ויוכלו למשוך קולות.

המסר הפוליטי והאידיאולוגי של רפול אינו שונה בעיקרו מזה של „התחיה". גם אם יש פה ושם ניואנסים אחרים, ספק אם המצביע הפוטנציאלי נותן את דעתו עליהם. מסריו של רפול פשוטים, או ליתר דיוק פשטנים. הם אינם דורשים תיחכום רב, ואין בהם נסיון להתמודד עם המורכבות של הבעיות הפוליטיות. יש שחור ויש לבן, ואי־אפשר להתבלבל ביניהם.

בכנס הראשון של צומ"ת לאחר הפרישה וההחלטה על הליכה עצמאית, שאל רפול את השאלה אשר תישאל בוודאי לא אחת ולא שתיים על־ידי שומעיו, אשר מהם יבקש להצביע עבור צומ"ת, למה לתמוך דווקא בהם? ובאמת, למה לא להצביע בעד „התחיה", או בעד הליכוד? לרפול יש תשובה. לנו, הוא אומר, אפשר להאמין. מילא, שהנחתום מעיד על עיסתו, ונותן לעצמו ציונים, אבל מתוך הזן אתה הרי יכול ללמוד על הלאו. האם מבקש רפול לרמוז, כי אין לתת אמון בחבריו משכבר מ„התחיה" או אולי מהליכוד?

רפול אמר ל־200 החברים שבאו לעין־זורד, כי הם מתחילים מגובה פני הקרקע. בניית מפלגה היא מבצע לא פשוט, גם כאשר לצדו אנשי עמל, שאינם חוששים מעבודה קשה, והוא עצמו הולך ממקום למקום להשמיע את דבריו. מפלגה חדשה דורשת גם כספים רבים, ואלה אינם בקופה.

במסגרת פעילותו הפרלמנטרית ב„התחיה" לא הותיר ח"כ רפאל איתן רישום מיוחד. עתה יוכל לשקול את כוחו האלקטוראלי נטו, ללא פרופסור נאמן, ללא גאולה כהן וגם בלי הרב ולדמן וגרשון שפט. שכן, יש להניח, כי רוב רובם של הקולות שתקבל צומ"ת ינתנו לאו דווקא למצע שלה, אלא לאיש העומד בראשה, לרפול.

רפאל איתן — כוח אלקטוראלי

עוזי ברעם — 18 עד 180 ש"ח

מחיר הדמוקרטיה

בימים אלה מקבלים כמאה אלף חברים, אוהדים ומקורבים של מפלגת העבודה מכתב, החתום על־ידי המזכ"ל עוזי ברעם, שבו הם מתבקשים לתרום מכספם למפלגה. בשובר התשלום, המיועד לתשלום בבנק, הסכום הנמוך ביותר הוא 18 ש"ח, והגבוה — 180 ש"ח. אך אל דאגה, יש משבצת נוספת, שבה יכול התורם לנקוב בכל סכום שהוא חפץ לתרום, קטן כגדול. הכל מתקבל.

במכתב המצורף מספר ברעם לנמעניו על כך, שבמפלגתו הפסיק את שיטת המינויים באמצעות ועדות מסדרות, וכי הכוח הועבר למוסדות מפלגה רחבים ונבחרים. בהמשך האגרת נאמר, כי מפלגת העבודה שמה בראש דאגותיה את נושא השלום.

כדי שלא יהיו אי־הבנות הוא מבהיר במכתבו כי, „בניית מפלגה כזו — לוחמת ודמוקרטית — דורשת כסף רב. אנו פותחים כעת בתהליך ממושך אשר בא להחליף את המעטים התורמים סכומים גבוהים, בתומכים רבים אשר יעזרו לנו בסכומים קטנים". המחיר? כאן מרגיע ברעם, „לא הרבה, ככל שתתנו, והאמינו אין זה הרבה למען מטרה זו".

בסקר שנערך על־ידי רשות הדואר של ארה"ב הסתבר, כי 63% מבין מקבלי מכתבים כאלה פותחים אותם וקוראים את תוכנם. 14% משאירים אותם לעיון מאוחר יותר. אך השורה התחתונה של אותו מחקר אומרת, כי רק אחוז אחד עד שלושה אחוזים משיבים על פנייה כזאת. במפלגת העבודה מודעים לכך, ומצפים איפוא, להיענות של כאלף עד שלושת אלפים איש. הפנייה למספר כה גדול של אנשים (100 אלף) נועדה לא רק לאיסוף כספים, זהו נסיון ליצור קשר עם מעגל ציבור רחב, שכן, למי ששכח, בעוד אחד עשרה חודשים יתקיימו הבחירות לכנסת.

למפלגת העבודה יש היום חובות של כארבעה מיליון דולר. עיקר החובות נגררים משנים קודמות, ומצב הקופה המפלגתית מחייב פנייה לתרומות, בין היתר כמו זו שיצאה עתה.

המצוקה הכספית אינה רק מנת חלקה של מפלגת העבודה. רוב המפלגות סובלות ממחסור כיס. בתנועת התחיה, למשל, היה נסיון להתרים את כל חברי המרכז, אך עד כה התוצאות הן דלות ביותר.

הסטיקר של „העבודה" — כמה ייענו?

וחוץ מזה — צריך לשמור על השבת

כמו המדינאי והנואם הרומי הידוע קאטו, אשר נהג תמיד לסיים את דבריו בסנאט (בכל עניין שהוא) במשפט הידוע: „ומלבד זאת, אני סבור שיש להרוס את קרתגו", כך אתה יכול למצוא אצלנו כאלה, אשר בכל עניין ובכל פרשה ימצאו תמיד את החוט המקשר כדי לדבר על מה שבאמת כואב להם.

הנה בטאון ש"ס „יתד נאמן" מוצא קשר ישיר בין המחלוקת בין החילונים לחרדים לבין מה שקורה בשטחים.

וכך הם כותבים (ביום ג'): „ההתפרעויות בשטחים שאינן שוככות, אשר אתמול נוספו עליהן גם התפרעויות בתוך השטח הירוק — חייבות לעורר חשבון נפש גם במישור אחר פנימי יותר... המאורעות המסעירים כעת את הארץ חייבים לעורר הרהור תשובה בלבבות מתנגדינו, על המאורעות להזכיר להם, שהסכנה הערבית לקיומנו חלילה טרם חלפה, אנו עוד זקוקים לרחמי שמים מרובים עד כי תשקוט הארץ לבטח. כך שעליהם לחוש בושה, שלעת כזאת בחרו כדי לדכא את האמונה היהודית בארץ, דיבורי שלווה במסע הסתה ושיסוי, אשר הגביר את השנאה כלפי התורה ונושאיה. בכוחן של התפרעויות השכאב הערבי, הזוכה לגיבוי עקיף של האנושות „הנאורה", לפקוח עיניהם של מסיתים, למען יבחינו מי הוא האויב האמיתי".

עכשיו, על פי הגיונו של הכותב, כאשר אנו יודעים מי האויב, אפשר לשמור על השבת, לאכול כשר, וכדי שהכל יהיה מושלם, גם לחזור בתשובה. שהרי, „אנו עוד זקוקים לרחמי שמים מרובים".

מאחורי הכלאים
מאת זהבה מווס

אסירים בפארעה. בינתיים נותנים קרדיט

הבטחוניים שומרים על יחסים

„הם מכירים אותי מהצפון" — אומר נציב השב"ס על האסירים הבטחוניים שבינתיים שומרים על שקט. הוא מצידו מזין את ציפיותיהם ומדבר על טלוויזיה ללא הגבלה, עד שעת סיום השידורים

תקופה ארוכה, יחסית, ישנו שנתיים ישרים. הנציב לשעבר, גונדר דוד מימון, טרח לעדכן את התקשורת כי „כוחותינו שולטים בבתי הכלא הבטחוניים". עד שבא הנציב החדש, גונדר לוי שאול, והעיר נרדמים.

נכון לימים אלה, האסירים כלואים בתאיהם ואינם מסתובבים חופשיים בין האגפים. גם קיימת הפרדה בין הבוגרים לבין הצעירים, כדי לא לאפשר העברת מידע נוסח בית־ספר לטרור. אבל שעתיים וחצי מדי יום מסתובבים כל האסירים יחדיו בחצר היחידה של הכלא. ומקום זה עדיין לא ידוע כשלוחה של מנזר השתקנים.

כשהחלו התפרעויות בשטחים, הודיעו דוברי האסירים (מוסר, שכובור, נחל לדברי מימון מפלה מוחצת) להנהלה על שביתות הזדהות של האסירים הבטחוניים. לאות סולידריות ויתרו האסירים הבטחוניים על ארוחה אחת ואחרים אף צמו 24 שעות. רבים תמהו מדוע קיבלו האסירים הבטחוניים את מימון עם כניסתו לתפקיד בשביתת רעב ממושכת ונמנעו מיצירת מוקדי חיכוך בבתי הכלא עם כניסתו של הנציב החדש לתפקיד.

מתברר, כי לרשויות שירות בתי־הסוהר נודע כי צפויה שביתה כללית של „הבטחוניים" בשבוע הראשון לתפקידו של לוי שאול, אך לדברי גונדר שאול, נמנעו האסירים הבטחוניים מנקיטת צעד כזה בשל הכוונה מגבוה. „נמסר להם כנראה שיש עם מי לדבר. הם מכירים אותי מהצפון. מדבר ערבית. התנהגתי יפה עם הערבים בצפון וכנראה שהדעה היא שניתן להגיע להבנה איתי. ככל הנראה, הם מנסים לא לקלקל יחסים כבר מחודש הראשון. יש להם ציפיות שאנו לקראתם במתן תנאים אנושיים".

לוי שאול אומר, כי כיום ניתן לשפר את תנאיהם של האסירים הבטחוניים בלי לפגוע בבטחון המדינה. כדוגמה הוא מביא את עניין הטלוויזיה. האסירים יכולים להחזיק בתאיהם מקלטי טלוויזיה. עד כה נהוג היה שניתן לצפות בשידורים עד 4:30 לפנות־ערב. שאול מוכן לאפשר להם הארכה עד סיום השידורים. שיראו כל מה שהם יכולים לקלוט — ישראל, ירדן, אפילו סוריה.

הליכה לקראת „הבטחוניים" בדברים אנושיים שאינם כרוכים בפגיעה בבטחון — סבור שאול — תשיג רגיעה בבתי הכלא, שהסכו פעמים רבות למקור התסיסות.

שקד המסדרונות יגיע למשכורת?

סוהרים המשרתים ביו"ש ואינם מקבלים תוספת שכר, ותחילו לקבלה בתואם לסיכום עם האוצר. נכון ל־23.12.87 עדיין לא התקבל בשירות בתי־הסוהר שום מסמך המאשר כי תוספת זו אכן תינתן לסוהרים אלה. מעניינת השתלשלות העניינים שהביאה לפירסום, שככל הנראה, עדיין אין מאחוריו כסף.

בפגישה משותפת של שר האוצר, שר המשטרה, המפכ"ל והנציב, הוזכר לנסים מצב הסוהרים. שר האוצר, שהבין את הצורך בתוספת (בשטח — תוספת „שקד") הבטיח תשובה מהירה.

ימים אחדים לאחר אותה ישיבה, פגש שר המשטרה, חיים בר־לב, את שר האוצר במסדרונות הכנסת והעניין, כמובן, כתשובה המוכבתת. נסים השיב כי שקל את העניין, אך הוא חושש לתת תוספת לסוהרים שמא גם בצה"ל יקומו ויבקשו. ומי עבר בדיוק במקום? שר הבטחון. קרא בר־לב לרבין וביקשו להסביר לשר האוצר כי בצה"ל כבר קיבלו תוספת שדה ותוספת שקר ואיש לא יתבע תוספת בעקבות הסוהרים. ורבין אמנם לא התנגד לתוספת לסוהרים. או אז הצטרצה שר האוצר, ומישהו כבר הודרו לפרסם הודעה כי הושגה תוספת לסוהרים בשטחים.

ולמרות זאת, להזכירכם, עד עצם כתיבת שורות אלה עדיין אין יודעים בשב"ס כיצד ייראה תלוש המשכורת הקרוב.

פתיחה מבטיחה

הנציב החדש, שלא כקודמו, נראה כמבין את חשיבות התקשורת או לפחות מתבטא ברוח זו. במסיבת עיתונאים שקיים בלשכתו בירושלים לאחר חודש בתפקיד, הסביר מה היתה כוונתו בסבב המינויים שערך מיד עם כניסתו לתפקיד.

הוא דיבר על קשייו לתפקד במסגרת המבנה הארגוני שמצא בשב"ס, קושי שהוא מקווה לפתור בעקבות המלצות ועדה שמינה לא מכבר, סיפר על רצונו לטפח אנשים מלמטה, מבתי הכלא בכל סולם הדרגות והמיקוד כדי שניתן יהיה בעתיד למצוא נציב מתוך המערכת, ועל המגמות למצוא פתרון, ולו חלקי, לבעיית הצפיפות הנוראה בבתי הכלא ולסדרי עבודתם הקשים של הסוהרים.

לוי שאול לא משתמש במלים של מדיניות „ליבראלית" ו„הומאנית". גם לא נשמעות מפיו הבטחות של „נחזיר את הבטחון לידינו". פתיחה מבטיחה, נראה את ההמשך.

מדיניות אגף התקציבים גרמה

הפסד של 100 מיליון דולר במפעל מנועי בית־שמש

לפני למעלה משנתיים, ב־1985, הגיעו אנשי אגף התקציבים במשרד האוצר להחלטה שיש לסגור את מפעל מנועי בית־שמש. המפעל צבר הפסדים של מיליון דולר לשנה, עבר כמה נסיונות של הבראה, שלא הצליחו, והיה נראה שאין טעם בהמשך קיומו. החלטת האוצר היתה אופיינית לדרך מחשבתו של אגף התקציבים.

כיום מודים בממשלה, שהיתה זו טעות לנסות לסגור את מפעל מנועי בית שמש, דבר שלא היה לו סיכוי להתקבל על דעת חברי הממשלה. במקום זאת, אומרים בממשלה, היה על אגף התקציבים להתרכז במאמצי ההבראה של המפעל. בגלל ההחלטה המוטעית הלך לאיבוד זמן מיותר, ומשלם המיסים הישראלי יצטרך לשלם סכומים גדולים יותר עבור הבראתו של מנועי בית־שמש.

כיום מגיע ההפסד הטיפולי של המפעל לכ־500 אלף דולר לשנה, כמחצית הסכום — ההפסד שנרשם לפני כשנתיים. תפוקת המפעל לא ירדה, למרות שעובדים בו רק כ־680 עובדים, לעומת כ־1,100 ב־1985. ההזמנות שבידי המפעל מגיעות לכ־30 מיליון דולר לשנה מחיל האוויר, מחברת פרט אנד ויטני ומחברת ג'נרל אלקטריק. באוצר ובממשלה מכירים בעובדה כי למפעל מנועי בית־שמש יש עתיד.

השבוע הוחלט בין ההסתדרות לבין הממשלה לצמצם את מספר העובדים פעם נוספת ולפטר כ־230 מעובדי מנועי בית שמש. על־פי חישובים שנערכו, כאשר יהיו במפעל כ־450 עובדים הוא יגיע לאיזון תפעולי. יצויין, כי הוותק הממוצע של העובדים שיפוטרו הוא של כ־8־7 שנים. כיוון שהדבר יהיה כרוך בתשלום פיצויים בגובה לפחות שווה לזה שיקבלו עובדי התעשייה האווירית שיפוטרו, הרי מדובר בהוצאה לא קטנה שבה יצטרך לשאת אוצר המדינה.

לתמונה הזאת יש להוסיף פיטורים של עוד כ־50 עובדים בעתיד והעמדת כוח אדם במפעל על כ־400 עובדים. פקידים ממשלתיים מתארים פיטורים אלה כהכרחיים והיו אחד מהתנאים שהציב התעשיין סטף ורטהיימר לקבלת החברה מידי הממשלה.

ורטהיימר אמר לממשלה, שהוא יהיה מוכן לקבל חינם את המפעל בתנאי שהממשלה תשלם את חובותיו, תפטר כ־250 עובדים ותבטיח רמה מינימלית של הזמנות. אם ימולאו תנאים אלה, יכנס ורטהיימר לניהולו של מפעל מנועי בית־שמש ויהיה שותף של חברת פרט אנד ויטני, אשר השקיע כ־10 מיליון דולר במפעל זה.

מי שאשם למעשה במצב זה איננו אלא משרד האוצר ואגף התקציבים, אשר שיכנעו את הממשלה ואת הציבור כי למפעל מנועי בית־שמש אין זכות קיום וכי הוא מהווה נטל אשר יש להפטר ממנו.

ורטהיימר הודיע לפני כמה שבועות על כוונתו לסגת מהעיסקה על מנועי בית־שמש. לטענתו, הסחבת של משרד האוצר היא שגרמה לו להגיע להחלטה זו.

באוצר עדיין מקווים שהוא יחזור בו פעם שנייה ושהיה ניתן להעביר לו את המפעל. לאמיתו של דבר, כדאי אולי לנצל את ההחלטה של ורטהיימר כדי לעשות הערכה מחודשת של המצב. גם אם הממשלה סבורה שאין היא יכולה לנהל את מנועי בית־שמש, יש צורך במכירתו במחיר מלא במכרז. איש לא עשה טובות, לא למשק ולא לעובדי המפעל אם יקבל לידיו את ניהולו.

אילן אברהם

החקלאים דורשים אשראי להון חוזר

336 מיליון ש"ח אשראי מבקשים החקלאים כהון חוזר לייצור החקלאי לשוק המקומי. בקשת החקלאים הוצגה על־ידי נציגיהם, מולכו וטורבלסי מהמרכז החקלאי ואיזקסון ורייזמן מהתאחדות האיכרים, בישיבת ועדת המישנה לבחינת דרישות החקלאים שמונתה על־ידי ועדת הכספים של הכנסת, בהרכב פסח גרופר, אפרים שלום ועדנה סולודר.

בישיבה השתתפו גם מנכ"ל משרד החקלאות מאיר בן־מאיר, נציג האוצר אורי יוגב ונציגי בנק ישראל דוד קליין, מנהל המחלקה המוניטרית בבנק, ועודד חצרוני.

נציגי החקלאים הניחו לפני חברי הוועדה מסמך, בו הורגש כי צרכי המימון הכולל להון חוזר נאמדים בכ־20 אחוז מהתפוקה החקלאית. ערך התפוקה החקלאית הממוצעת נאמר בכ־2.9 מיליארד דולר במחירי ספטמבר 1987. לפיכך, הצורך בהון חוזר הוא כ־580 מיליון דולר.

לרשות החקלאים עומד הון חוזר מוכוון ליצוא, מספוא וקרנות מיוחדות בסך 275 מיליון דולר. כן עומד לרשותם אשראי ספקים בסך 95 מיליון דולר. סך־הכל 370 מיליון דולר.

נציגי החקלאים פנו לוועדה וביקשו כי הריבית להון חוזר תהיה בשיעור 11 אחוז ריאלי בשנה. חיים מולכו, ראש האגף לכלכלה ומשק במרכז החקלאי, הסביר כי הדרישה לריבית בשיעור 11 אחוז נומקה בתשלומי הריבית על האשראי העומד לרשותם בקרנות לעידוד היצוא.

שלמה רייזמן, מנכ"ל התאחדות האיכרים, מסר כי טען לפני חברי הוועדה שגם 11 אחוז היא ריבית מופרזת, לעומת ריבית של מקסימום 3 אחוזים בשנה שמשלמים החקלאים בשוק המשותף על אשראי לעידוד הייצור החקלאי. הוא ציין, כי דרש שנציגי בנק ישראל שהשתתפו בישיבה יגלו את הקלפים, ויפסיקו לשחק במחבואים עם החקלאים. הוא גינה את התנהגותם נוכח העובדה שנציגי החקלאים הביאו עימם לישיבה מסמך מנומק, ואילו נציגי בנק ישראל התעלמו ממנו.

בעניים בפתח

רייזמן גילה לחברי הוועדה כי מתחקיר מקיף שערכה התאחדות האיכרים על מצב גידול הירקות עולה, שסוחרים ערבים מממנים עתה מכספם 40 אחוז מכלל גידול הירקות בשטחי הקו הירוק. סוחרים ערבים מעמידים לרשות חקלאים יהודיים בכפרים ובמושבים אשראי ללא ריבית וקובעים את הגידולים, שבחלקם מוברחים לערי הגדה המערבית ומשם עוברים את גשרי הירדן. כל הפעולות, לדברי רייזמן, הם נגד חוקי המדינה.

למנכ"ל התאחדות האיכרים ביקורת קשה מאד על התנועות הקיבוציות, ש„שברו את הכלים" במטה המאבק של החקלאים נגד הממשלה. לטענתו, מטה המאבק פשט את הרגל ועומד עתה לפני הממשלה כעני בפתח.

חיים מרגלית

בשקט־בשקט
מאת שלמה פרנקל

נכון ורציני היה נצירו של מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר לסרב לדון בפגישתו עם שר האוצר משה נסים בייקור המצרכים המסובסדים. תחת זאת, הוא שוחח עם השר בעניין החשוב באמת בשנה הבאה, 1988 שהיא שנת בחירות. ואגב, הדיון הזה עם שר האוצר בא בהמשך לדיון שקיים קיסר בימים האחרונים, באותו עניין עצמו, עם שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, ואף הגיע לסיכומים אופרטיביים. דהיינו, הוקמה ועדה.

אני מתכוון, כמובן, לעניין התעסוקה. או נכון יותר חוסר התעסוקה. או עוד יותר נכון — האבטלה. כי בשקט־בשקט, בלי שנחוש בכך כלל תחת מסך העשן של הדיבורים על „הצמיחה" „הגאות במשק" ו„העלייה בתוצר הלאומי הגולמי", עולה האבטלה בישראל ומגיעה לממדים מדאיגים.

בתחילת השנה היה הממוצע של מבקשי העבודה בלשכות בערך 14 אלף. עכשיו כבר יש עשרת אלפים יותר, ובממדיה של ישראל זה הרבה מאוד. החל מן הרביע השלישי של השנה כבר עלה שיעור הבלתי מועסקים במשק באחוז שלם, והוא מגיע עכשיו ל־7% בערך. במספרים מוחלטים זה מדאיג הרבה יותר. מתברר, כי יש בישראל היום קרוב ל־100 אלף מובטלים. וזה מספר דומה למספר המובטלים שהיה אצלנו בעת המיתון הגדול של שנת 1967, והוא דומה גם למספר שהיה מיד אחרי הפעלתה של התכנית הכלכלית החדשה, בסוף שנת 1985.

הסיבה העיקרית היא, כמובן, המשבר החמור של תעשיית הנשק. התעשייה האווירית, סולתם, תדיראן, מנועי בית־שמש, הרבה מאוד מפעלים קטנים וכנראה גם התעשיות הממשלתיות הגדולות — כולם מפטרים עובדים, והמספרים הם באלפים.

ומה שמדאיג עוד יותר הוא, שנראה כי זו רק תחילתו של התהליך, שמי יודע לאן יידרדר בשנה הבאה.

והשנה הבאה היא כידוע שנת בחירות. ישראל קיסר מתקשה לשכוח, ובצדק, את המחזות הקשים שהיו מנת חלקו־שלו ומנת חלקם של חבריו בהסתדרות בשנה החולפת, כשניסו לתחוב את חוטמם לאתרי האבטלה — התעשייה האווירית, רום כרמל, סולתם, וכו'. מחזות כאלה הם קשים מאוד בשנה רגילה ועל אחת כמה וכמה בשנת בחירות.

ובכן, קיסר עסוק עכשיו במסע שכנוע של שרי הליכוד. הוא מסביר להם, כי מחזות כאלה עלולים להזיק לא רק להסתדרות ולמפלגת העבודה, אלא גם לשותף הקואליציוני — הליכוד. הבה נשים ראש ביחד, אומר קיסר לשרון ולנסים, ונראה מה אפשר לעשות כדי לבלום בכוחות משותפים את המגמה המחמירה — ואת זעמם של המפוטרים. נכון מאוד.

ואגב, אם נוסיף עשרת אלפים מובטלים ישראלים בחודשים האחרונים — כמה מובטלים נוספו לפועלים הבאים לעבוד בישראל מן השטחים? קשה לדעת, משום שחלק גדול מן העובדים האלה אינם רשומים כלל. אין לדעת את מספרם, ואין לקבוע כמה מובטלים נוספו.

אפשר רק לנחש, כי שיעור האבטלה [illegible] כי אין קשר בין העלייה באבטלה [illegible] להפסיד — מה כבר נשאר להם להפסיד [illegible] כדאי שיתן את דעתו גם על העניין [illegible] לחזור לישראל, כל עוד נמצא [illegible]

העורך הכלכלי: צבי טימור

ברונו: העולם מלא אי־ודאות

נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, מדבר על „אפיזודה" ועל „גיבנון" בהקשר של העלאת שיעורי הריבית בחודש דצמבר. אפיזודה היא, כידוע, אירוע חד־פעמי, אולם השיטה לא שונתה. לכן שוחחנו עם הנגיד על השיטה החדשה של הקצאת כספים למערכת הבנקאות. הראיון במלואו יתפרסם במוסף הכלכלי של „על המשמר" שיופיע בסוף החודש, אך לאור האקטואליות של הנושא אנו מקדימים פרסום קטע זה.

*

נראה כי המדיניות המוניטרית נקבעת, למעשה, על בסיס הגרעון התקציבי. האם לדעתך זהו התפקיד של המדיניות המוניטרית, לאזן את גרעונותיה של הממשלה?

ברונו: לבנק ישראל יש כמה תפקידים, ובמדיניות המוניטרית נכללת גם מדיניות שער החליפין. הבנק פועל בקביעת הגדלים הנומינאליים במשק ומדיניותו מתבטאת בשער חליפין, באספקת אמצעי תשלום ובהתערבות בשוק הפתוח וכו'. יש מספר כלים. אולם הבנק איננו שחקן יחיד: קיים גם האוצר. במסגרת המדיניות הכוללת אנחנו מפעילים את הכלים של הבנק, מתוך שיקולים של תרומה ליציבות. לא ניתן, באמצעות הכלים של בנק ישראל בלבד, לפעול להשגת כל היעדים. לא ניתן בעזרת שני כלים להשיג שלוש מטרות. ההתחשבות בתקציב היא חלק מהמדיניות. כאשר התקציב הוא מרסן, ניתן לנקוט מדיניות מוניטרית יותר מרחיבה.

פרופ' מיכאל ברונו
האפיזודה של הגיבנון

נדמה שבתקציב של היום יש עודפים די גדולים.

ברונו: התקציב היה מרסן עד היום. לכן גם יכולנו להרשות לעצמנו מדיניות מקלה יחסית. ניתן לבדוק את שנת 87 ולשאול האם המדיניות היתה מקלה או מרסנת. אפשר לומר שהיא היתה מרסנת, עם כיוון של ריסון־יותר במחצית הראשונה של השנה. לגבי המחצית השנייה, הריסון הוקל.

החלטנו לפעול לא על בסיס גידול האשראי הבנקאי בלבד, כי לפי זה היתה הרחבת־יתר במערכת. השתמשנו באגרגטים שהביאו בחשבון גם את האשראי לממשלה. לכן פעלנו על־פי ההבחנה של „אשראי מקומי נטו" והגדרה רחבה ביותר של המונח „כסף", שכלל לא רק את האשראי הפרטי אלא גם זה של הממשלה. בסך הכל, בשנת 1987 האשראי המקומי נטו לא גדל ביחס לדצמבר 86, הוא עמד על 100 במונחים ריאליים. האשראי לממשלה קטן והאשראי לסקטור הפרטי גדל. האשראי לסקטור הפרטי גדל ל־116 נקודות בערך, בעוד שאצל הממשלה נרשמה ירידה חריפה, המאזנת את גידול האשראי הפרטי.

גם האינדיקציה של הריבית מצביעה על כך שבמחצית הראשונה של 87 היינו יותר מרסנים מאשר במחצית השנייה. על פני כל שנת 87, להוציא את האפיזודה של הגיבנון מלפני שבועיים, הריבית ירדה לשיעור נמוך יותר משהיתה בתחילת השנה.

האם אתה חושב שהשיטה החדשה של הקצאת כסף מתפקדת? למה היא שיטה טובה? הטענה היא, שהיא מכניסה אי־ודאות ולכך, כידוע, יש מחיר כלכלי יקר.

ברונו: השאלה היא, איזה אי־ודאות. לגבי חודש ינואר, נודיע לבנקים מראש על כמות אספקת הכסף. הם יידעו איזו מיכסה תעמוד לרשותם ובאילו ריביות. מעבר לכך יהיה להם אי־ודאות. מי שטוען נגד השיטה הזאת ולטובת השיטה הקודמת, עושה זאת מסיבה פשוטה מאד — כי בשיטה הקודמת אפשר היה לרשום מבנק ישראל כל כמות של כסף בריבית קבועה, אוטומטית. לא היו מדרגות. כי המדרגה של 35% היתה בלתי מוגבלת. המדרגה הזאת איפשרה למשוך כספים בתקופה שבה היא היתה רלוואנטית, כי היו תקופות בהן נטרלנו את הצורך במשיכה על־ידי זריקת סכומים לשוק הפתוח, וכך נמנעה כניסה למדרגה הזאת.

בתקופה שבה ירדה הנזילות, ובנקים מסויימים נתנו אשראי גדול יותר מהמקורות שעמדו לרשותם, המערכת נסחבה לגרעונות נזילות. בשיטה הקודמת יכלו לכסות את עצמם מבנק ישראל, בריבית נתונה, בכמות בלתי מוגבלת של כסף. עכשיו אנחנו מכניסים יותר ודאות בכמות, לכן נוצר יותר אי־ודאות לגבי המחיר. זה נכון, זה בדרך הטבע.

יש גם אי־ודאות לגבי הכמות, לגבי המיכסות. בבנקים לא יודעים בדיוק אילו סכומים תעמיד לרשותם כל חודש. אתה קובע גם את הכמות וגם את המחיר.

ברונו: יש בכלל אי־ודאות בעולם. בנק לא יודע מראש אם ימשכו ממנו כספים או לא.

אחת הבעיות היא, שהבנק יכול להיכנס לגרעונות לא רק ע"י הרחבת האשראי, אלא גם ע"י שינוי בהרגלי המפקידים, בגלל שיעורי נזילות שונים לפקדונות השונים.

ברונו: לדעתי, יש יתרון בשיטה הזאת, עם הגמישות המסויימת שהכנסנו באחרונה. השיטה מאפשרת לבנקים לפרוס את הגרעונות על פני החודש. מאפשרת לבנק לתמרן כתוצאה מהתנודות של ההוצאה הממשלתית. לכן הכנסנו את הגמישות לשיטה. בנוסף למיכסה הבסיסית בריבית של 20 אחוז, הכנסנו מיכסת־ביניים בריבית של 35 אחוז, באמצע בין ה־20% ל־50% אחוז. קבענו 35 אחוז ריבית לא משום שאנחנו חושבים שצריכה להיות במערכת הבנקאות ריבית בגובה הזה, אך זהו שיעור הריבית שהבנקים גובים על החח"ד הממוצע. לפיכך סכום זה לא נועד כדי שישתמשו בו. הטוב בשיטה הזאת, שהיא מאפשרת בקרה על הכמויות. זהו היתרון שלנו, אולי זה לא יתרון של הבנקים.

בעיות הנזילות הן לא תמיד בעיות של ניהול הבנקים, לעתים נוצרות בעיות כיוון שכסף בורח ממערכת הבנקאות לדולרים.

ברונו: בוא נבחין בין בעיות רגילות לבעיות מיוחדות. בתנאים רגילים, השיטה צריכה לענות על הצרכים של בנק לגשר בין האשראי לנזילות על פני החודש. הבנק יידע בערך מה המחירים שעומדים לפניו והוא צריך לפעול על בסיס זה. נאמר שיקרה דבר בלתי צפוי. נניח שפתאום יעברו מנכס אחד לנכס שני, וכתוצאה מזה הנזילות של הבנק יורדת מתחת למינימום. במקרה זה, הריבית תעלה, כי הבנק יצטרך לגייס כסף. זוהי תגובה בריאה של המערכת לאירוע חיצוני. נניח, שפתאום נוצרות ציפיות לפיחות. בשיטה הקודמת יכול היה הבנק הבודד ללוות בלי גבול מבנק ישראל, בריבית של המדרגה הגבוהה, ולרכוש מבנק ישראל מטבע־חוץ; הבנק עצמו, לצרכים של עצמו. בשיטה החדשה, לא יהיה לו כדאי לעשות זאת. אם לקוחות הבנק ירצו לפעול כך, אז הבנק, כדי להתכסות בנזילות, יצטרך להעלות את שיעור הריבית של הפקדונות. זוהי תגובה טבעית לירידה בנזילות.

מה שקרה בפועל בגיבנון הזה בדצמבר היתה תגובה מאד ייחודית. הגיבנון נוצר כתוצאה מצירוף של שני סוגי אירועים. לכן הוא היה קשה לזיהוי. האירוע הראשון, ירידת הנזילות במערכת, החל לפני שלושה חודשים. ענינו על זה באמצעות המיכרזים, אבל כנראה הבנקים לא האמינו שנמשיך לספק את הצרכים באמצעי זה. שנית, הם נכנסו לאיזו מערכת חדשה, שנראתה להם מבהילה במבט ראשון, כי במקום האשראי בריבית נתונה הם פתאום חסומים בריביות משתנות וגבוהות. לכן, לדעתי, בצירוף הזה של שני הדברים, חששות של הבנקים, חששות־יתר שלא היו מוצדקים, בתוספת הירידה בנזילות, גרמו עלייה בשיעורי הריבית.

האם היתה ספקולציה על פיחות?

ברונו: זה היה אולי נכון, לו הדבר היה קורה באוקטובר. או אפשר היה להגיד כך. אבל במועד שזה קרה, לא היתה כל ספקולציה. הייתי יכול לתת את התשובה הזאת כהסבר וזה היה מקל לי על החיים, אבל אינני טוען כי במועד הזה היו ציפיות לפיחות. ההתנהגות של הציבור לא העידה על ציפיות לפיחות. רכישות המט"ח נגמרו באמצע נובמבר. מאמצע נובמבר זה נפסק, ובדצמבר זה היה מזערי. לכן אי־אפשר לטעון שהריבית עלתה על רקע של ציפיות לפיחות. הקפיצה הזאת היתה ברובה הפסיכולוגי. אני מקבל אחריות על כך, כי צריך הייתי לדעת ולהעריך את הפסיכולוגיה של הקליינטים. הלקח מכך — כשמכניסים שיטה חדשה, יש להכניס אותה עם הריפוד המתאים. למדנו לקח זה, והגבנו מהר, אבל אפיזודה זו לא מוציאה משפט על השיטה החדשה. אולי היא מוציאה משפט על העיתוי, על הקומבינציות, ויש לזכור כי השיטה מופעלת, בסך־הכל, שבועיים וחצי.

לשם הורדת הריבית ניתן היה לפתוח את השוק לזרימת אשראי מחו"ל, ולנטרל את השפעתה של זרימת הדולרים.

ברונו: אתה מדבר על שער נומינאלי, אך יש להביא בחשבון את השער הריאלי. המחירים היחסיים במשק נקבעים במשק חופשי על־ידי כוחות השוק, עם התערבות מסויימת. גם כשאנחנו קובעים את שער החליפין, אנחנו קובעים רק את שער החליפין הנומינאלי ולא את שער החליפין הריאלי. מה שקובע את שער החליפין הריאלי זה המשחק הכללי של ביקושים והיצעים, ההתרחשות בתחום השכר ובשוק ההון. אם מייבאים הון מחו"ל בזול, מוכרחים ליצור כנגדו במשק מנגנון ריאלי שיעביר מקורות ריאליים מחו"ל לארץ. המנגנון שעושה את זה, בין אם אתה מחליט לעשות ובין אם התהליך עושה זאת בעצמו, הוא תיסוף ריאלי לזמרמה והגדלת הגרעון בחשבון השוטף של מאזן התשלומים. זה מאפשר הורדת ריביות. חשבתי שהדרך לפתרון הבעיה, שהיא באמת כואבת, היא על־ידי ביטול הסגמנטציה בשוק הכספים, בו יש ריבית גבוהה לטווח קצר על האשראי השקלי החופשי. זו בעיה שצריך להתמודד איתה ושאנחנו שוברים עליה את הראש.

בתחום ההלוואות לטווח הארוך, התמרון שלנו הצליח במהלך השנה והריבית ירדה. עדיין זה לא ירד מספיק, אבל מה שמונע ירידה נוספת הוא מה שקורה בתחום הריאלי במשק, ולא סנטים על הנייר. מה שיקרה בתחום הריאלי, ייקבע על־ידי התקציב ואנו יודעים שיש בתקציב בעיות, ויש בעיה של נכונות בקרב הציבור לאשר גרעונות גדולים בחשבון השוטף.

ראיין: צבי טימור

חדשות המשק

מונה כונס נכסים לנעלי בריל
● הענף סובל מיבוא מתחרה

ההתחרות עם יבוא נעליים ממדינות השוק האירופי ועם נעליים המיוצרות בשטחים, עלולה להמשיך ולסכן מפעלי נעליים בישראל — אומרים יצרני נעליים גדולים, בעקבות מינוי כונס נכסים זמני ל„נעלי בריל". להערכתם, „בריל" הגיע לכינוס נכסים כיוון שלא התאים את עצמו לשוק המשתנה, אבל המפעל גם נפגע מהיבוא המתחרה, שלדבריהם מסכן גם מפעלים אחרים.

בית המשפט המחוזי בתל־אביב החליט השבוע על מינוי כונס נכסים זמני ל„בריל", בעקבות בקשה של בנק לאומי, לו חייבת החברה 4.5 מיליון ש"ח. חנויות המפעל, בירושלים, בתל־אביב ובקניון ברמת־גן, ממשיכות לפעול כרגיל.

אלי גור, מנכ"ל מפעלי „מגה", אומר כי שוק הנעליים בישראל מגיע להיקף של 150 מיליון דולר בשנה, ובשנים האחרונות גדל חלקו של היבוא בשוק ל־40 אחוז. עיקר העלייה ביבוא היא ממדינות השוק האירופי המשותף, כיוון שאין כל הגבלה על יבוא נעליים ממדינות אלה. בשנה האחרונה היה גם יבוא מוגבר מהמזרח הרחוק, אולם באחרונה החליט משרד התעשייה והמסחר לצמצם יבוא זה, שעיקרו היה נעלי ספורט. לדברי גור, ישראל פתוחה ליבוא נעליים הרבה יותר מארה"ב וממדינות אירופה, מה שפוגע במפעלי הנעליים בארץ.

לדברי מנכ"ל „מגה" הנעליים המגיעות מהשטחים מהוות כיום 10 אחוזים מהשוק ולמפעלים בישראל קשה יותר להתמודד עם המגזר הזה, מאחר שהנעליים מהשטחים נמכרות במחירים נמוכים מאוד. „הדרך היחידה שלנו להילחם היא להעלות את איכות הנעליים המיוצרות בארץ," אומר גור.

בקונצרן „כור", בעליו של „מגה", הוחלט לסגור את מפעל הנעליים „אלכסנדרס" בתל־אביב וייצור חלק מנעלי „אלכסנדרס" יועבר בקרוב למפעל „מגה" בירושלים. כ־15 מתוך 50 עובדי „אלכסנדרס" יעברו למפעל בירושלים ויתר העובדים פוטרו. לדברי אלי גור, הוחלט על הצעד הזה כדי להגדיל את כושר הייצור של חטיבת הנעליים ב„כור", לאחר שהגיעו למסקנה כי מפעל „אלכסנדרס" בתל־אביב הוא מיושן ואינו מתאים לשוק הנעליים כיום.

מפעלי „מגה", בירושלים ובחיפה, יסיימו את שנת 1987 עם הפסד קטן, כתוצאה מהפסדי העבר, אולם לדברי מנכ"ל החברה הפעילות השוטפת היא רווחית, וזה אמור להתבטא בתוצאות השנה הבאה. „מגה" השתלבה באחרונה באופן בולט בשוק נעלי הספורט עם נעלי „מגה ג'ט", ובחברה מרוויחים כי נעלי הנשים, הנמכרות זה כחודשיים, ונעלי הגברים, הנמכרות רק שבועיים, זוכות בהצלחה גדולה, מעבר למצופה.

אודי נחשון

לשכת המסחר תובעת

להחזיר המיליארד ליבואנים

איגוד לשכות המסחר נוקט צעדים להחזרת מיליארד דולר, מרשות הנמלים, שנגבו מהיבואנים ולא הגיעו ליעדם, היינו פיתוח הנמלים — מסר צבי עמית, מנכ"ל איגוד לשכות המסחר.

לדבריו, אין האוצר יכול, לפי החוק, להשתמש בכספי רשות הנמלים בכל העולה על רוחו. עמית הדגיש, כי האיגוד דורש כבר מזמן להוריד את תשלומי המיסים והאגרות בנמלים. תשובת הרשות היתה, כי הכספים מיועדים לשיפור שירותי הנמל ולפיתוחם. הידיעה כי כל כספי הרשות הם בידי האוצר אימתה את הנחותיהם, כי הכספים יועדו למטרות אחרות.

האיגוד טוען, כי בידי היבואנים מסמכים שניתן להשתמש בהם כדי שכספים יוחזרו לבעליהם, ולא מדובר רק במיליארד שנגבה ב־1987 — הם דורשים שיוחזרו כספים שנגבו על־ידי הרשות גם ב־1986 והועברו לאוצר.

חיים מרגלית

הסכסוך ב„מגדל" לביה"ד לעבודה

בית הדין לעבודה ידון היום בסכסוך העבודה בחברת הביטוח „מגדל", לאחר שוועד העובדים והנהלת החברה לא הצליחו להגיע להסכמה בכל נקודות המחלוקת ביניהם.

על־פי בקשת בית הדין, התחייבו העובדים לא לנקוט עיצומים עד לדיון היום, ועל־פי תוצאות הדיון יחליטו אם לפתוח בעיצומים בתחילת השבוע הבא.

הפער בין עמדות הצדדים במחלוקת על תביעות השכר של עובדי „מגדל" הצטמצם. העובדים תובעים תוספת שכר בשיעור 12 אחוז ל־87, ואילו ההנהלה מוכנה לשלם 9־10 אחוזים. מחלוקת אחרת נסובה על חלוקת בונוס לעובדים. ראשי הוועד טוענים, כי בעבר תמיד חילקו בונוס לעובדים כאשר החברה סיימה ברווח, ואילו השנה הנהלת החברה מתכוונת לחלק בונוס, לעובדים מסויימים לפי ראות עיניה.

יו"ר ועד עובדי „מגדל", שלמה גור, אומר כי המחלוקת החמורה ביותר עם ההנהלה היא על תוכניתה להעסיק עובדים לפי חוזים אישיים, דבר העומד לדבריו בניגוד להסכמים הקיבוציים ולהתחייבות ההנהלה זה מספר שנים.

הנהלת „מגדל" הודיעה, כי היא מתכוונת לפטר 60 מעובדי החברה, המהווים 13 אחוז מכוח האדם בחברה. ההנהלה גם פנתה למפקח על הביטוח במשרד האוצר, בבקשה כי יוציא הכרזה על הפסקת מתן שירותים על־ידי החברה, מחשש לפגיעה בחברה בעקבות שביתה אפשרית של העובדים.

א.נ.

תשלובת טקסטיל תוקם בקרית־שמונה

משקיעים מהונג־קונג מתכוונים להקים תשלובת טקסטיל גדולה, שתעסיק מאות עובדים מאיזור קרית־שמונה ורמת הגולן. מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אישרה השבוע הקמת מפעל טקסטיל בקרית־שמונה במסגרת התשלובת הזאת. מדובר במפעל שיעסיק 400 עובדים וכל תוצרתו תיועד ליצוא.

במשרד התעשייה והמסחר אומרים, כי פרוייקט זה בא בעקבות ההסכם לאיזור סחר חופשי עם ארה"ב, המאפשר למוצרים המיוצרים בישראל ליהנות מהעדפה. האישור שניתן להקמת המפעל בקרית־שמונה היה בין 10 אישורי השקעה שניתנו השבוע על־ידי מינהלת מרכז ההשקעות, בהשקעה כוללת של 8.5 מיליון דולר.

במרכז צופים, כי עם השלמת ההשקעות האלה תושג תוספת ליצוא בהיקף של למעלה מ־300 מיליון דולר ויווצרו כ־730 מקומות עבודה נוספים.

בין ההשקעות האחרות שאושרו השבוע — שני מפעלים חדשים בשדרות, בתחומי המזון והאלקטרוניקה, שיתרמו לעיירה כ־50 מקומות עבודה נוספים.

א.נ.

בצל המשבר במושבים

■ המשבר הנוכחי הפוקד את המגזר המושבי בארץ יידון בכנס בינלאומי של המועצה המדעית של המרכז לחקר ההתיישבות ברחובות, שתתכנס למושבה הראשון בימים 30־27 בדצמבר. בכנס תידון בהרחבה גם פעילות המרכז בקרב המדינות המתפתחות. את הקמת המועצה יזם המרכז, כדי לסייע בידו בתכנון ובהערכת תבניות המחקר וההדרכה המתנהלות בו, והיא תתכנס דרך קבע אחת לשנה. בשלושת ימי הכנס יידונו הנושאים הבאים: שינויי מבנה בכפר הישראלי — חלופות ופתרונות; הגורם המוסדי בפיתוח כפרי; סוגיות בפיתוח כפרי אזורי, כולל במדינות מתפתחות; הכשרת מתכננים בפיתוח כפרי־אזורי.

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון
הסכנה שביותר מדי אמת

מאת גיורא מנור

„ברווז הפרא" — מחזה מאת הנריק איבסן; עברית: גד קינר; בימוי: יוסי יזרעאלי; תפאורה: משה שטרנפלד; תלבושות: ערנה טובול; מוסיקה: יוסי מר־חיים; תאורה: יחיאל אורגל — בתיאטרון העירוני באר־שבע.

מחזותיו של איבסן הם מתוח „סרוגים" — משמע, עשויים כאילו מחוט אחד, ואם תתיר אותם במקום כלשהו, הכול יתפורר וישאר בידך רק חוט. כל „עין" שלובה בשנייה, ותלויה בשורה הסמוכה, רקמה צפופה ועמירה. כל הערה מקרית באחת הסצינות, הופכת פתאום במקום אחר, בלתי צפוי, למשמעותית ביותר. למשל, בסצינה הראשונה, במסיבה בבית התעשיין ורלה (אנטול קונסטנטין מגלם אותו בצורה משכנעת כאדם רציונלי, שעברו משיג אותו ומכה בו בזיקנתו), נודע לצלם יאלמר אקדל, שיש חשיבות ב„שנתוני היין" השונים, ואילו כשהוא שב לביתו הדל ומספר את הסיפור הזה, כאילו הוא זה שלימד את „האורחים הנכבדים" את סודות הטעם האנין של המשקה... אילו רצה, למשל, שייקספיר, שנבין, איזה שקרן, המרמה את הזולת ובעיקר את עצמו, הוא יאלמר, היתה אחת הדמויות אומרת משהו על כך, ומזהירה אותנו כביכול או שהוא היה מגלה לנו, הצופים, את לבו במונולוג.

אבל איבסן — וזה כוחו הגדול כריאליסטן קפדני — אינו זקוק לזה, הוא מסדר את העניין כך, שיאלמר יציג זאת בפנינו בלי עזרת איש, כביכול.

יצחק חזקיה בתפקיד הצלם, המרבה לדבר גבוהה־גבוהה, שהוא בעצם רכיכה רי מנעילה, יש בו גם המחווה (הגופנית והקולית) של האיש האוהב פוזות ומסתפק בדיבורים רמים, וגם מידה מספיקה של חן, כדי לשכנע אותנו, שהוא מסוגל לשכנע את האנשים הסובבים אותו על הבימה. יאלמר למד להסתדר עם השקר, עליו בנויים חייו. הוא נשוי לגינה, מי שהיתה סוכנת הבית של התעשיין הזקן, הממשיך לתמוך בה, בבעלה הלא יוצלח, ומספק עבודה לאביו, לכאורה בשל רגשי האשם שלו, על שסיבך את האב, כשהניח לו לרצות עונש מאסר על חטא, שהוא עצמו היה אשם בו. (מרק חסמן, הזקן עליו למדי, שכאילו אינו מתרשם מהנפילה הגדולה בחייו, וכל מה שהוא מבקש הם קצת שעשועים בציד החיות שהוא מחזיק כביבר שלו על עליית הגג, ובעיקר בצורת אושר נוזלי מבקבוק היי"ש).

המצב העצוב, אבל הנסבל הזה, היה נמשך אילו לא שב בנו של התעשיין מקץ 15 שנה מהמכרות שלהם בצפון. גרגרס אינו יכול לסבול את השקרים: את זאת, שאביו אשם בהרס חייו של הקצין־ברימוס אקדל, אבל אינו נענש על כך: שהצלם החי בפנטזיות נשוי לאהובתו לשעבר של התעשיין, אביו ה„נואף", לפי מושגיו המחמירים של הבן, וכנראה בתם של גינה ויאלמר אינה אלא אחותו הבלתי־חוקית; שהצלם מספר על ההמצאה הגדולה, שהוא עובד עליה, שעה שאין לו כל המצאה באמתחתו, ושאר זיופים שבחיי האנשים הללו.

אוהד שחר בתפקיד לוחם האמת, כולו מעוקם, על ראשו פיאה של שיער מדולדל, ממש דחליל, סמל מוחשי למה שעושה עיוות נפשי לבן־אדם. חושבני, שכיעור חיצוני זה בא לדמות בשל פסוק בודד אחד, הנאמר על כך, שהוא „מכוער". וזה קצת פשטני, ובעיקר מיותר. למה צריכות מכשפות להיות מכוערות.

יוסי יזרעאלי, שעבודותיו בדרך־כלל מצטיינות בהעמדת הבימוי במרכז, על חשבון הדמויות והמחבר, הלך הפעם בנאמנות בעקבות איבסן. רק במערכה הראשונה, בשעת המסיבה בבית ורלה, החליט להוכיח לנו שעוד כוחו במותניו, על־ידי הכנסת אפקטים מוזרים של תאורה ורקורים הנדלקים וכבים בצורה „אקספרסיבית" כביכול או אור המכוון אל פני הזקן מתוך השולחן, ממש כמו שעשה ואכטאנגוב בסצינת „הבטלנים" ב„דיבוק" (בשעתו) ורוח ועלים נושרים, כשמופיע כמין רוח בלתי קרוא הקצין לשעבר במסיבה. כל אלה, כאילו איננו מסוגלים להבין רמז, ואנו זקוקים לדחיפות מרפק של הבימוי. תודה, לא. איבסן בהחלט מספיק. למעשה גם הקוכלת דמותו של האיש הטוב, הגורם לאסון ולהרס, גרגרס, יש בדיוק אותה הגזמה, אותו רצון להיות 100 אחוזים לפחות, שאיבסן מנסה להזהיר מפניהם. לבנה פינקלשטיין בתפקיד גינה ניצלה היטב את המעט שהמחזאי העניק לה, וניצלה מן ההגזמה. היא הדמות ההגיונית, הסימפטית ביותר באוסף האנשים הללו, המסובכים, והרוחים, על פי רוב. נחום שליט כרופא, הוא עוד קול של הגיון מפוקח, הפעם דווקא מפיו של מי שאוהב את הטיפה המרה, מציג כעסן ורתחן פראי ממש. לאיבסן היתה חיבה לרופאים, אולי כתוצאה מהתקדמות מדע הרפואה בסוף המאה הקודמת, שעמד להקל על סבלה של האנושות, ראה למשל את הדוקטור שטוקמן ב„אויב העם" ואיבה לאנשי הכמורה, למשל, הרקטור הצבוע ב„רוחות". הפעם זה הכומר ברימוס מולוויק השיכור תמיד (רוברט הניג, ששכח, אולי בהשראת הבמאי, את כלל הזהב של סטניסלבסקי: „כל שיכור משתדל להוכיח שהוא פיכח..."), המשמש מטרה לחיצי ביקורתו ולעגו של המחזאי.

הסמליות של איבסן חזקה מאוד לכשעצמה. ברווז־הבר הפגוע, הוא סמל הבת העומדת להתעוור, הדויג ויעל ברנפלד, שנראתה לי מבוגרת מדי לגיל הדמות, האמורה להיות בת 14; הצילום כמטה לחמו של איש, שאינו מסוגל להביט למציאות בעיניים; הביבר בעליית־הגג כתחליף לחיי היער והדרדור של הקצין הזקן, וכו'.

כמאה שנה אחרי שהמחזה נכתב, הוא עדיין תוסס, ויש לו מה לומר לנו. ומה שנחוץ, הוא דווקא עידון הסימבוליקה, והדגשת הריאליזם. והבימוי עוד מכביר הפעם את ידו, ומדגיש בשני קווים אדומים כל סמל וסמל.

התפאורה של משה שטרנפלד כולה בצבעים מהוהים, אפלים, ביטוי נאמן, אולי שוב נאמן יתר על המידה, למלנכוליה הסקנדינבית של איבסן. אחת הסצינות היפות ביותר בהצגה היא הריסת הסלון של התעשיין אחרי המערכה הראשונה על־ידי פועלי הבימה לעינינו, כשהם קורעים את וילונות הקטיפה ומסלקים את הריהוט, כדי להפוך את הבית העשיר, והלא מאושר, לביתו הדל, והאומלל עוד יותר, של הצלם. גם זה סמל, המרביץ לך במרצוף, אבל מקורי ובימתי מאוד.

כפי הנראה, חשש איבסן מאנשים, המבקשים להגשים אידיאלים מוחלטים, כפי שמעיד גם המחזה שלו „ברנד", למשל, כי אנשים אינם מסוגלים, בעצם, לשאת שאיפות מוחלטות, ולהישאר בחיים. גם היום נראה לי מסר זה אמיתי ואקטואלי בצורה מכאיבה. ההצגה החדשה בבאר־שבע סובלת, למרות רמת המשחק הגבוהה של רוב המשתתפים, מכובד והסברתיות. היא היתה נשכרת, לו סמכו יותר על איבסן, שאינו זקוק לעזרה, ועלינו, שנבין, מבלי שיאכלו אותנו בכפית. ההצגה נראית קצת עתיקה. אבל לא איבסן התיישן, הבימוי מיושן.

„ברווז הפרא" – משחק טוב בימוי מיושן

מופע
הליידי בשחור

מאת עופר ניר

מגדירים אותה, מלכת השאנסון, הזמיר השחור, המסתורית. במלה אחת: ברברה, זמרת־שחקנית ומיתוס. דמות נערצת על כל חובבי הזמר הצרפתי, בארץ ובעולם. בארץ, ברברה תופיע בשלוש הופעות. ב־26 בדצמבר בחיפה, למחרת בירושלים וב־28 בחודש, בהיכל־התרבות בתל־אביב.

ברברה חזרה לאחרונה לבמה לאחר היעדרות ארוכה, אירוע שגרם התרגשות רבה ומובנת בקרב הקהל בצרפת, כמו גם הביקורת, שהיתה נלהבת ביותר.

ברברה, ממוצא יהודי, נולדה בפאריס, בשנת 1930, החלה לשיר בגיל צעיר, למדה פסנתר וחלמה על קריירה בתחום הקלאסי, הופיעה במועדונים וקבארטים בבריסל ובסוף שנות ה־50, שבה לצרפת, היא שרה ברסנס וז'אק ברל, שהיה ידיד קרוב שלה. השיר הראשון פרי־עטה היה „אמור מתי אתה חוזר". היא לא האמינה כל־כך בכשרונותיה ככותבת ולא הודתה, זמן רב, כי היא אחראית לו. בשנת 1964 הופיעה, כאורחת של ז'ורז' ברסנס, על במת ה„בובינו" וכעבור שנה, הוציאה תקליט ראשון, משיריה.

היא אינה מרבה להופיע, אבל כשהיא עולה לבמה, מגדירים את התוצאה, כפי שנכתב ב„לה מאטן" הצרפתי — „מסע ניצחון", לא פחות. ברברה אינה רק זמרת וכותבת שירים, גם שחקנית, שהופיעה לצד ז'אן קלוד בריאלי, ז'אק ברל וז'ראר דפרדייה, שכתב עליה מאמר רווי־הערצה ב„ליברסיון".

סימן־ההיכר שלה, המדים שלה אם תרצו, בגדיה השחורים, היא משרה אווירה מלנכולית, כבדה ורצינית. „למה שחורים?" ענתה לשאלה, „משום שכשהייתי צעירה, חשבתי שזה אלגנטי וגם לא היו לי בגדים אחרים..."

שחור הוא מוות וברברה שרה גם על זה. „מוות הוא חלק מהחיים, „היא ממשיכה ואומרת. „כדאי להתכונן לקראתו בלי פחד, אבל בצורה מפוכחת ועוור לדבר על כך". בהופעותיה, היא תשיר שירים חדשים (מעט) ולהיטים מוכרים (הרבה) כמו „גטינגן", „שמש שחורה" ועוד. „השירה", היא אומרת, „זו הדת שלי, חיי והאמת שלי, היא שבחרה בי. קשה לי לחשוב על חיים ללא שירה".

והיא ממשיכה לשיר.

ברברה – זמרת שאנסון ומיתוס

מוסיקה
אפשר גם אחרת

מאת יוסי שיפמן

לוציאנו בריו, הפותח סדרת קונצרטים עם הפילהרמונית במוצ"ש הקרובה, מהווה הוכחה, שהמוסיקה העכשווית יכולה לדבר גם לאלפים.

כשלוציאנו בריו מבקר בארץ ומנצח על יצירותיו פתאום מסתבר, שאפשר גם אחרת. נפסקת ההתנצלות, נפסק הגטו של המיקום ושל אורך זמן היצירה החדשנית המושמעת בקונצרט. מגוייסים מוחות מעולים למען השגת האיכות והשלמות הנדרשות, כדי לשוות לביצוע רמה מתאימה. גם בשביל זה כדאי. מחוייבותה של התזמורת היא, כמאמר הפזמון הידוע, ראשית כל למנוייה. אבל אם תזמורות לא תגייסנה להביא את בשורת המוסיקה של היום אל הקהל מי יעשה זאת?

צר לי לשוב ולהזכיר קלישאות ונורמות של התנהגות ידועות. הקהל בארץ, הנוהר אל אולמות התיאטרון לראות מחזה חדש של פלוני, אל הגלריות והמוזיאונים, כדי לראות ציור חדש של אלמוני או פסל שנה אך עזב את סדנת היוצר, אל אולמות המחול כדי לבחון כוראוגרפיה חדשה, עדיין מדיר את רגליו מהיכלי הנגינה עת מושמעות שם יצירות חדשות.

אצל בריו העניין, למרבה המזל, שונה. מדובר במלחין איטלקי שקנה לו מזה זמן מה שם של אחד החשובים בין יוצרי המאה. נסיונותיו המרתקים בחשיבה המוסיקלית, מקורות השראתו האקלקטיים הנעים בספקטרום הצלילי הרחב בין המסורת המפוארת של המוסיקה המערבית, מאגרי הצלילים של השבטים באפריקה ושיר העם בתרבויות השונות בעולם, הביאו ליצירת שפה מוסיקלית מיוחדת המאפיינת את עבודתו של לוציאנו בריו. הפלא שהתרחש עם בריו הוא שהקהל באירופה ובאמריקה מוכן לקבל אותה. ומה שטוב לאירופים, לפחות במקרה הזה, טוב גם לנו.

בריו ינצח בארץ על התזמורת הפילהרמונית בשתי יצירות משלו, „וציי" — „קורו" — מקולה. שתי היצירות מזמינות את המאזינים להרפתקה מוסיקלית־אקוסטית־ויזואלית. החומרים המוסיקליים, שבהם מדובר, הם שוב שירי העם. „קורו" שהוקדשה לטליה, רעייתו הישראלית של המלחין, אינה מצטטת ולו שיר עם אחד לשמו (למעט מקרה אחד). היצירה היא אנתולוגיה או מין תפריט של „איך להלחין טקסט". היצע של רעיונות הנע בין המודל העממי לבין הרב־קוליות והסונוריקוליות (תרגום חופשי להטרופוניה). בכך דומה „קורו" ליצירה של הסופר האיטלקי פרימו לוי הבונה את פרקי הרומן שלו על מערכת היסודות הכימיים ברומה לטבלה המחזורית. כך גם דומה היצירה מבחינת המבנה ליצירותיו של שנדרה, או לסדרות של רישומים וציורים הבאים לבחון אובייקט ציורי מזוויות שונות וממקורות תאורה שונים.

אלה הם מטעמי הסקרנות שבריו מציע למאזיניו. בעצם גם הוא עצמו מבקש שהקהל יתייחס ליצירה כאל יצירה פתוחה שיכולה להמשיך ולהניב מצבים חדשים ומערכות יחסים צליליות־מליות חדשות.

הטקסטים שבריו מלחין הם בשתי רמות. האחת, לקוחה משירי אהבה ועבודה ומולם שירו האפי של פאבלו נרודה „לגור על־פני הארץ". הסקרנות האקוסטית־ויזואלית באה לידי סיפוק מן המיקום המהפכני של הנגנים והזמרים. הם מפוזרים כך, שמקור קול כלי־נגן ומקור קול של זמר עומדים זה ליד זה. אין הפרדה בין הנגנים למקהלה. הרושם האקוסטי, שהמאזין מקבל, הוא שונה לחלוטין ומרענן בגישתו לחומר המוסיקלי השמיע — הצליל. ביצירה זו מצטרפת לתזמורת הפילהרמונית מקהלת הרדיו של שטוטגארט.

איכויות צליל מיוחדות מאפיינות גם את יצירתו השנייה של בריו „וציי". מערך הנגנים ביצירה זו יוצר חללים אקוסטיים חדשים. אלה מאפשרים התייחסות חדשה בין סולן במקרה הזה, הוויולן, אלדו בניצ'י — לבין קבוצות הכלים השונות שבתזמורת.

חיפושי היסודות המרתקים בסוגי המוסיקה מאפיינים את מכלול יצירתו של בריו. יתרונו המובהק של בריו הוא בהצלחתו של פריצת מעגלי הסגירה בפני הקהל.

הסקרנות תהיה הפעם מנת חלקו של קהל אלפים. מחשבי המנסים במוסיקה צריכים להגיע למצב שקהל זה יהיה גרעין בנושה סביבו וגם בסביבתו הקרובה.

קולנוע
עלה מאשפתות

„לה במבה" בקולנוע דקל, תל־אביב

מאת יעל ישראל

וג'ו קטלינו ב„לה במבה" לו דיאמונד פליפס (מימין)

משום מה זוכרים רק את תאונת המטוס הטראגית של זמר הרוקנרול, באדי הולי. אולי גם בזכות הסרט שנעשה על חייו: „סיפורו של באדי הולי". אבל עם באדי הולי היה במטוס הקטלני זמר צעיר נוסף, כוכב עולה בשם ריצ'י ואלאנס הזכור מלהיטו הגדול שלו „לה במבה". עכשיו תוקן המעוות, וגם עשו עליו סרט. חייו ומותו בגיל 17, סיפור אגדה אמריקני שגיבוריו הם מקסיקנים, דעמים, מדוכאים ומקופחים.

של הצ'יקאנוס, קורא ברמה בקולנוע ההוליוודי, רק הלך „לאהוב בתולים בטיחואנה" שבודדו. האינפנטילית נשא את נס המקסיקני, ובא „לה במבה" — סיפור מרבדים המתרחש אי־שם בשלהי שנות ה־50, על טורח הצ'יקאנוס כאשר עוד שימשו כוח עבודה זול במטעי התפוזים של אמריקאים לבנים בעמק סן־פרננדו שבקליפורניה.

„לה במבה" בנוי כמו כל יתר סרטי הביוגרפיות על זמרי רוקנרול, אך הבימאי לואיז ולדז, בעצמו מוצא לאטיני, השתדל להעניק לסיפור איפיון חברתי. לפיכך שזורים בסרט קטעי מוסיקה נוסטלגית סיפורית, יחסית לשלד העלילתי שהוא מלודרמה חברתית מתקתקה אודות נער עיקש בתהליך עלייה מהאשפתות, שרוצה לבנות בית חדש לאמו קשת היום, וגם להשיג את לבה של נערה גימנסיה בלונדית ומיוחסת. יש לו אח עבריין ומתוסכל, צרות משפחתיות והרבה דלות בשכונה, אבל הוליווד נוהגת להציג את החלום האמריקני במיטבו: הצ'יקאנו עוד יעלה ויזרח בשמי הרוק, רק כמה חבל שמת כה צעיר ושלא הספיק ליהנות מפירות הרווחים שעשה עליו מפיק תקליטים זריז וערמומי.

„לה במבה" מצטרף גם הוא לגל הסרטים המכשרים כבר שנים את תחיית הלהיטים הנמרחים של שנות ה־50 בקרב צעירים, שאז אפילו לא היו בתכנון. „ריקוד מושחת", „לאהוב בתולים בטיחואנה" „סטנד ביי מי" (אני והחברה) ורבים אחרים. את המוסיקה ב„לה במבה" עיבדו קרלוס סנטנה ומיילס גורדון, ומבצעים להקת „לוס לובוס".

בעריכת צביה בן־שלום

האמת על השקר

לשקר אין רגלים — אומר הפתגם העממי, וגם משה צווה מפורשות „אל תענה ברעך עד שקר". ובכל זאת — כולנו משקרים: חוקרי מכון סמפל (מערב־גרמניה) ערכו סקר בנושא השקר והתוצאות שהתקבלו לא הפתיעו איש: הפוליטיקאים דורגו במקום ראשון מבין השקרנים, וכמחצית הנשאלים טענו שהם עצמם לעולם אינם משקרים.

ד"ר ג'ון ניקלסון מאוניברסיטת לונדון טוען, בהסתמך על מחקר רב־שנתי, כי מרביתנו משקרים בממוצע 200 פעם ביום. לדוגמא: אתה ממהר ופוגש ברחוב חבר נעורים, אתה שואל איך העניינים (שקר מס. 1, בכלל לא איכפת לך), הוא משיב תודה, מצויין (שקר מס. 2, יש לו בעיות משפחה ופרנסה). אתה אומר בנימוס שהוא נראה מצויין (שקר מס' 3 — רואים שהוא סובל מאולקוס), והוא אומר תודה, ומוסיף כל־טוב לך (שקר מס. 4 — הוא עוד זוכר שלא הסכמת להחליף אותו בשמירה), אתה אומר לפרידה: תן פעם צלצול (שקר מס. 5, אתה מקווה שהברנש לא יתן סימן־חיים) ואתם נפרדים, מבלי להעלות על הדעת שבמשך 60 שניות החלפתם 5 שקרים.

ג'רלד ג'ליסון, פרופסור לפסיכולוגיה באוניברסיטת דרום־קרולינה, טוען ששקרים מתוך הכרח, הם הדלק המניע את מכונת החיים היומיומיים שלנו, הם חלק מהטכסיות החברתית ההופכת את היחסים הבין־אנושיים לנסבלים.

73 אחוזים מהגרמנים שנשאלו, סבורים שישנם מצבים המתירים אמירת אי־אמת כדי להגן על הזולת מפני אי־נעימות. 24 אחוזים מתעקשים להיצמד לאמת, בלי להתחשב בתוצאותיה. אבל בלי קשר ליחסו של האדם אל השקר הוא נפגע ונעלב כאשר מתברר לו ששיקרו לו.

נראה כי מרבית השקרים מתחילים במלים: כן, אבל...

ילדים קטנים מכירים את הסיפור, על פינוקיו שאפו גדל לאחר כל שקר, אבל את מהות השקר אינם תופסים. אין הם מבינים אם השקר הוא דבר רע או דבר טוב. מבלי שהוריהם ירגישו בכך, הם חיים בתוך שקר „למען מטרה טובה" רק במרוצת הזמן, תוך התבגרות, לומד האדם להבחין בין שקר טוב לשקר רע.

לשקר עלולות להיות השלכות הרסניות. פרופסור ארווין רינגל, ראש המרכז האוסטרי למשבר והתערבות, החוקר מזה שנים סיבות התאבדות, תולה את הסיבה להתאבדויות רבות בשקר פשוט וטיפוסי: מישהו מבטיח לעזור ואינו מקיים: הבטחת שקר עלולה למוטט אנשים חלשים פסיכולוגית ולהביאם להתאבדות.

נשים רבות מסכימות לשקרים של בני זוגן „במטרה טובה". 58 אחוזים מהנשאלות טענו שבמצבים מסויימים הן מעדיפות שהגבר ישקר להן.

ג'רלד ג'ליסון חישב סטטיסטית שהאנשים מרבים לשקר בשלושה נושאים: גיל, הכנסות ומין. האנשים סלחניים ביותר לשקרי רופאים. אמנם 51 אחוזים סבורים כי על הרופא לומר את כל האמת לחולה אנוש אך 44 אחוזים תומכים בשקר מתוך רחמים. הפסיכולוג הבריטי דסמונד מוריס מצא כי אחיות המסוגלות לשקר בצורה משכנעת מצליחות במקצוען, ומתחבבות על החולים. החולים כמהים לתקווה ועם זאת רגישים מאוד לשקר.

לשקרן יש גם סימנים חיצוניים של התנהגות. הבולטים ביניהם: נמנע מקשר עין; מעפעף; מגמגם; משיב בקצרה; מדבר בקול גבוה מהרגיל, אבל מי שם־לב לניואנסים כאלה, בפרט באהבה, שבה שקר רודף שקר...

(יול)

מרשמים למחברת
מהר מלא כלום

חכמה קטנה היא להכין ארוחה מהירה לפי רשימת המצרכים שלהשגתם התרוצצנו חצי יום בשוקים ובמעדניות; חכמה קצת יותר גדולה היא לטרוח שלוש שעות על ארוחה משאריות שמצאנו במקרר. אבל בדרך־כלל אנו נקלעים למצב של מקרר ריק ודרישה לארוחה בין־רגע ואז... סליחה, מטבעות הלשון „מקרר ריק" ו„ארוחה בין־רגע" נועדו לתפארת המליצה. הכנת ארוחה גוזלת 20 עד 30 דקות. בפחות מזה אפשר רק לפתוח מנות קרב או לחמם במקרוגל ארוחה מוכנה. כל הטוען שהוא מסוגל להכין ארוחה בפחות מרבע שעה הוא קוסם או שקרן.

גם ב„מקרר ריק" אין הכוונה מילולית, כי תמיד יש בבית המון פרודוקטים אכילים ורק לא חשבנו שהם מתאימים לארוחת צהריים. אם המקרר ממש ריק (והן הארונות) אין ברירה אלא ללכת למסעדה, לשכנים או – כדברי הרשלה מאוסטרופולי – להישאר רעב. מאז חילק ישו בין מאות מאמיניו שני כיכרות לחם וחמישה דגים (או להפך) פסו הנסים מחבל ארץ זה, אלא אם נתייחס כאל מעשה כשפים ליכולת להאכיל ארבע נפשות בגבינת קוטג', 2 ביצים, תפוח אדמה וגזר. כן קצת קמח, וקצת חלב... זה מתחיל להישמע כמו סיפור המרק ממסמר.

לא אספר לכם על מרק ממסמר, כי כולם מכירים, רק אנדב שתי הצעות לארוחות כמעט מלאות ממקרר כמעט ריק. ארוחה חלבית וארוחה בשרית, ואם רוצים שזה ילך מהר – חשוב להקפיד על סדרי העבודה.

ארוחה חלבית

כוללת: מרק ירקות בחלב; בצקיות גבינה; סלט עגבניות; קפה.

1. שמים על האש ליטר מים בסיר רחב. מוסיפים כפית חמאה (מרגרינה) ומלח על קצה הסכין. טיפה.
2. עד שהמים ירתחו מכינים את הבצקיות. מערבבים (מעבד מזון עוזר) גביע או שניים של גבינה לבנה רכה ו/או קוטג', 3־4 כפות סולת; קורט מלח; 5־3 כפות קמח (עדי שהבצק יהיה רך אבל לא נוזלי).
3. המים רתחו. מטילים לסיר בצקית ניסוי, אם אינה מתפוררת – שמים בכף את השאר. מקטינים את האש, מבשלים 10 דקות.
4. מכינים ירקות למרק. תפוח־אדמה, גזר, קישוא, קולרבי, ראש סלרי (חתיכה) שורש פטרוזיליה, – מה שיש, אבל בסך־הכול כוס – כוס וחצי ירקות מרוסקים. לא יותר. קולפים, רוחצים ומרסקים בפומפיה גסה.
5. ממיסים במחבת כף חמאה או מרגרינה, מוסיפים את הירקות המרוסקים, מאיידים על אש קטנה 3־4 דקות. מערבבים מדי פעם.
6. בין ערבוב הירקות שולים את הבצקיות מהמים בכף מחוררת (מקפת) ושמים במסננת. משאירים את מי־הבישול על אש קטנה. מדליקים את התנור לחום בינוני־גבוה (אם מתכוננים להקרים את הבצקיות בתנור).
7. הירקות במחבת רכים. מוסיפים להם כף אבקת מרק (בטעם בשר, עוף, פטריות, סלרי, בצל...). מערבבים ומדללים בכוס חלב. מעבירים לסיר שבו בושלו הבצקיות. טועמים ומשפרים את הטעם. אם מלוח מדי – מוסיפים חלב. זה השלב להוסיף גם עלה פטרוזיליה, שמיר, שן שום. מגבירים את האש ומרתיחים. מקטינים את האש ומבשלים 5 דקות.
8. שמים את הבצקיות בתבנית מרוחה בחמאה, זורים עליהן גבינה צהובה מרוסקת, וקוביות חמאה קטנטנות. מכניסים לתנור עד להשחמה.
9. יש לנו כ־5 דקות לפרוס עגבניות ובצל ולתבל את הסלט.

הערות: הכול בארוחה זאת ניתן לשינויים. הפרופורציה בין גבינה־סולת־קמח בבצקיות משתנה לפי המלאי. הוא הדין בירקות שבמרק או היחס בין המים והחלב. במקום סלט עגבניות אפשר להכין כל סלט אחר, רצוי שיהיה אדום, כי שאר המאכלים חיוורים. את הבצקיות אפשר להקרים בגריל או בטוסטר. באין גבינה צהובה מגישים אותן עם חמאה, עם שמנת, או עם פרורי לחם מושחמים.

בין הבצקיות וקפה יש מקום לפירות

ארוחה בשרית

קדרת בטעם עגבניות; סלט מלפפונים; סלט פירות.

זאת ארוחת חירום כאשר במקרר נשתמר בשר למנה ועלינו להאכיל 4־5 איש. הבשר יכול להיות מבושל, צלוי, מעושן; קציצה, נקניק, נקניקיה – הכול.

1. פורסים בצל. הרבה. לפחות 2־3 בצלים בינוניים.
2. שמים שמן בסיר רחב ושטוח ומטגנים בו חצי מהבצל.
3. רוחצים ופורסים מלפפונים (בלי לקלוף), מתבלים במלח־סוכר־פפריקה־חומץ. מדללים במים. מוסיפים בצל פרוס ואפשר גם שמיר קצוץ. שמים במקרר.
4. בוחשים את הבצל המתטגן. מרתיחים מים כדי לחלוט עגבניות. מנקים ופורסים לרצועות 2־4 פלפלים ירוקים.
5. מוסיפים את הפלפלים לבצל וממשיכים לטגן.
6. חולטים את העגבניות וקולפים אותן. חותכים לקוביות, מוסיפים לתבשיל. מאיידים במשך 5 דקות על אש בינונית.
7. חותכים את הבשר (נקניק) לחתיכות קטנטנות. אפשר גם לטחון. אם משתמשים בבשר לא מבושל, יש לטחון אותו ולהוסיף לירקות לפני העגבניות.
8. שמים על אש גדולה את המים למנה עמילנית.
9. מוסיפים לירקות כף גדושה אבקת מרק, 2 כפות רסק עגבניות (או 3 כפות קטשופ), את הבשר (חתוך או טחון), 2 כוסות מים. מערבבים, מרתיחים. מקטינים את האש. טועמים ומשפרים את הטעם בפלפל, פפריקה, מלח, מעט סוכר, עשבי תיבול, כף יין אדום. מבשלים 15 דקות.
10. בינתיים מבשלים את החלק העמילני של המנה. אורז, או איטריות, או בצקיות (מים־ביצה־קמח, כמה שייכנס) או תפוחי אדמה, קלופים ופרוסים לפרוסות (מתבשלים מהר), זה סיפור לרבע שעה. מוכן ביחד עם הירקות.
11. זה הזמן להכין סלט פירות.

הערות: אם כמות הבשר מזערית אפשר להעשיר את המנה בביצים. עלומות, ביצה לאיש. מבשלים אותן בנפרד, במים עם קצת חומץ (מרתיחים מים, שוברים ביצה לספל, מקרבים את שפת הספל לפני המים הרותחים ושופכים את הביצה פנימה. אוספים בזהירות את החלבון המתפזר וכשהוא נקרש, שולים את הביצה במקפת). סלט מלפפונים הולך טוב עם קדרה כזאת כי היא אדומה והוא ירוק; באין מלפפונים מכינים סלט חסה או כרוב כבוש ומערבבים עם קצת שמן ובצל קצוץ, מתבלים בסוכר ופלפל או שמגישים חמוצים. רצה לא פלפלים או עגבניות.

וביום התשיעי...

במשך שמונה ימים הדלקנו נרות וזללנו סופגניות, הגיע הזמן לסכם את כל המעשים הטובים שנעשו בחנוכה. או ככה:

* במחלקת הילדים של בית־החולים וולפסון בחולון ביקר צמד תאומות יפהפיות, עם עגלה עמוסה סופגניות והן חילקו לכל הילדים החולים סופגנייה וחיוך. הסופגניות נתרמו על־ידי איציק חילה, בעל „קרואסונס", חנות חדשה בחולון והתאומות — איריס וסיגלית שפירא — (שהן דוגמניות בשעות הפנאי ואולי גם לעתיד, לאחר שישתחררו מצה"ל בעוד כחצי שנה) התנדבו למבצע חנוכה זה.

* אגודת „יד ביד", קרן להצלת חיי אדם — אוזן קשבת לנוער, ערכה (בחסות ראש עיריית תל־אביב) באולם אוהל־שם שחרית חנוכה. השתתפו בה — בהתנדבות חוה אלברשטיין, יוסי טימן וסימן ראפ, להקת פיקוד מלאבס מפתח־תקוה ועמי גרינר — כתור מנחה, מבדר ומשעשע. שקיות שי נתרמו על־ידי עלית וכרמית. השחרית נועדה לכ־800 ילדים ובני־נוער ממשפחות המצוקה בתל־אביב, ממחלקת השיקום בבית־החולים ע"ש שיבא וממחלקת־יום לסרטן בבית־חולים בילינסון.

* לרגל חג החנוכה ערך מפעל „דקו" מבצע חלוקת פיצות מחיטה מלאה לבית אבות עירוני בהרצליה ולמחלקה הגריאטרית בבית־החולים תל־השומר. פיצות מחיטה מלאה — עשירות בוויטמין וקלות לעיכול. מפעל „דקו" הממוקם בקיבוץ „ברור חיל" נמנה על קבוצת המפעלים כור אגרו־מזון.

* במרכז הקהילתי ע"ש שטיינברג בחולון נערכה תערוכה של חנוכיות וויטרז'ים, בחסות ראש העירייה. הוצגו בה מאה עבודות — שנבחרו מבין אלפים — של תלמידים וחניכי מתנ"סים בחולון.

* בנס־ציונה, בתיכון ע"ש בן־גוריון, נערך זו השנה השנייה פרויקט ל„צרכנות לאיכות חיים". את הפרויקט מפעילה מועצת פועלי נס־ציונה בשיתוף עם המועצה המקומית והרשות להגנת הצרכן. תלמידי כתה י'/2 התרכזו השנה במחירי הסופגניות וגילו כי 13 אחוזים ממוכרי הסופגניות בנס־ציונה מפקיעים מחירים. מבין 16 חנויות ומסעדות שמכרו סופגניות, חמישה לא עמדו בהוראות החוק וחרגו מהמחיר הקבוע בו. (1 ש"ח ל־100 גרם, כלומר־60 אג' לסופגנייה של 60 גרם וכו') כ־5 עד 20 אגורות לסופגנייה. לזכות סוחרי נס־ציונה ייאמר שאצל שישה מהם המחיר היה נמוך ב־5־20 אגורות מהנדרש בצו. צביקה עוז, דובר מועצת פועלי נס־ציונה שמסר לי את הסיפור לא טרח לחשב את האחוז של הסוחרים ההגונים.

מחאת הנשים הדמוקרטיות

תנועת הנשים הדמוקרטיות בישראל שלחה לראש הממשלה מברק בזו הלשון: אלפי נשים, יהודיות וערביות, מזועזעות מההרג הסיטוני בשטחים הכבושים. האלה פני ישראל בשנת ה־40 להיווסדה? נפש כל אדם בעל מצפון סולדת מהכיבוש המחפיש את דמותה.

אנו מזהירות מפני הזלזול המשווע בחיי אדם. שיטת הירי הופכת את בנינו לרוצחים וחוסמת דרכים לשלום.

אנו תובעות לסיים את הכיבוש: לנקוט פתרון מדיני ולאפשר חיי שלום לבני עמינו: הישראלי והפלסטיני.

עד כאן המברק של תנועת הנשים הדמוקרטיות לראש הממשלה. מעניין אם זה הזיז לו.

אכן, למה לא המפטי־דמפטי?

האם באמת מעניין אתכם לדעת למה בספר החודש של שירי אמא אווזה (הוצאת מודן) קוראים להאמפטי־דאמפטי ביצוץ־שוריצוץ? היו לי השגות על תרגומם החופשי הזה והמתרגם, אורי סלע, נזעק להגנת הגירסה שלו. ההסבר מעניין וגם אם לא שוכנעתי לא נלך לרב. המכתב התקבל מזמן, מיד אחרי הצגת הספר אבל מסיבות טכניות (וחוסר מקום) הוא מתפרסם רק עכשיו ואני מתנצלת על כך בפני כל הנוגעים בנושא והמתעניינים בו. (צב"ש)

למה לא המפטי דמפטי?

שאלה זו מופיעה בכותרת מאמרה של צביה בן־שלום (על המשמר 29.11), הדן בנוסח העברי שלי לשירי „אמא אווזה", ובצד המחמאות הרבות (תודה), מסתייגת היא מקצת מהשמות העבריים שנתתי לאחדים מגיבורי השירים, לרבות „המפטי־דמפטי" המקורי, שנכנס אל הנצח בעזרתו של לואיס קרול, אשר כלל אותו בספרו „עליזה בארץ הפלאות".

אבקש להסביר. המפטי־דמפטי איננו סתם צירוף מצלצל. הוא, באנגלית, כינוי לאדם גוץ ובעל־בשר. והוא נוצר מצירופן והדרייתן של שתי מלים אנגליות. האחת פירושה באנגלית המטורלת או רבעתת והאחת הוא גוש או מיצבור, ממיחר מיצבור אשמה, וגם כינוי לאדם שבעברית של ימינו אפשר לתרגמו ל„ורוק".

כינוי זה נכלל, על דרך ההשאלה, בזמר־הילדים הקטן, שהוא מעין חידה אשר פתרונה ביצה. ביצה שנפלה מן הגדר, אותה, ביצה להישבר או להתרסק וגם אנשי־חיל רבי־תושיה לא מצאו לה תקנה. האיור המלווה זמר־חידה זה (באיוריהם של מאיירים רבים) הוא של אישון דמוי־ביצה בעל פרצוף אדיל־זהות וידיים ורגליים קצרות, שאינן תורמות הרבה לאיזונו.

כך, איפוא, המפטי־דמפטי הוא שם שיש לו משמעות באנגלית ובא לתאר, על דרך ההשאלה, את מושא החידה. בעברית הוא נטול כל משמעות, כמובן, ונשמע כאילו היה שם פרטי משונה.

שיטתי בתרגום שירי „אמא אווזה" היתה לקרב את השירים לקורא העברי הצעיר ולהסיר ככל האפשר מחיצות של זרות. לכן גם השה הקטן של מרי הפך לגדי של מרים. מעין הצעה: סמוייה לשיר־העם היהודי על הגדי הלבן והצח שעמד תחת ערש בני הרך. בשיר אחר: נטלתי לעצמי אפילו חרות יתרה ועשיתי אותו כמין פאראפראזה על ביאליק, להנאת הקורא הצעיר שבוודאי מכיר כבר את המקור: „אתה לצרור בין העצים / פרות לרעסות, עגלים קופצים / ובתוך השחת — הס פן תעירו — / ישן לו רועה צעיר".

בדרך זו הלכתי גם עם המפטי־דמפטי שהפך לביצוץ־שוריצוץ (עם נאמני המפטי־דמפטי — הסליחה).

אורי סלע

אגודה לקידום ההנקה

„אילה" היא עמותה חדשה, שמטרתה לקדם את ההנקה בארץ. בתל־אביב התאספו עשרים רופאים, אחיות ומיילדות משישה בתי חולים באזור המרכז וביחד עם נציגי קופ"ח הכללית וארגון יועצות מוסמכות להנקה הקימו את האגודה. זהו גוף מקצועי, המורכב מועדה מארגנת, ועדה רפואית וארבע ועדות־משנה שיעסקו בסוגיות מקצועיות, מחקר, השתלמויות וקישור. מטרת העמותה היא ליצור שיתוף־פעולה בין הגורמים השונים ולתאם עמדה אחידה בסוגיית ההנקה כדי שכל אם בישראל המעוניינת להניק — תוכל לעשות זאת.

לאחר נצחון האלופה על הפועל רמת־גן 16:20

מכבי ראשל"צ הכתירה את הפועל ראשל"צ כאלופת הסיבוב

הפועל ניצחה את מכבי בדרבי הפתח־תקואי 20:23

כדוריד

מאת יוסף חכם

משחקי הסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדוריד הסתיימו אמש. באלופת־החורף הוכתרה קבוצת הפועל ראשון־לציון, שניצלה את הפסד־הבכורה של הפועל רמת־גן לאלופה, מכבי ראשון־לציון 20:16.

בגלל משחקי אליפות העולם, דרגה ג', שייערכו בחודש פברואר בפורטוגל תצא הליגה לפגרה עד ל־28 בפברואר 1988.

רק 150 צופים באו לחזות באולם מכבי ראשל"צ במשחק הפיסגה בו גברה מכבי ראשל"צ על הפועל רמת־גן — 16:20 (9:12). שחקני רמת־גן הוליכו רק פעם אחת, בדקה ה־24 — 7:8. שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 8; עמר 4; צרפתי 3; כבנן 2; דרוקר 2 ופופקו 1. להפועל רמת־גן: זלינגר 8; סומך 3; דגן 2; גוז 2 וספרן 1. שפטה: בוקר וזינגר.

★ הפועל ראשל"צ — מכבי הארזים רמת־גן 17:30 (9:15). אולם האוניברסיטה ברמת־אביב. 25 צופים. שפטו: לבל וקנופ. שערים להפועל ראשל"צ: ווד 8; רון 5; שלום כהן 5; דיין 4; פרי 4; קושניר 2; אקרמן 1 וקונורטי 1.
להארזים ר"ג: מועלם 3; אפרת 3; ביבר 3; אלינב 2; שאולוב 2; פרי 1; ויניצקי 1; בן־עמי 1 ובוק 1.
(יוסף חכם)

★ הפועל פתח־תקווה — מכבי פתח־תקווה 20:23 (10:10). אולם המתנ"ס ביהוד. 400 צופים. שפטו: י. ברנרוויין והרט. שערים להפועל פ"ת: אמיר 8; שיבי 6; טננבוים 4; חלותה 2; בן־נון 2; ואוברקוביץ 1. למכבי פ"ת: מנרל 7; רודוביץ 4; ברויאר 4; קביליו 3; לגיל 1 ומלקין 1.

בדקה ה־58 היתה התוצאה שקולה — 20:20. אהרון אמיר, בשלושער, חרץ את גורל המשחק. בסיום נפגע יו"ר מחלקת הכדוריד של הפועל פ"ת, טל כרמי, מפניו ע"י אוהדי מכבי פ"ת. (שמעון קרודו)

★ הפועל נוף־ים — אליצור הרצליה: 15:16 (7:8). האולם ברמת־הכובש. 50 צופים. שפטו: הרמן ונוטמן. שערים להפועל נוף־ים: אלמוסנינוס 6; כס 6; מרמלשטיין 3 וויפרט 1. לאליצור הרצליה: שמידט 5; מנדיל 5; מאייר 2; סיינזילבר 1; חג'ג' 1 וגולדשטיין 1.

★ מכבי קרית־שרת/חולון — מכבי רחובות 21:23 (10:9). היכל הספורט ברחובות. 100 צופים. שפטו: זילברצוויג ורוזנברג. שערים למכבי ק"ש/חולון: דיין 8; זהבה 4; מסלטון 3; צ'יליבון 2; מוטליס 2; גרינפלד 2 ופישר 2. למכבי רחובות: בלדר 9; רובינשטיין 5; זיו 3; שמחי 2; קלמר 1 ומרינה 1.
(תמיר הופי)

★ מכבי נתניה — הפועל רחובות 20:24 (9:11)

הטבלה הלאומית
(בתום הסיבוב הראשון)

1.	הפועל ראשל"צ	195־272	20
2.	מכבי ראשל"צ	186־249	20
3.	הפועל רמת־גן	221־265	19
4.	מכבי נתניה	202־254	16
5.	הפועל רחובות	216־211	12
6.	הפועל פ"ת	225־219	12
7.	מכבי חולון	220־210	11
8.	מכבי רחובות	212־202	8
9.	מכבי פ"ת	257־220	7
10.	הפועל נוף־ים	223־203	6
11.	אליצור הרצליה	251־184	1
12.	הארזים ר"ג	257־184	1

כדורסלן פילדלפיה־76, מארק מק־נאמארה (משמאל), בולם את קווין מקהייל מבוסטון־סלטיקס, במשחק בו ניצחה בוסטון את פילדלפיה — 115:118 (תצלום: איי־פי)

שרביט, כדורגלן עירוני אשדוד, הורחק לשנתיים!

כדורגל

מיכאל שרביט, כדורגלן עירוני אשדוד מליגה ב', הורחק אמש לשנתיים ממגרשי הכדורגל לאחר שהורשע במגיעה גופנית בשופט חיים בן־נעים, במשחק קבוצתו נגד בית"ר קרית־גת.

בית־הדין המשמעתי הרשיע את עירוני אשדוד בהפסקת המשחק והטיל עליה עונש של הפחתת 2 נקודות־ליגה בפועל, ועוד שתיים על־תנאי.

כמו־כן נקנסה הקבוצה ב־1500 שקל. תוצאת המשחק נקבעה — 0:2 לבית"ר קרית־גת.

המשחק הופסק במצב של 2:3 לבית"ר קרית־גת, לאחר שאוהד של עירוני אשדוד פרץ למגרש.

גם קבוצת בית"ר קרית־גת נקנסה ב־1500 שקל ונענשה בהפחתת 2 נקודות על־תנאי לשנה, בגלל התנהגות בלתי־ספורטיבית של שחקניה.

אלי חג'ג', מאמן הפועל חדרה, הורחק ממשחק אחד בפועל בגלל העלבת השופט במשחק קבוצתו עם בית"ר נתניה. חניכו, מיכה סרוסי, הורחק לשני משחקים בפועל, לעוד משחק על־תנאי. קבוצת הפועל חדרה נקנסה ב־800 שקל לאחר שנמצאה אשמה באחריות שילוחית להתנהגות המאמן.

מיחיץ: חביב לא מועמד בינתיים להצטרף לסגל הלאומי

מאת ראובן חנניה

אריה חביב, שוער הפועל חיפה בכדורגל, אינו מועמד להצטרף לנבחרת ישראל בכדורגל — כך אמר אתמול המאמן הלאומי מילינקו מיחיץ.

אימון אחר־הצהריים אתמול ברמת־גן בוטל ע"י המאמן, בעקבות תנאיו הגרועים של המגרש. מיחיץ ערך לחניכיו אימון־בוקר בלבד, שבמהלכו שם את הדגש על שיפור הכושר הגופני של השחקנים.

מהאימון נעדר רק שחקן מכבי חיפה, דניאל בראיילובסקי הפצוע. סגל הנבחרת הלאומית ישוב ויתכנס לשני ימי אימונים ביום שלישי ורביעי, בשבוע הבא, שבמהלכם יקיים המאמן ארבעה אימונים לשחקני הנבחרת.

„פנדל" שוב יצא לאור

עתון הספורט „פנדל", ש־הפסיק הופעתו לפני כשבע שנים, רואה שוב אור. הגליון החדש, שיצא השבוע, מוקדש לנושאים שונים ובמיוחד לבעי־יות נוער. בין השאר מפורס־מות בו טבלות כל ליגות הנו־ער, הנערים והילדים בכדורגל. עורך העתון הוא אורי שלגי.

קנדה זכתה – כשלון לבריה"מ

קנדה זכתה בגביע־איזבסטיה היוקרתי בהוקי־קרח במוסקבה, לא־חר שניצחה במשחק האחרון את פינלנד — 1:4.

קודם־לכן גברה קנדה על ברית־המועצות 2:3. בריה"מ המארחת סיימה במקום השני, לאחר שניצחה את צ'כוסלובקיה 3:5.

לארגי ישחק מחר בשורות חולון ובשבת יעבור לאלקמאר

מאת יצחק ויסהוף

מייק לארגי, קפטן הפועל תל־אביב בעונה שעברה, יוצא הבוקר עם קבוצת הכדורסל של הפועל חולון לבריסל ושם ישחק מחר בשורותיה במשחק־הפתיחה של הטורניר הבין־לאומי.

בשבת יצטרף לארגי לקבוצה ההולנדית אלקמאר, עימה חתם חוזה לעונה אחת. לארגי יטול חלק בטורניר חג־המולד שבו תשחק אלקמאר (לא בטורניר שבו תשתתף הפועל חולון).

לפני צאתו סיפר הכדורסלן המצטיין כי הוא נמצא כיום ב־50 אחוז מכושרו ואין הוא סובל עוד מבעיות גב. „בהולנד אקבל תנאים זהים לאלו שהיו לי בהפועל ת"א, אך עיקר כוונתי היא לשוב למסגרת ולהוכיח לכל מה אני שווה" – אמר לארגי.

לארגי, בן ה־27, אינו רשאי לפי חוקי איגוד הכדורסל להצטרף לקבוצה ישראלית בשנה הבאה. רק לאחר תקופת־צינון של שתי עונות יוכל לארגי לשוב ולשחק בארץ (חוק־וינגרי).

להמחאות אין כיסוי

לארגי קיבל לאתמול שתי המחאות מהפועל ת"א על סך של 10,500 ש"ח, חלק מהסכום שהגיע לו ממשחק־הפרידה, אולם כשביקש להפקיד את ההמחאות בבנק נענה שאין להן כיסוי.

מעגני הפועל ת"א נמסר כי בימים אלו עומדת מועצת פועלי ת"א להזרים כספים לאגודה ואז יכוסה הסכום שחייבים ללארגי.

משחקי הליגה בחולון ובלוד יתקיימו כבר מחר

מאת יוסף חכם

שופטו הכדורגל הפתח־תקואי יעקב שיינר ינהל בשבת את משחק המוקד בליגה הלאומית בכדורגל, בו תארח הפועל באר־שבע את המוליכה, מכבי נתניה.

מחר יתקיימו שני משחקים: הפועל לוד תארח את מכבי תל־אביב בשעה 2, בשיפוטו של עוזריה בן־יצחק, והפועל צפריירים חולון תתמודד במגרשה ב־2.30 עם בית"ר תל־אביב. ישפוטו יוסף ריאמנס.

יתר שופטי השבת בלאומית: יצחק בן־יצחק (מכבי חיפה — מכבי פ"ת); אריה פרוסט (בית"ר ירושלים — הפועל ת"א); צבי שריר (הפועל פ"ת — בני־יהודה ת"א) ועוזריה צבי (שמשון ת"א — הפועל כפר־סבא).

גם בליגה הארצית יהיו ביום שישי שני משחקים. במשחק־המוקד של המחזור ה־16 תארח מחר מכבי יפו את המובילה, הפועל ירושלים, בשיפוטו של חיים ליפקוביץ. משחק נוסף יהיה מחר בין הפועל חדרה והכח רמת־גן. ישפוט: יוסף דוד.

יתר שופטי השבת בארצית: שבתאי רווה (בית"ר נתניה — הפועל טבריה); יעקב ממן (הפועל עכו — מכבי יבנה); מריק עפרון (מכבי שעריים — מכבי רמת־עמידר); אריה וולף (הפועל ר"ג — הפועל חיפה); יאיר טילינגר (הפועל יהוד — הפועל בת־ים).

ערעור ועדת הנוער נדחה

משחקי המחזור ה־17 בליגה הלאומית בכדורגל, שנועדו ל־2 בינואר, יתקיימו כמתוכנן, למרות הערעור שהוגש ע"י ועדת הנוער בהתאחדות לכדורגל בגלל משחקי טורניר הנוער הבין־לאומי.

יעקב אראל, מנהל ההתאחדות, אמר אתמול כי ישנה פנייה של ועדת הנוער לשינוי ההחלטה, אולם לדבריו הוגשה מאוחר מדי, שכן ההתאחדות לכדורגל אינה יכולה לשנות החלטות בטווח־זמן כל־כך קצרים.

בן־שיטרית צפוי לעונש

קבוצת הפועל ת"א עלולה להטיל קנס כספי על כדורגלנה מיקי בן־שיטרית, שהחמיץ את משחקה הבין־לאומי ביום שני מול באייר לברקוזן בבלומפילד (1:1).

בן־שיטרית לא הגיע למשחק ו־טען כי הוא חולה. בהפועל ת"א לא מרוצים מהתנהגותו של בן־שיטרית.

מאמן הקבוצה, יצחק שניאור, ימשיך להעניק אחריות לשני ה־צעירים, תמיר לינהרט וכני רוכין, על חשבון הוותיקים.

שלא הורכב ביום שישי, בשבוע שעבר, למשחק הליגה נגד שמשון ת"א.

חזיז גרם להפסד מילאן

התאחדות הכדורגל האיטלקית פסקה אתמול על הפסד טכני 2:0 למילאן והעניקה את הנצחון לרומא, בעקבות התקרית שהיתה לפני כעשרה ימים, בה כמעט השוער של רומא טאנקרדי, שילם בחייו, לאחר שחזיז שהושלך מהקהל פגע בראשו.

מילאן ניצחה את רומא 0:1, אבל החזיז הפך נצחון להפסד. לא רק זאת, קבוצת מילאן נקנסה גם ב־50 אלף דולר והורדה מהמקום השני למקום הרביעי.

● שלושה מאוהדי קבוצת הכדורגל האנגלית וסטהאם שהת־פרעו נדונו בבית־משפט לתקופות מאסר של 6 ו־4 שנים.

בריה"מ – פינלנד 78:124

נבחרת הכדורסל של ברית־המועצות הביסה במוסקבה את פינלנד 78:124 (26:57), במוקדמות אליפות אירופה לאומות (בית ד').

לבריה"מ הרבו לקלוע: כרונצ'ר (27) טאראקאנוב (20) וקורטי־נאייטיס (22). לפינלנד הרבו לקלוע: קלינגה (20) וסקנן (16).

גאליס — „כדורסלן השנה" באירופה

תוונו הבין־לאומי ניקי גאליס, בן ה־30 מאריס סלו־ניקי, נבחר כ„כדורסלן השנה" באירופה במשאל יומון הס־פורט המילאנזי „גאזטה דלו ספורט".

גאליס צבר 156 נקודות, והקדים בהרבה את היוגוסלבי דראז'ן פטרוביץ (86) והסובייטי הצעיר שארונאס מארצ'ול־ניס (76).

בין הכדורסלניות נבחרה האיטלקיה קטרינה פולני מקבוצת פרימיג'ו ויצ'נצה (63).

ג'מצ'י אושר כקפטן במשחקי פאריס השבוע

„העלאת פרשת התשלומים לפני בולגריה — לא היתה בזמן"

כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

„אני ממשיך בתפקיד הקפטן. אני מקווה כי אעשה עבודה טובה, ויש עבודה רבה" — כך הודיע ג'מצ'י, קפטן נבחרת ישראל בכדורסל, שקיבל אתמול את אמונם של יו"ר הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל, איתן זאור, והמאמן הלאומי, משה וינקרנץ, שהחליטו כי ג'מצ'י הוא המועמד הטוב ביותר לתפקיד.

לאחר שיחה שנערכה בין השלושה סוכם כי דורון ג'מצ'י ימשיך בתפקידו למרות שהוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל מצאה בזמנו את ג'מצ'י כלא־מתאים לתפקיד הקפטן בעקבות פרשת־התשלומים לשחקני הנבחרת ש„פוצצה" על ידו, חברים בוועדה המקצועית טענו כי בחירת ג'מצ'י לקפטן לא היתה במקומה.

„יתכן ואז התזמון לא היה במקום. הוצאתי החוצה את כל שהיה לי על הלב. ביום הוחלט שאם יהיו בעיות הן יגיעו לפתרונן במהירות, ומקרה כמו שהיה לא ישנה" — אמר ג'מצ'י.

דורון ג'מצ'י היה היחיד שלא נטל אתמול חלק באימון הנבחרת בשעות הבוקר. ג'מצ'י נכח באולם הפועל ת"א, שם התאמנה הנבחרת, אך לא התאמן מאחר שלא חש בטוב.

באימון אתה"צ שב ג'מצ'י להתאמן. לעומת זאת שוחרר לאוואן מרסר.

היום תקיים הנבחרת אימון יחיד בשעות הבוקר, ומחר תמריא לפאריס כשבת תחל בטורניר המרובע עם נבחרות צרפת, יוגוסלביה ואוס־טרליה.

הפועל חולון תצא הבוקר לטורנירים בהולנד ובבלגיה

קבוצת הכדורסל של הפועל חולון עומדת להמריא הבוקר ל־בלגיה, שם תחל מחר בטורניר בין־לאומי גדול, שיימשך עד יום ראשון. מבלגיה ימשיכו החולונים לתארלם שבהולנד לטורניר חג־המולד המסורתי.

בטורניר בבלגיה שובצה הפועל חולון בבית אחד עם קבוצת דז'יבוס ההולנדית, מייראנבך הבלגית ואילו בבית השני יתמודדו נבחרת פולין, ביידוס ממערב־גרמניה ואוסטנד מבלגיה.

יתכן שאלופת ברזיל תצורף לטורניר ואז תיערך הגרלה חדשה.

בטורניר הארלם, שיחל ב־28 בינואר, תשחק חולון בבית 1 עם מינואר (הולנד), דו־כוס (הולנד) ונבחרת קנדה. בבית 2 יתמודדו נבחרת אוסטרליה ותשחק גם נגד נבחרת ישראל בטורניר פאריס), דיירקטכנק (הולנד) וקבוצה מבראזיל.

סולימן, אשכנזי וחיים הצטיינו

מאת אברהם תשובה

תחרויות אליפות ישראל בטניס־שולחן לנכים התקיימו אתמול בבית־הלוחם.

ביום התחרויות האחרון נערכו המשחקים במסגרת של ארבעה בתים, המיועדים לנכים רתוקים לכיסאות גלגלים. הזוכים בבתים אלה היו: הוותיק יעקב סולימאן שגבר על הצעיר והמבטיח אבי וייגברג — 2:1, בבית א'. בבית ב' זכה בבכורה חיים אשכנזי, ובבית ג' בלט יעקב חיים.

יעקב אסייג, שוער בני־יהודה, מנחש:

תיקו לבני־יהודה בפ"ת נצחונות לחולון וללוד

מאת יצחק ויסהוף

רק עשרות שעריים ספג יעקב אסייג, שוער קבוצת בני־יהודה תל־אביב, המתי־ארשות ממתיחות העונה הנוכחית. בשלושת המחזורים האחרונים שבה קבוצת שכונת התקווה למגרשה הביתי, שעבר שיפוצים יסודיים.

השיבה לשכונה, וחזרתם של שחקנים פצועים, העלו את בני־יהודה על דרך־המלך. אחד מגורמי הצלחת הקבוצה הוא השוער יעקב אסייג (29), שהגן בהצלחה על שער קבוצתו גם בימים קשים.

יעקב אסייג ינסה לנחש את משחקי המחזור ה־16 בליגה הלאומית.

★ מכבי חיפה — מכבי פתח־תקווה: המשחק המרכזי של השבת. שתי הקבוצות נמצאות במצב קשה ביותר. אם מכבי פ"ת תנוצח היא סיימה את הליגה ותיהפך למועמדת עיקרית לירידה. גם למכבי חיפה אסור להפסיד.

★ הפועל חולון — בית"ר תל־אביב: חולון ניצחה בשבוע שעבר בחוץ. לדעתי תמשיך קבוצה זו בתנופתה ותזכה בעוד 3 נקודות.
התחזית: נצחון להפועל חולון.

★ הפועל לוד — מכבי תל־אביב. מכבי ת"א תשוב הביתה עם טעם הפסד. הפועל לוד נכנסת לתקופה של הצלחה, ובביתה תזכה ב־2 הנקודות, שהיא זקוקה להן.
התחזית: נצחון להפועל לוד.

★ בית"ר ירושלים — הפועל ת"א: בית"ר ירושלים תרצה להוסיף עוד הישג לאחר נצחונה על מכבי ת"א. קשה לי להאמין שהפועל ת"א תרשה לעצמה הפסד שלישי רצוף.
התחזית: תיקו.

★ שמשון ת"א — הפועל כפר־סבא: שמשון קבוצה טובה. כבית לא תשמט את ההזדמנות לזכות בנצחון נוסף.
התחזית: נצחון לשמשון.

★ הפועל באר־שבע — מכבי נתניה: באר־שבע בבית תעשה „1:0" ואת המפתעת השבת. אני מאמין בקבוצה זו. בבית קשה לנצח אותה.
התחזית: נצחון להפועל באר־שבע.

★ הפועל פ"ת — בני־יהודה ת"א: משחק קשה ביותר לקבוצתי. הפועל פ"ת, לא־ארבעתו המקורית, לא יכולה להרשות לעצמה הפסד. חמשי־בני־יהודה בתנופה, ולכן משחק שקול.
התחזית: תיקו.

סיכום הסיבוב הראשון בכדורסל מורה על ליגה חזקה ומרתקת

מבט לטווח רחוק של מכבי ר"ג וחיפה

שתי הקבוצות הבנויות כהלכה, עם שני זרים, וללא מתאזרחים – הן דוגמא לעתיד לבוא ★ מכבי ת"א, ללא הפסד, עדיין לא בשיאה ★ הפועל ת"א – חוסר יציבות ★ חולון – פוטנציאל מבטיח להמשך ★ הגליל־העליון – יריב גאה לכל קבוצה ★ מאבקים קשים צפויים בסיבוב השני בתחתית

„מאבק־שחורים" בליגה בכדורסל: לאוואן מרסר מהפועל ת"א מול קני אורנאג' מהפועל חולון. צופים בקרב: ג'ו דאוסן ולינטון טאונס (תצלום: אריה קנפו)

מאת ישראל פז

ליגה טובה ומרתקת. הטבלה הלאומית בכדורסל מוכיחה כי חמש הקבוצות להן ניבאו מקומות ראשונים — מכבי ת"א, הפועל ת"א, הפועל חולון, הפועל הגליל־העליון ואליצור נתניה — אכן תפסו „מיקוד". המפתיעה היא, כמובן, קבוצת מכבי רמת־גן שזינקה לצמרת והשתוותה במספר נקודותיה להגליל־העליון ולאליצור נתניה.

בסיום הסיבוב הראשון ניתן לומר שזו אחת הליגות החזקות, אם לא החזקה, שהיתה לנו. המאבקים השקולים ויכולת קבוצות ממרכז הטבלה, או אפילו מהתחתית, להפתיע יריבות צמרת, מוכיחים כי בסיבוב השני יהיו ההתמודדויות מלהיבות עוד יותר.

דוגמאות? בבקשה. מכבי רמת־גן, שבתחילת העונה ניבאו שתיאבק בתחתית, נגד הירידה, ניצחה שתיים מהגדולות: הפועל ת"א (97:98) ואליצור נתניה (77:80). מכבי חיפה גברה על הפועל הגליל־העליון (85:93). בית"ר ת"א הפתיעה בנצחון בכפר־גלעדי (84:92).

המאבקים, בדרך כלל, שקולים מאוד, דבר המכניס „פילפל" ומעורר התעניינות גם בין הצופים, שמספרם נמצא בעלייה ובמשחקים רבים מתמלאים האולמות עד אפס מקום.

מכבי ת"א נמצאת בפיסגה ללא הפסד. לעומת זאת, מדורגת מכבי נתניה במקום האחרון, ללא נצחון.

שני קצוות

היו שסברו בתחילת העונה שמכבי ת"א נקלעה למשבר. היא פתחה את העונה בצליעה. התקשתה לנצח. השוני בינה לבין שאר הקבוצות שיודעת להיחלץ ממצבים אבודים, וזו הסיבה שטרם נוצחה העונה בליגה, לעומת הדחתה מהגביע לאחר ההפסד הדרמטי בדרבי להפועל ת"א (88:82). פעמיים פיגרה מכבי ת"א במחצית ב־20 נקודות לערך, נגד בית"ר ת"א ומכבי רמת־גן, ובאה המחצית השנייה ועמה התאוששות נפלאה שהותירה את היריב המום וידה של האלופה היתה על העליונה. מכבי ת"א עדיין אינה בשיאה והתנודות במשחקיה מוכיחות זאת.

מהעבר השני ניתן לומר שמכבי נתניה, ללא נצחון, לא התאקלמה בליגה הלאומית. ללא תשתית מקומית ועם ערב־רב של שחקנים זרים ומתאזרחים לא מצאה את הנוסחה לתלכיד ראוי לשמו. ברור כבר כיום, במחצית הדרך, שלא תוכל להימלט מחזרה לליגה הארצית.

הפתעת המחזור היא מכבי רמת־גן, מה שמעורר בקבוצה מצליחה זו היא בנייתה הנבונה — תקוות כל הקבוצות הישראליות. בסיס של כחול־לבן עם שני כדורסלנים־חיזוק. זהו המצב האידיאלי. עם חיסול נגע־המתאזרחים יצטרכו כל הקבוצות להגיע למצב כזה. מכבי רמת־גן, וגם מכבי חיפה, הקדימו את השאר בתהליך, ואין ספק שיפיקו מכך תועלת בשנים הבאות, שכן רוב הקבוצות בנויות לטווח קצר. התכנון מהן והלאה. חוסר מחשבה עלול לגרום להן קשיים בשני הבאות. הן נוקטות בשיטה של „דיה צרה בשעתה"... אבל כל מי שעיניים בראשו חייב לתקן את הדברים ובמהירות.

הרבה אשראי נתנו לקבוצת הפועל ת"א. דיברו עליה כעל יריבה שקולה למכבי ת"א. בעיקר עלו מניותיה לאחר שהדיחה את מכבי ת"א בשמינית־גמר הגביע. אבל קבוצה זו חסרה יציבות. לא בכל משחקי הסיבוב הראשון היתה במיטבה. אם את ההפסד למכבי רמת־גן בהארכה (98:97) עוד ניתן היה לראות כתקר באו שתי תבוסות צורבות למכבי ת"א (105:84) ולהפועל הגליל־העליון (94:78) והד־רידר הרבה מתקוות הקבוצה. נראה, לפתוח כיום, כי בשלה ברכשה את קארל איימוס, שחקן טוב בהגנה אך חלש מאוד בהתקפה (קלע 81 נקודות ב־11 משחקי הסיבוב הראשון), אבל כדאי עדיין לתת „שאנס" לקבוצה בסיבוב השני.

הפועל חולון התגלתה כקבוצה טובה המסוגלת להלהיב. אמנם במחזור האחרון של הסיבוב הראשון נוצחה ע"י הפועל ת"א (84:68), אך הפוטנציאל המצוי בקבוצה הוא מעולה ואין לי ספק שה„דרבר תוק" בפליי־אוף. חולון, שנופתה במפתיע מהגביע ואינה משתתפת בגביעי־אירופה, דוגמת יריבותיה בצמרת (מכבי ת"א, הפועל הגליל־העליון, הפועל ת"א ואליצור נתניה), יכולה להשקיע את כל מרצה במשחקי הליגה.

כדורסלני הפועל הגליל־העליון, עם שני ישראלים צעירים ומבטיחים בחמישייה (גרב הנפלד ועופר פליישר) הציגו יכולת נאה. להערכתי תשתפר הקבוצה עוד יותר בסיבוב השני.

גם לאליצור נתניה הרכב שחקנים מעולה, אם־כי לא תמיד מגיע למיטבו. מכל מקום, קבוצת צמרת ותישאר כזו.

מאמנים – קורבן לכשלון

שתי החיפניות צמודות בטבלה, עם חמישה נצחונות לכל־אחת. מכבי חיפה אולי איכזבה מעט, אך יריבתה, הפועל חיפה, שניצבה בתחילת העונה בפני שוקת־שבורה גילתה רוח־לחימה והתעלתה.

אליצור נוה־דוד רמלה עושה מאמצים להתאקלם בליגה ובינתיים די בהצלחה. לעומת זאת לא האירה ההצלחה — וגם המזל — פנים לקבוצות הפועל ירושלים ובית"ר תל־אביב שיצטרכו לעמול קשה כדי להיחלץ ממצב־הביש אליו נקלעו בתום הסיבוב הראשון.

בעייה חמורה היא בעיית המאמנים. חמישה הוחלפו כבר במחצית הליגה הרגילה: יוסי הררי (מכבי חיפה) — במקומו חיים בוכבינדר; רני כהנא (הפועל ירושלים) — במקומו שימי ריגר; פנחס גרשון (בית"ר ת"א) — במקומו יאיר שרון, ומכבי נתניה נטש אריק שיבק, ולפניו דן ברוילי.

אין, כמובן, להסיק מסקנות קיצוניות מהסיבוב הראשון, לבד מהעובדה שהיתה זו ליגה טובה בהחלט.

טבלת הסיבוב הראשון
(אחרי 11 מחזורים)

1.	מכבי ת"א	925־1079	22
2.	הפועל ת"א	898־1009	19
3.	הפועל חולון	961־964	19
4.	הגליל־העליון	903־983	18
5.	אליצור נתניה	941־971	18
6.	מכבי רמת־גן	984־957	18
7.	הפועל חיפה	893־899	16
8.	מכבי חיפה	1040־1028	16
9.	אליצור רמלה	1008־917	15
10.	הפועל ים	998־950	13
11.	בית"ר ת"א	1036־974	13
12.	מכבי נתניה	1018־814	11

קלעי הסיבוב הראשון

מכבי תל־אביב (1)
מאגי 254; בארלו 200; ג'מצ'י 186; ברקוביץ 151; דניאל 124; סימס 63; קורנליוס 49; ארואסטי 21; ליפין 12; ג. כץ 9; י. כהן 9 ושטרייכמן 1. סך־הכל — 1079 נקודות.

הפועל תל־אביב (2)
טאונס 266; מרסר 201; דלול 171; פרישמן 96; ולוטיקמן 89; איימוס 81; לאסוף 77; ארליך 20; אמסלם 6 וגרובייס 2. סך־הכל — 1009 נקודות.

הפועל חולון (3)
ראוסן 289; בורמור 161; אורנג' 125; טרי 113; זיסמן 96; בוגין 85; אלימלך 79; מאור 14 ומולכו 2. בסך־הכל — 964 נקודות.

הפועל הגליל־העליון (4)
ליף 267; הנפלד 198; פרימן 197; מרטין 171; פליישר 69; מזרחי 57; בן־עטר 8; שני כהן 8 ומטלון 8. סך־הכל — 983 נקודות.

אליצור נתניה (5)
גורן 217; וייטמן 181; נברסון 165; לוקהט 130; מלוביק 119; סיר 82; קרמן 42; וברכה 35. בסך־הכל — 971 נקודות.

מכבי רמת־גן (6)
מאיו 245; קילינג 239; בינר 163; רכליס 104; אדרייטי 92; נאוי 76; שורצמן 32; שילר 4 ונעמן 2. בסך־הכל — 957 נקודות.

הפועל חיפה (7)
יוסטון 283; קסקי 159; וולס 153; יוברט 127; שם־טוב 119; גורס 52; אברמוביץ 4 וטסלר 2. בסך־הכל — 899 נקודות.

מכבי חיפה (8)
ביניון 258; רוזנברג 199; פלאוארס 184; גורן 142; שפע 139; שטינהאואר 65; ברנע 28; אופיר 10 ופייגלין 3. בסך־הכל — 1028 נקודות.

אליצור נוה־דוד רמלה (9)
מקנזי 245; ויליאמס 204; ובסטר 182; חזוז 170; גנדלמן 50; סגיור 28; פולק 26; נסים 6 ודימון 6. בסך־הכל — 917 נקודות.

הפועל ירושלים (10)
בראון 204; חנן 186; בגט 163; האריסון 154; קנו 100; מילר 89; בן־ארי 37; אטלס 14 וסלימי 3. בסך־הכל — 950 נקודות.

בית"ר תל־אביב (11)
סמפסון 356; מורו 203; יעקבי 132; גינזבורג 107; הבארד 52; מוסקוביץ 47; קולהאס 47; סלינס 16; שטיין 12 ודדוש 2. בסך־הכל — 974 נקודות.

מכבי נתניה (12)
בראון 185; יוז 149; בלאט 129; שלכטר 88; סטק 86; קרטר 84; רוס 61; כספי 23; ראווי 7 ודרוביש 2. סך־הכל — 814 נקודות.

15 הקלעים המצטיינים בסיבוב ה־1

1.	סמפסון (בית"ר ת"א) (ממוצע 32 נקודות למשחק)	356
2.	ראוסן (הפועל חולון)	289
3.	יוסטון (הפועל חיפה)	283
4.	ליף (גליל־עליון)	267
5.	טאונס (הפועל ת"א)	266
6.	ביניון (מכבי חיפה)	258
7.	מאגי (מכבי ת"א)	254
8.	מאיו (מכבי ר"ג)	245
—.	מקנזי (אליצור רמלה)	245
10.	קילינג (מכבי ר"ג)	239
11.	גורן (אליצור נתניה)	217
12.	בראון (הפועל ים)	204
—.	ויליאמס (אלי.רמלה)	204
14.	מורו (בית"ר ת"א)	203
15.	מרסר (הפועל ת"א)	201

סל של סולוזובאל בשניות הסיום זיכה ברצלונה בגביע הספרדי

אלופת הכדורסל הספרדית, קבוצת ברצלונה, זכתה אור לאתמול בגביע הספרדי, לאחר שניצחה במשחק־הגמר בוואיאדוליד את יריבתה המושבעת, ריאל־מדריד, על חודה־של־נקודה — 83:84 (42:46).

שלוש וחצי דקות מהסיום הורתה התוצאה על שוויון — 75:75. ריאל אף הוליכה לאחר־מכן 81:83, אולם סל של 3 נקודות שקלע איגנסיו סולוזובאל בשניות הסיום הקנה נצחון לברצלונה.

לברצלונה הירבו לקלוע: אפי 18; סיביליו 18 וסולוזובאל 15. לריאל: אלקסיס 22; בירויקוב 20 ופרננדו מרטין 19.

יוסף מירימוביץ מנתח את מצבו העלוב של הכדורגל הישראלי

הפסיקו עם הגישה החלטוריסטית!

מאת יצחק ויסהוף

מכבי נתניה נמצאת בפיסגה בבדידות מזהירה. 8 נקודות יתרון שלה מהקבוצה הנמצאת במקום השני מוציאות את העניין מהליגה, לפחות בשלב זה של המשחקים. יוסף מירימוביץ, המאמן הלאומי לשעבר, וכיום האחראי על הנבחרות הצעירות, סבור כי קיימת ירידה ברמה לעומת השנים האחרונות.

„בנוסף לירידה ברמה ישנה גם ירידה במתח. קבוצות רבות לא נמצאות ברמה שהיו בה בעבר הלא כל־כך רחוק. למרות ההפרש שיצרה לעצמה מכבי נתניה לעומת יתר הקבוצות, היא החלה לשחק כדורגל חובבי רק עכשיו. בתחילת העונה לא שיכנעה גם מכבי נתניה. היא הגיעה ליכולתה הגבוהה רק לאחר שההרכב שלה התייצב".

קבוצות לא משכנעות

יוסף מירימוביץ סבור כי הירידה ביכולתן המקצועית של קבוצות רבות בליגה באה לאחר שלא ידעו לרדת במהירות מהעץ עליו טיפסו. „קבוצות עם יכולת טובה, כמכבי חיפה, בית"ר ירושלים, הפועל ת"א ומכבי ת"א, משכנעות. לגבי הפועל ת"א אפשר לומר כי היא היחידה שהתקדמה לעומת השנה שעברה. ההתקדמות של הפועל ת"א באה לידי ביטוי רק בטבלה. מבחינת הכדורגל אין היא, לצערי, מציגה משחק אטרקטיבי. בשנה שעברה לחמה בתחתית, ואילו כיום היא בצמרת. לגבי יתר הקבוצות שציינתי אפשר רק להתאכזב מרמתן. בעולם הגדול קורים אמנם — מקרים דרסטיים וקיצוניים, אך קבוצות הנמצאות בצמרת לא נופלות בין־לילה. לכן קשה לי לנתח כיצד קבוצות כבית"ר ירושלים, מכבי ת"א ומכבי חיפה מגלות בינתיים חולשה כה רבה".

מאמן מירימוביץ

לדעתו של מירימוביץ חסר לשחקנים הישראלים סממן בולט הקיים אצל עמיתיהם בחו"ל: „חסר לנו חיידק המקצוענות המחייב שחקנים לגלות יכולת גבוהה לכל אורך הדרך. אצלנו יש נפילות לשחקנים לא רק מבחינה אישית. גם מבחינה קבוצתית ישנה נסיגה והיא גדולה יותר. בעולם כאשר קבוצה מוכרת שחקן, אז מנהלי הקבוצה המוכרת יודעים למלא את השורות בשחקן אחר, אולי פחות טוב, אך לא בפער משמעותי. אצלנו אם קבוצה צריכה להיבנות או ליפול על יכולתו של שחקן בודד, אז מצבנו גרוע. קבוצה חייבת להיות בריאה, ומי שמנהל אותה צריך לשים לב לא רק לקניית שחקנים אלא לקניית תפקידים! בארץ קונים, בדרך כלל, שחקנים ולא תפקידים. אמנם בארץ ההיצע קטן, אך התופעה נפוצה שמוכרים שחקן־כוכב רק בגלל שהקופה ריקה ורוצים למלא אותה. איני רוצה לציין שמות של קבוצות שעשו טעויות, אבל מי שצריך לדעת — יודע זאת היטב".

ליוסף מירמוביץ מפריעה עוד עובדה, שהיא לדעתו שורש־הרע של הכדורגל הישראלי: „מאחר שלא מכריזים עלינו כעל מקצוענים קורה אצלנו דבר מוזר. שחקן מכניס את עצמו להסגר, ולאחר מספר חודשים הוא עושה מהקבוצה מה שהוא רוצה. היא הופכת עבורו לחומר בידי היוצר. לכן חייבים להכריז על הכדורגל שלנו כמקצועני. השחקן יהיה רכוש הקבוצה. יהיו סתיוות. כיום הכסף הוא מקצועני והניהול חובבני. בעולם לא קיים מושג של הסגר. יש להוציאו מהסלנג".

משמעות מהלך־רוח

לדעתו של המאמן הלאומי לשעבר פני הליגה הם פועל־יוצא של שנה כלכלית קשה. „קבוצות חוששות להתמוטט מחוסר־הכנסות. קבוצות שהתרגלו לשלם לשחקנים בהתאם להכנסות מוצאות עצמן בתחתית כאשר לכל משחק באים כ־500 צופים במקום אלפים שהיו באים בשנה שעברה. או קודם־לכן. עובדה זו מצערת מאוד. כמו־כן קבוצות משמעות מהלך־הרוח ברחוב. הרחוב הוא בעל השפעה עצומה על שחקנים. עובדה זו יוצרת מצב של ניפוח־חזה. קבוצות לקחו אליפות ולאחר־מכן כמעט שירדו. קבוצות מסויימות, כמו מכבי ת"א, החליטו ללכת על תוצרת־עצמית, בלי לרכוש שחקנים. בעולם לא קיים מצב שקבוצה תסתמך אך ורק על תוצרת־בית. כדי להחזיר כסף לא עושים את שעשו במכבי ת"א. ברגע שרוצים לבנות קבוצה מתפשים שחקנים עם אופי מסויים שאותם אפשר למצוא רק מחוץ לקבוצה. אם לא עושים כך נראים כפי שמכבי ת"א נראית כיום. אי־אפשר ללכת על מדיניות של־לגדל. יש חילופים דרסטיים וקיצוניים. קבוצות כליברפול, מנצ'סטר ואחרות החליפו שחקנים וריעננו את השורות".

יוסף מירמוביץ סבור שרק זרים יצילו את הכדורגל הישראלי מהשממון בו הוא נמצא כיום ומאי־היכולת להביא קהל מגרשים. „זרים ישנו לגמרי את תדמית הכדורגל בארץ — בדיוק כפי שהזרים עשו לכדורסל. ללא זרים בכדורסל לא היינו קיימים כלל. תוציא את הזרים מהכדורסל ותראה מה שווה הענף. כיום מסתובבים בעולם אלפי כדורגלנים מוכשרים. בדרום־אמריקה ובאנגליה יש שחקנים שרק מצפים שיקנו אותם. שחקנים שלליגה שלנו הם רמה סופר־גבוהה. הבעיה שצריך עין מקצועית שתדע את מי להביא. כאשר הביאו בזמנו את בוגזי ובוסטמנטו לבית"ר ת"א, קיבל הכדורגל שלנו דחיפה עצומה. בוגזי החל להבקיע מ־40 מטר, והפך מייד מודל לחיקוי".

„הבאת זרים תהווה חלק נכבד לבניית תשתית מחודשת לכדורגל הישראלי שכיום היא חלטורה אחת גדולה".

כדוגמא מביא מירימוביץ את פניית בית"ר ירושלים להתאחדות שתתיר לו לאמנה. „בית"ר ירושלים מכניסה כספים לכל האגודות שהיא משחקת נגדן. אנשי ההתאחדות נתנו הסכמתם שאאמן את בית"ר כדי שתיהפך שוב אטרקטיבית ומושכת־קהל, עובדה שתביא רווח גם לייתר הקבוצות. לא הסכמתי כיוון שראיתי זאת כחלטורה. עמדתי כיום היא לקדם צעירים ואי־אפשר לרקוד על כל החתונות".

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בת ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת ים בקשה למתן הקלת בניה על חלקה מס' 246 בגוש 7155 הנמצאת ברחוב קריניצי 30. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שייעודו מגורים ב'. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם הקלה של 2.5% לעניין תוספת קומה והקלה מת"כ 328 לעניין נסיגה ממעקה הגג במקום 1.20 מ' 0.60 מ' והקלה מת"כ 246, לעניין כסוי חזית המסחרית ובניית קומה מפולשת במקומה. לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

אהוד קנמון
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה בת ים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
באר־שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובנייה באר־שבע, הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 48 לתכנית מפורטת 107/03/5 — שכונה א', ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד משטח ציבורי פתוח לשטח לבנייני ציבור ומשטח לבנייני ציבור לשטח ציבורי פתוח (בית כנסת).

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 15.509 דונם. גוש: 38024, חלקות ארעיות. מקום: שכונה א', רח' בול, הכותל המערבי.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

על המעוניין בקרקע, בבניין או בכל עניין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן וכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט ובנימוק בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום רינגו — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז הדרום

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 140 מחוק התכנון והבניה בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 150–146 מחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה–1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 18.5% בניה בקומה עליונה בבנין על חלקה 31 בגוש 3704 רח' יעקב רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 108.5% במקום 90% המותרים, הכולל קומה נוספת למגורים וקומה נוספת מפולשת לחנות ומחסנים, כך שמספר הקומות בבנין יגיע לקומה מפולשת + קומת עמודים + 4 קומות במקום ק. עמודים + 3 קומות כמותרים.

כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך,
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — רחובות

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מ ו ד ע ה
בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג לשימושים מסחריים בקומת הקרקע התחתונה (במפלס רח' דפנה) ובקומה הכבר (שמעל קומת הכניסה שמצד רח' דפנה) וכ"כ אישור לשימוש חורג של חלק מהמחסנים במרתף למערכת אולפנים ואולמי חזרות עבור האופרה הישראלית החדשה או לשימוש ציבורי אחר בבניין „בית אסיה" בפנת הרחובות: וייצמן־דפנה גוש 6111 חלקה 817.

למי, שיש התנגדות להוצאת האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בשד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בכסלי, סגן ראש העירייה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
תאריך: 20.12.87

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בת ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת ים בקשה למתן הקלת בניה על חלקה מס' 141 בגוש 7148 הנמצאת ברחוב קרושי קהיר 9 לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באיזור שיעודו מגורים ב.

מבקשים להתיר להם הקלה של 2.5% לעניין תוספת קומה.

כל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קנמון, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה בת ים

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
ת.ב. 4732/213

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 190 בגוש 7342 רח' חביבה רייק מס' 24 חולון. הכוללת מתן הקלה ב:

א — אחוזי בניה 6% משטח המגרש 674 מ"ר בכל הקומות.

ג — מעלית — 5% עבור המעלית

ד — תוספת קומות 2.5% עבור קומה נוספת חמישית.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'. את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

התנגדויות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון, ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת לאחוזי בניה בנסיגות [illegible] עבור מעליות, הצגות אחוזים מקומה לקומה והקלה בקו בניין אחורי, ברחוב עכאט מס' 12 גוש 6979 חלקה 10.

תיק בנין 012־8/4014
בקשה מס' 870720

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת ומלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בכסלי, סגן ראש העירייה.
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

המועצה האזורית עמק־הירדן
הוועדה המקומית לבניה ותכנון ערים
עמק־הירדן

דאר נע עמק הירדן 15 132 טל' 757634 — 757635 — 06־757636

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965 מרחב תכנון מקומי עמק־הירדן

הודעה על הכנת תכנית מפורטת

בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, ניתנת בזה הודעה כי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק־הירדן החליטה בישיבתה מיום שישי כ"ח בחשון תשמ"ח 20.11.87 להכין תוכנית שינוי לתוכנית מתאר פוריה עילית שמספרה ג/2261.

ואלה השטחים הנכללים בתחום התכנית המוצעת:

גוש 15324, חלקי גושים 15325, 15323 כפי שמסומן בקו כחול עבה בתשריט המונח במשרדי הוועדה המקומית עמק־הירדן.

זאב שור, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק־הירדן
כ' בכסלו תשמ"ח (11.12.1986)

טלוויזיה

(כו) כתוביות מיוחדות ללקויי שמיעה 08.00 עד כאן – חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 מושגים ביהדות – פתיל תכלת (כו). 08.40 ראשית הקריאה – כלי מדודות' ביניים 5. 09.00 גיאוגרפיה של א"י – פני הארץ – תכנית נוף (כו). 09.20 מדעי הטבע – 'ד"טי' – בעולם המסודר של הגנבים. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 בבית של מיסטוח – רוסא' שניים. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת – ר"ה' – וין ולירז 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע על יסודי האנוים – מכנה ופעולות. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 היסטוריה – מתולדות ישראל – פרשת דרייפוס 2. 13.30 אתמול במשפט דמיאניוק. 14.00 עד כאן – חדשות קול ישראל. 14.05 בלי סורות – ביניים 3. 14.30 קשר משפחתי – שידור חוזר מתאריך 21.12.87 (כו). 15.10 רחוב סומסום – עניין של הרגשה. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שניות למבואות ים. 16.00 זהו זה. 17.00 ערב חדש – מנחה: אילנה דיין. 17.30 „רייץ ריץ'" – הנושא העפט: „מסיבה". 18.00 „הבלבולים" – סדרה בהנפשה של וולט דיסני. 18.25 „הגיע זמן לשון" – פינת הלשון השבועית של אבשלום קור תיחוד הטעם לחנוכה. 18.30 תקציר החדשות (ערבית). 18.32 „למשפחה" (ערבית) 1. פינת הבישול. 2. במרכז „יד לקשיש" בירושלים. 3. פינת הצרכנות. 4. אופנה. 19.00 „מבגש" (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 „ז'קלין דה־פרה ויצירתו של אלגר" – הצ'לנית ז'קלין דה־פרה נפטרה לאחר מחלה קשה בהיותה בת 42 שנים: היא היתה אשתו של המנצח דניאל ברנבוים, ונחשבה לגדולה בצ'לנים בכל הדורות. הסרט מספר על ביצוע הקונצ'רטו לצ'לו מאת המלחין האנגלי אלגר. ז'קלין דה פרה ביצעה אותו לפני כ־20 שנה. ועוקב אחרי מאורעות בחיי האמנית במשך מספר שנים. 22.45 „מטלוק" – הפרק השלישי. „הפרשה" עורכת בית נאשמת ברצח מעבידה שהיה גם המאהב שלה. אשתו הנכבדת של הנרצח היא ספונה אל מטלוק, סינגן על הנאשמת. 23.35 „הגיע זמן לשון" – פינת הלשון השבועית של אבשלום קור עוסקת הפעם ב„איפה ואיפה". חדשות הלילה. 23.45 מיסת חג המולד – שידור ישיר מבית־לחם.

ערוץ 2

18.30 הרפתקאות הדבורה מאיה. 19.00 זבנים קסים. 20.00 תעודה 2: „איזון שביר": על שמורות הטבע בישראל. 20.40 תקציר משפט דמיאניוק. 21.00 סוס 2 .. „היורותמיקס".

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.05 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר מסיורי אברהם חלפי. 12.00 מן הפרטיה, יהלי וגנר – פסנתר. בטהובן: בגטלות; ברהמס: וריאציות פגניני; סקריאבין: סונאטה מס' 4. 13.05 בהאזנה נינוחה – באך: סוויטה מס' 1 לתזמורת; מוצרט: קונצרטו בסול מז'ור לחליל; הנדל־הלוורסן: פסקליה; שוברט: סמפוניה מס' 9. 15.00 מפגשים מוסיקליים. 16.00 אתנחתא – שדור חוזר מאולם ימק"א – ירון ויינרמילר – כריסון; רוד שמר – צ'מבלו; נורית סילבר – צ'לו; אשר פוש – פסנתר. 17.30 קשת של צלילים. 18.00 אנתולוגיה בצליל – מוסיקה כלית מגרמניה של הרנסאנס המאוחר. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 מהקלטות התזמורת הסמפונית ירושלים רשות"ש. 22.30 מג'ז הלאה. 23.00 דור הזהב – הקדנצות, תבנית רביעית. מוצרט: מתוך הקונצ'רטות לפסנתר ק. 467.466 והקדנצות מאת ה. וולטר, בטהובן, א. פישר, ר. ליפטי, א. שנאבל.

רשת א'

07.30 הדרירקל – תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 תנעה – עם בני הגדל. 08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 15.00 בראש צעיר – מגוון יומי לילדים ולבני נוער. 15.50 האוניברסיטה הפתוחה. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.00 חדשות ותכנית באנגלית. 17.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 18.06 מינחת ערב – משדר יומי להווי דתי ומסורת. 19.30 שירותים לעולים. 22.05 יש לי חלום – עורך ומנחה: יובב כץ.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 ססים עניין. 09.05 בוקר ביה – עם חיים קינן. 10.05 כל צבעי הקשת. 12.10 אלף־אלף – בבית – עם אמור כנור. 13.05 בחצי היום – חדשות ופזמונים. 14.06 לראות או לא לראות – יומן ערישת לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק – הדר והאמר. 15.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים. 15.35 קראתי ספר – שדרים מסליביים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על כספים ואנשים – בנווח הכספי והחברה. 17.05 רגעי קסם. 18.05 ריקור – עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט – היום הזה. 19.35 השבוע בכנסת. 20.05 שורשים – שבועון לעניני פולקלור ועדות. 22.05 הלילה החמישי – עם אלעזר שטורם. 00.15 להאחז בחלום – שירים לסיום היום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – ההיסטוריה האמריקנית ממלחמות האזרחים למלחמה הקרה – מלחמת העולם הראשונה. מרצה: ארנון גוטפלד. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר – עם אלי ישראלי. 10.05 עשר. 11.05 נכון לעכשיו – עם יוסי עבארי. 13.05 דו רה יומי. 13.55 40 לאחור" – סיפור יום בתש"ח – עורך ומגיש: רונו דיין. 14.05 פגישה יומית – עם יצחק בנקר. 15.05 שירים לחג – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 19.05 פזמונים לכולכם. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 יעד משודר – מגאזין גלי צה"ל לעניני צבא וביטחון (ש"ח). 20.55 פינה חמה ללב. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת – ההיסטוריה האמריקנית ממלחמות האזרחים למלחמה הקרה – מלחמת העולם הראשונה. מרצה: ד"ר ארנון גוטפלד. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה – עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות – עם המשורר אריה אורי. 00.05 ציפורי לילה. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שירותי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו – עם יואב קוטנר. 20.05 צו 8 – תכנית יומית לחיילים – אברי גלעד. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר – עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה – עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 08.05 מה, כבר תשע? 10.05 רבים טובים. 11.05 שבעים מי יודע? 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול. 14.05 לי ולך. 15.05 חרש, תריש ומתורס. 16.05 הצגה יומית. 18.05 קוליכי. 20.05 קו ההתחלה – תקליטי שדרים ראשונים. 21.05 מופע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הבטלנים מאישתר 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: שגעון בהלל 9.30 ,7.15 ,5
בן־יהודה: אבא גנוב 9.30 ,7.00 ,4.30
גת: הקיסר האחרון 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: שמעתי את בנות הים שרות 9.30 ,7.00
דקל: לה במבה 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: מלתעות 4 7.45
הוד: ריקוד מושחת 9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: ללא מוצא 9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: גבי 9.30 ,7.15 ,5
פאר: הבטלנים מאישתר 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: לא יכולה בלי זה 9.30 ,7.15 ,2 ,12
רב־חן:
חן 1: יום במלכודת 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: מטאל ג'אקט 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: מהלון חדר המיתות 9.45 ,7.40 ,4 ,2 ,11
חן 4: המכשפות מאיסטוויק 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: חנות מעבר לפינה 9.40 ,7.30 ,5 ,2 ,11
שחף: הבלתי משוחדים 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: מלתעות 4 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: כשהרוח נושבת 9.35 ,7.00 ,4.30
לב 1: מגדל הדבורים 10.00 ,7 ,5 ,2
לב 2: המשפחה 9.50 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 3: זקוף ת'אוזן 10.00 ,8 ,5 ,2
לב 4: טמטום 10.00 ,7.50 ,5 ,2

רמת־גן

אואזיס: יום במלכודת 9.30 ,6.40 ,4
לילו: יופיו של החטא 9.30 ,7.15
ארמון: הבטלנים מאישתר 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: מהלון חדר המיתות 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: לה במבה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: האלמנה השחורה 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ללא מוצא 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: ריקוד מושחת 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: יום במלכודת 9.15 ,4.30
בית אגרון:
סיפור הפרברים 17.45
שיער 20.00
מונטי פייטון טעם החיים 22.00
אינדיאנה ג'ונס 24.00
כפיר: ללא מוצא 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: הקיסר האחרון 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: שגעון בהלל 9.00 ,7.00
סמדר: זקוף ת'אוזן 9.30 ,7.00
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: יופיו של החטא 9.15 ,7.15 ,4.30
אור 2: מחזר מתבגר 9.30 ,7.15 ,4.30
אור 3:
היצאנית המכובדת 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: מלתעות 4
אור 5: הבלתי משוחדים 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: אבא גנוב 9.00 ,7 ,4.30
תיאטרון ירושלים:
מאנון + ז'אן דה פלורט 21.45 ,18.45

חיפה

אורה: ריקוד מושחת 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: ז'אן דה פלורט 9.00 ,7.00 ,4.30
עצמון 1: ללא מוצא 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: מלתעות 4 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: הבלתי משוחדים 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: אבא גנוב 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: מלון לצעירים 9.15 ,7.00 ,4.30
אורליי: גברים גברים 9.15 ,6.45
קרן אור המחודש:
בית האמיצים 9.15 ,7.00
פאר: הבטלנים מאישתר 9.30 ,7.30 ,5.00

נתניה

שרון: אבא גנוב 9.15 ,7 ,5
מטורייה: חנות מעבר לפינה 9.15 ,7 ,5

חולון

סבוריו: מלתעות 4 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הבטלנים מאישתר 9.00 ,6.00
ארמון: אבא גנוב 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: מלתעות 4 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: אבא גנוב 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל – האודיטוריום
א', ב', ג' – לו היית כאן 9.30 ,7.15

באר־שבע

חן: השוטר מבברלי הילס 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: אבא גנוב 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: ללא מוצא 9.30 ,7.15 ,5.00
היכל 3: ריקוד מושחת 9.30 ,7.15

עפולה

היכל התרבות: המכשפות מאיסטוויק 9.00

גבעתיים

הדר: הבלתי משוחדים 9.30 ,7.15

ראשון־לציון

רון 1: אבא גנוב 9.30 ,7.30
רון 2: ריקוד מושחת 9.30 ,7.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 24.12
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 12. 24 בשעה 20.30
באמצע היום

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב חולון

חולון
אהרון — הופיין 52

ירושלים
קרית משה — קרית משה 1

נתניה
פורת — פ"ת 76

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת־גן
מכבי — ז'בוטינסקי 71

תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 53

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – פנימית, נשים
בקור חולים – ילדים
הדסה ע"כ – כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופת חולים

המוקד יפסק מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־20.00—08.00; בימי ו' ב־15.00—08.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500

יד ביד – אוזן קשבת טלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02־243358
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04־922322

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222738.

„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני נוער – 03־281680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 23.00—21.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' ברכוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 294869, 03־285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס

לנתניה ואיזור השרון, טל' 052־52432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מיטרדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד, רמלה — 101, טל' 08־221022, עפולה — טל' 065־93334, טבריה — 101, טלפון [illegible], נהריה — 04־951401, כרמיאל — 04־825333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767, שח"ל בגוש דן, טל' 03־530848.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 18.00 [illegible], 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

„רכבת תיפעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד".

ח"כ צבן: ש"ס מבצעת העברת כספים בלתי חוקית לעמותת „אל המעיין"

ח"כ רן כהן: מנכ"ל משרד הפנים, דרעי, היה בעת ובעונה אחת גם מזכיר העמותה

מאת מוטי בסוק כתב „על המשמר" בכנסת

תנועת ש"ס מנצלת את שליטתה במשרד הפנים להזרמת כספים בלתי חוקית, לעמותת „אל המעיין", טען אתמול ח"כ יאיר צבן בוועדה לביקורת המדינה.

הדיון ב„אל המעיין", העסיק אתמול את הוועדה למעלה משעתיים. צבן, שיזם את הישיבה, טען כי ש"ס עושה לה נפשות באמצעות הענקת שירותי חינוך, תרבות וקהילה במחירי מציאה. מה שפורסם בעיתונות בנושא „אל המעיין" הוא רק קצה הקרחון. בפועל מוזרמים סכומי עתק, ויש צורך בדו"ח מיוחד של מבקר המדינה ואף בוועדת חקירה, כדי לחשוף את כל הקשור במינהל משובש, בפרשת התמיכה הממשלתית ב„אל המעיין".

יו"ר הוועדה, דוד ליבאי, הרגיש כי מבקר המדינה כבר קבע שמשרד הפנים העביר כספים, שלא כדין, למוסדות תורניים מסוימים. גם לדעתו יש להקים ועדה ציבורית לבדיקת העברת תקציבי מדינה למפלגות בדרך עקיפה, תוך פגיעה בטוהר המידות ובמינהל הציבורי התקין.

מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, טען כי ממצאי הביקורת מתייחסים לתקופה בה עמדו בראש המשרד אנשי מפד"ל, ולא אנשי ש"ס. עתה הכל בסדר במשרד הפנים, ואין עוד הזרמות למוסדות שלא בהתאם לנוהל.

רן כהן (ר"צ) אמר כי בדק ומצא שדרעי היה במשך קרוב לשנה גם מנכ"ל משרד הפנים וגם מזכיר עמותת „אל המעיין". יד אחת חילקה את כספי המדינה, והשנייה קיבלה אותם. דרעי טען בתגובה כי התפטר מ„אל המעיין" ביום שבו נכנס למשרד הפנים, אך היועץ המשפטי של ש"ס העביר את ההתפטרות רק כעבור תשעה חודשים.

אבנר שאקי (מפד"ל) הרגיש, כי חיוני לתמוך במוסדות התורמים לצביון היהודי של המדינה, מה עוד שמוסדות התורה קופחו עד כה.

מירוץ הלפיד, של טירוני הצנחנים, נערך אתמול בגשם שוטף ובמזג אוויר סוער. הצנחנים הדליקו את הלפיד בקברות המכבים, והמירוץ הסתיים בעיר רמת גן, המאמצת את הצנחנים
(צילום: מיכאל גלעדי, דובר צה"ל)

בג"ץ קבע, שלאחר שגדעון נקש נפטר אין מקום לקיים דיון על המתת חסד

בג"ץ, פסק אתמול בהרכב של חמישה שופטים, כי אין מקום לדון בעתירה שעניינה „זכות האדם על חייו". העתירה הוגשה לבג"ץ בשמו של גדעון נקש ז"ל ובני משפחתו, ובה ביקשו העותרים לנתק את נקש ממכשירי ההחייאה אליהם היה מחובר, כדי לאפשר לו „למות בכבוד".

נקש שהיה חולה במחלת ניוון שרירים חשוכת מרפא, מת כשבועיים לאחר הגשת העתירה. בני המשפחה ביקשו מבג"ץ לקיים את הדיון בעתירה למרות שנקש הלך לעולמו.

כדי להוכיח את טענתם שהדיון לא יהיה תיאורטי בלבד צירפו העותרים תצהיר של חולה במחלת ניוון שרירים, שמעון נחיסי (32), שביקש בתצהירו לקבוע שניתן לנתק אדם ממכשירי ההחייאה

אתמול קיימו 5 שופטי בג"ץ: הנשיא מאיר שמגר, מנחם אילון, גבריאל בך, אברהם חלימה ואליעזר גולדברג, דיון בעתירה. בא כח העותרים, עו"ד יצחק חושן, ניסה לשכנע את בג"ץ לדון בעתירה, בנימוק שזו שאלה עקרונית. נציגת הפרקליטות עו"ד נילי ארד קראה לבג"ץ לא לדון בעתירה, מאחר שבג"ץ אינו דן בעניינים תיאורטיים. עוד טענה נציגת המדינה, כי ועדת העבודה והרווחה של הכנסת קיימה דיון בנושא, בהצעת חוק פרטית של ח"כ כהן אבירוב והחליטה שלא להעביר את הצעת החוק לדיון במליאה.

לאחר הפסקה קצרה בדיון, חזרו השופטים לאולם ונשיא בית המשפט העליון הקריא את החלטתו: „למרבה הצער העותר הלך בינתיים לעולמו. בנסיבות אלה, לא רואים כל מקום לקיים דיון שיהיה אקדמי". השופטים קבעו, כי הדיון לא יהיה מעוגן במערכת נתונים ועובדות, ועל כן אין מקום כלל לדון בעתירה.

אשתו של גדעון נקש, דינה, שנכחה באולם אמרה עם מתן ההחלטה: „אני מרגישה פגועה. על כל משפחה שתמצא במצב, כמו שנמצאתי להגיש עתירה לבית המשפט. אם יוצפו בתי המשפט בעתירות כאלה, תיפתר הבעיה. יש למצוא פתרון לבעיית ייסורי האדם המבקש למות".

אגודת הסטודנטים בת"א הקימה „מאהל מחאה", נגד מצוקת הדיור במעונות

אגודת הסטודנטים באוניברסיטת תל־אביב פתחה אתמול במאבק ציבורי למען הקמת מעונות סטודנטים נוספים באוניברסיטה. חברי האגודה הקימו „מאהל מחאה" על המדשאה המרכזית באוניברסיטה ושם החתימו את הסטודנטים על עצומה, אותה יפנו לממשלה, לעיריית תל־אביב ולהנהלת האוניברסיטה.

מאות סטודנטים חתמו על העצומה ביומו הראשון של „מאהל המחאה" וחברי האגודה אמרו, כי הם צופים, כי ביומיים בו יעמוד המאהל, יחתמו על עצומה כ־3,000 סטודנטים.

באוניברסיטת תל־אביב, שהיא הגדולה במדינה (כ־20 אלף סטודנטים) קיימים כ־1070 מקומות דיור במעונות ומתוכם מוקצים רק 520 מקומות לסטודנטים ישראליים. השאר שמורים לסטודנטים מחו"ל המגיעים לארץ, רובם במסגרת תכנית חד שנתית. הסטודנטים הציעו לאחרונה פתרון מיידי לבעייתם — לשפץ את בית הספר הנטוש ברחוב אחד העם בתל־אביב, ולשכן בו סטודנטים. נשיא האוניברסיטה, פרופ' מני, אף הסכים להקצות לכך מיליון דולר, אולם עיריית תל־אביב מייעדת את המקום לבית ספר לאומנויות.

הצעה נוספת של הסטודנטים — להפנות את הכספים שהצטברו מרווחי חנות הספרים „דיונון" (לדבריהם כ־450 אלף דולר) להקמת קומה נוספת במעונות הקיימים.

הנהלת האוניברסיטה, לעומת זאת, מייעדת כספים אלה להקמת בית סטודנט חדש.

לאחרונה הציע נשיא האוניברסיטה, פרופ' מני, 100 דולר לחודש לכל סטודנט שיאות לעזוב את המעונות. הסטודנטים מתנגדים לכך. „הצעתו של פרופ' מני לא תפתור שום בעיה, משום שבתל־אביב וערי הסביבה אין כרגע היצע חדרים להשכרה", אמר שכיב מורר, האחראי על נושא המעונות באגודת הסטודנטים. (עתיים)

היום תוקם קתדרת זכויות האדם ע"ש ראול ולנברג

טקס כינון קתדרה לזכויות האדם ע"ש ראול ולנברג ייערך היום בפקולטה למשפטים ע"ש יעקב הרצוג באוניברסיטת בר־אילן.

דברי ברכה ישא מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, והנואמים האורחים האחרים יהיו שופט בית־המשפט העליון פרופ' אהרן ברק, ראש לשכת עורכי־הדין עו"ד יעקב רובין ונשיא הארגון הבינלאומי של עורכי־דין ומשפטנים יהודים ד"ר יהושע רוטנשטרייך. הרצאת אורח הכבוד, פרופסור ארווין קוטלר, תהיה על „זכויות אדם בינלאומיות והמצפון היהודי".

פרופ' ארווין קוטלר אמר, כי יש לדרוש את שחרור ולנברג. לדבריו, יש סיכום של 20 עדויות המעידות, כי וולנברג היה חי אחרי 1947 והיה בחיים לפחות עד 85־1984 ואולי הוא חי עד היום. אחותו כתבה „שהיא מאמינה ויש לה אינדיקציות שאחיה חי".

פרופסור קוטלר סיפר, כי הוא נוסע לבריה"מ ב־25 בינואר, לשבוע ימים, במסגרת קבוצה לזכויות האדם. הוא נוסע גם כיועץ משפטי וחבר של הפדרציה הבינלאומית למען אמנות הלסינקי לזכויות האדם. בנסיעה זו הוא לוקח עמו עצומה הכוללת כאלף עמודים ואותה יגיש לתובע הכללי הסובייטי ובכירים בצמרת הממשל הסובייטי. (עתיים)

צלם העיתונות עצר לצלם הפגנה ליד עזה, ונשדד

נערים שדדו בשבת צלם עיתונות, שעבר בצפון רצועת עזה. ביום ג' חזר הצלם לעזה והתלונן במשטרה על השוד.

באמנן בן עמי, צלם חברת „מדיה" מירושלים, סיפר לחוקר המשטרה, שנסע בשבת מהרצועה צפונה, סמוך לשעה 15.30 הגיע לאזור העיירה בית להייה, שליד עזה. הוא עצר לצלם הפגנה שנערכה שם, ושלושה נערים כבני 17 ניפצו את שמשות המכונית ושדדו ממנו תיק. צילום ובו שלוש מצלמות יקרות, מערכת עדשות, שני מבזקים וסרטי צילום רבים. משטרת עזה פתחה בחקירה. (עתיים)

שמועות על התעללות בבי"ח מלבות יצרים ברצועת עזה

צעיר בן 20 מעזה, המאושפז בבית־החולים ברזילי באשקלון יחד עם עוד 21 פצועים, שנפגעו בשבועיים האחרונים, השתולל במחלקה וגרם נזק לחלון ולמיטה בה שכב. הצעיר, רדר עלאם, המאושפז במחלקה האורטופדית סבל כאבים. אור ליום ד', קרא לעזרה ותוך כדי כך החל להשתולל. רופא תורן, ערבי מעזה אף הוא, הרגיע אותו.

מנהל בית־החולים ד"ר שמעון שרף, הכחיש בתוקף כי היתה זו התפרעות של מאושפזים. לדבריו, ידועה תופעה זו בכל בתי־החולים ואין לכך כל קשר מי החולה, והמניע הוא כאבים פתאומיים.

בסך־הכל, הגיעו לבית־החולים באשקלון, מאז החלו ההתפרעויות ברצועה, 22 פצועים, מהם מתו שניים. עוד כשמונה שוחררו ובמחלקות עדיין מאושפזים כעשרה חולים ומצבם מוגדר כיציב ואין נשקפת סכנה לחייהם.

התקרית האלימה מיום ג' בערב במחנה הפליטים ג'בליה ברצועת עזה, שבה נהרג נער (ועוד 3 נפצעו), ארעה בין היתר בשל הפצת שמועות כזב על מותו במרכז הרפואי „סורוקה" בבאר־שבע של נער מהמחנה, שנפצע אנושות יום קודם לכן. הנער חי ומצבו אף התייצב, אך פעולות ההסתה נשאו פרי. במקביל החלה הפצת שמועות על עינויי פצועים, המאושפזים בבתי־החולים בישראל, על־ידי חוקרי השב"כ וטיפול גרוע, כזה של רופאי בתי־החולים.

עוד ביום ג' הגיעה שמועה שנפוצה ברצועת עזה, שסיפרה על התעללות ביוסוף מאבו סמהדנה (60), אביו של רוצח החייל מרסיה, שמת מפצעיו לאחר שהועבר לבית־החולים „ברזילי" באשקלון.

אחרי שהוגשה עתירה לבג"ץ וזה הורה לחקור את נסיבות מותו של הבן, הפיצו מסיתים שמועה, כאילו האב מאושפז ב„ברזילי" והרופאים נוקמים בו ומזניחים את הטיפול הרפואי.

האב אבו סמהדנה כלל לא הועבר לבית־חולים, ומבית־החולים „ברזילי" נמסר, שלא מאושפז שם אדם כזה. אבו סמהדנה האב נחבל מנפילה או ממכות, בעת תקרית היורי בעיקבות דקירת החייל משה צ'על, ולא נזקק כלל לאשפוז. למרות עובדה זו השמועות מופצות בערי הרצועה וגורמי הביטחון באזור נערכים לקראת אפשרות להסלמה מחודשת של הפרות הסדר. (עתיים)

משמרות מחאה מול משרד הבטחון

שתי משמרות מחאה נגד מדיניות „היד הקשה" של ישראל בשטחים ניצבו אתמול מול משרד הביטחון בקריה בת"א בצהריים. הפגינו אמנים וסופרים בקריאה לשים קץ להרג ולפתוח במו"מ מדיני עם הפלשתינים. בשעה חמש אחה"צ ניצבה שם משמרת מחאה של „שלום עכשיו". (עתיים)

ג'ון או איוואן

פרופסור איסקאן סיים עדותו: הקהיליה המדעית תקבע אם טעיתי

המשך החקירה הנגדית של עד ההגנה פרופסור איסקאן במשפט דמיאניוק לווה אתמול באי הבנות רבות בין הצדדים: העד השיב על שאלות התובע עו"ד מיכאל שקד, ואילו התובע וכן השופטים חזרו והעירו לו כי לא השיב על השאלה שהוצגה לו.

חפיפה מושלמת או חלקית

כאשר נמשכו אי ההבנות, ניסו שלושת השופטים בזה אחר זה לנסח את שאלותיו של עו"ד שקד בצורה הברורה והפשוטה ביותר וכאשר גם זה לא הועיל, הורה השופט לוין לתובע לעבור לנושא אחר. „בית המשפט יתרשם מהתשובות שקיבל כפי שהן הושמעו". הסנגור, עו"ד צ'ומאק, ניסה להתערב ולהגן על העד שלו בטענה שאכן השיב לשאלות. השופט דב לוין, העיר לו כי אין זה מקובל להפריע בחקירה הנגדית, ובכל פעם להשמיע אותן הערות עצמן. „יישב נא אדוני ויאפשר את המשך החקירה" — אמר השופט.

בהמשך התקדמה מעט החקירה, כאשר הצדדים מתייחסים לצורת תצלום הווידיאו שעשתה פרופ' סמית והחפיפות שנעשו לגבי האברים השונים בגולגולת בין תצלום הווידיאו לתצלומים אחרים. עם זאת לא היתה הסכמה בין שני הצדדים. אדרבא, בעוד שקד חזר וטען כי בניסוייה של פרופ' סמית ניכרה חפיפה מושלמת, וגם העד ציין זאת כמה פעמים בחקירה הראשית — חזר פרופ' איסקאן וטען, כי החפיפה היתה טובה רק לגבי כמה אברים ואילו במקומות אחרים התצלומים כלל לא התאימו זה לזה.

„חקירה נגדית כפולה"

לאחר ההפסקה ביקש התובע שקד להקרין מעל מסכי האקרנים קטעים מקלטת הווידיאו שהכין העד איסקאן. בשלב מסוים קם עו"ד צ'ומאק וקבל על ההתערבות המופרזת לדבריו, של השופטים במהלך החקירה הנגדית. הוא טען, כי על־פי העקרון המשפטי, הנהוג בארצו קנדה וגם בישראל, התערבות רבה מדי של בית־המשפט פוגעת למעשה בעקרון הקובע כי הצדק צריך לא רק להיעשות אלא גם להיראות. יש בה כדי לעורר רושם שבית־המשפט תופס למעשה את מקום עורך הדין — וזהו אינו אלא עיוות הדין, ו„חקירה נגדית כפולה".

אולם טיעון זה נדחה על־ידי בית המשפט, ואב בית הדין לוין ציין „שמענו קובלנה דומה מפי הסנגור עו"ד שפטל כבר בשלבים קודמים של משפט זה. הוגש אפילו ערעור והוצאה נדונה בבית המשפט העליון, שם הצדיק הנשיא שמגר בהחלטתו את התנהגות בית־המשפט זה ואף שיבח אותה".

תצלום עצמי — לא הועיל

התובע: אבל כאשר לוקחים את התצלום ממיסמך טרווניקי וחופפים אותו על תצלומו של ק.מ. שהביא העד, ניתן להבחין מיד, גם ללא השכלה אנתרופולוגית, שאי־אפשר לעשות כלל השוואה כיוון במיוחד לגבי חלקים מסוימים של הראש.

העד: אני בחרתי את האיש ק.מ. באופן שרירותי וזה מה שיצא לי. השופט לוין העיר: נראה לנו, כי זה לא כל־כך שרירותי, שהרי אדוני לקח את ק.מ. על־פי הבנתי, כי מבנה פניו, כללית, מתאים לזה של הנאשם, והוא לא היה לוקח אדם שמבנה פניו שונה לחלוטין.

העד: גילה, כי בשלב מסוים הוא ניסה לעשות זאת עם תצלום של עצמו, אבל זה „לא כל־כך הצליח לכן לקחתי את אחד מחברים העובדים לידי במעבדה".

לדעת התובע שקד שגה העד בחישוב אחוזי החפיפה בין התמונות. לדעתו, לא ניתן להציג חישוב שאותו הציג העד.

הקהילה המדעית תאמר אם טעיתי

משך שעות ארוכות ניסה העד להסביר את חישוביו ונעזר בלוח לשם כך. העד התבקש להוכיח שתאוריה שלו מבוססת מבחינה מדעית. כדברי תשובתו השיב: „אין אני צריך להוכיח דבר. הקהילה המדעית תוכל לבדוק ולומר אם טעיתי, עדותי מוצגת כאן להערכה ומי שרוצה להוכיח שאני טועה, שיוכיח זאת".

הסנגור, עו"ד פול צ'ומאק, החל לחקור את העד חקירה חוזרת, לאחר כשעתיים חקירה זו היתה רצופה התנגדויות של התביעה, התנגדויות שהתקבלו במרבית המקרים.

העד ביקש לומר מילים אחרונות לבית־המשפט עם סיום עדותו ובקשתו נענתה בחיוב: „אני מודה לבית־המשפט ורוצה לציין עד כמה כולם היו נחמדים ומנומסים כלפי, ביחוד לשני הארגונים שהגישו לי מים גם כשלא ביקשתי זאת".

השופט דב לוין „לשם הפרוטוקול יש לומר כי מדובר בשני סדרני העזר".

העד ממשיך ופונה לשופט צבי טל ואומר: „הבחנתי בך במשך עדותי ונראה ששנינו דומים, אולי יש קירבה משפחתית בינינו", והשופט צבי טל משיב: „נבחן זאת על־פי התיאוריה שהציג אדוני".

בית המשפט הנחה בסיום הדיון לסנגוריה כי עליה לסיים להעלות את העדים מטעמה עד תום השבוע הבא. (עתים)

חריש הורה להעמיד לדין מרצה באוניברסיטת בן־גוריון שהשמיצו

ד"ר חיים גורדון, שאיחל לפני מספר שבועות התקף לב לשרון, שיגר מכתב לחריש בעקבות החלטתו בפרשת אלבין ובו איים „ לתאר את דמותו העלובה בפני התלמידים"

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, הורה לפתוח בהליכים פליליים נגד אוניברסיטת בן־גוריון וד"ר חיים גורדון, מרצה באוניברסיטה, בעקבות מכתב אישי ששיגר גורדון לחריש ובו השמצות נגדו.

ד"ר גורדון הוא מרצה וחוקר במחלקה לחינוך באוניברסיטה. לפני שבועות מספר התפרסם לאחר שאיחל לשר שרון בפני תלמידיו „התקף לב קטן או גדול".

בשבוע שעבר שיגר גורדון מכתב לחריש ובו נאמר: „עתה, לאחר החלטתך בפרשת אלבין, ברור לי שאתה עוכר צדק. בשיעורים שאני מעביר במחלקה לחינוך אציין זאת בפני הסטודנטים. אנסה לשכנע את המורים הלומדים אצלי לתאר את דמותך העלובה בפני תלמידיהם בכל בתי־ספר התיכון באיזור באר־שבע, כדי שכמה יותר אנשים יידעו עד כמה אתה חסר מוסר, חסר חוט שידרה וחסר התייחסות אמיתית לצדק חברתי".

בעקבות המכתב התקשר חריש לנשיא האוניברסיטה, פרופ' חיים אילתה, והודיע לו כי הוא מתכוון לפתוח בהליכים משפטיים נגד האוניברסיטה ונגד המרצה.

מהנהלת האוניברסיטה נמסר בתגובה, כי ההנהלה הביאה לידיעתו של ד"ר גורדון שהיא מתייחסת לנושא בחומרה רבה והודיעה לו על כוונתה לנקוט בצעדים מיידיים על מנת למנוע את ביצוע איומו במכתב.

עוד נמסר מן האוניברסיטה, כי כתשובה הודיע ד"ר גורדון בכתב, כי הוא חוזר בו מכוונתו להעלות את הנושא בהרצאותיו.

בישיבת הוועד הפועל של האוניברסיטה שנערכה לפני שיגור המכתב לחריש הוחלט על הקמת ועדה בודקת שתחקור את נושא התבטאויותיו והתנהגותו של ד"ר חיים גורדון בעניין השר שרון.

ד"ר גורדון אמר בתגובה, כי מדובר במכתב פרטי שנכתב על נייר מכתבים פרטי ובו דיעות אישיות בלבד. עוד הוא אמר, כי לא התכוון לממש את איומיו.

„בהחלטתו לפתוח בהליכים משפטיים נגדי מונע ממני חריש את חופש הביטוי ובכך הוא מוכיח את מה שכתבתי במכתבי", אמר ד"ר גורדון והוסיף, כי „נגד המעורבים בפרשת אלבין לא עשה דבר, אבל נגדי הוא פותח בהליכים משפטיים".

תיקון טעות

בידיעה שפורסמה אתמול תחת הכותרת „יוסף נבו יחזיר 3000 שקל" נמסר בטעות כי העירייה תשלם לבעל הדפוס. צריך להיות: „העירייה תשלם לבעל העתון הרצליה שלי".

רופא בכיר ברמב"ם חשוד בהעלמת הכנסות בהיקף גדול

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

רופא מנתח בכיר בבית־החולים רמב"ם בחיפה נעצר אתמול בבית־משפט השלום בחיפה לשבעה ימים בחשד בהעלמת הכנסות בהיקף גדול.

השופט ראובן חרסונסקי הורה לרופא להימצא לאחר שיחרורו במשך שמונה ימים בין כותלי בית־החולים ולהימנע מלהתקשר עם האנשים שטופלו בעבר במרפאתו הפרטית.

רכז המבצעים במחלקת החקירות של מס הכנסה, יעקב שוזוק, טען בבקשה להארכת מעצרו, כי מזכירתו של הרופא נהגה שלא לרשום את מלוא ההכנסות שהתקבלו מלקוחות במרפאתו הפרטית ולפי החשד לא נרשמו בספרי החשבונות של המרפאה תשלומים במזומן ושיקים שלא נרשם עליהם לפקודת מי נמסרו. לדבריו, בידי שלטונות המס ראיות לכאורה שהרופא העלים הכנסות באלפי ש"ח.

סניגורו של הרופא, עו"ד ריינפלד, אמר, כי מעצרו עלול לפגוע בחולים, שכן הוא מנתח בכיר שעיסוקו הצלת נפשות.

השופט ציין בהחלטתו כי יש בסיס לכאורה לחשד שהועלה נגד הרופא ויש לאפשר לשלטונות המס למצות את החקירה. הוא אסר לפרסם את שמו של החשוד כדי לא לפגוע באמון שנותנים בו החולים מבחינה רפואית.

ירידות שערים קלות במניות

מאת כתב „על המשמר"

בשוק המניות נמשכה אתמול מגמה של מימוש רווחים וברוב ענפי המניות הרשמיות נרשמה מגמה מעורבת עם נטיה לירידות שערים קלות.

למניות הבנקים שבהסדר המשיכו לזרום ביקושים בינוניים בהיקף של כ־3.2 מיליון ש"ח ושעריהן עלו עד חצי אחוז.

גלגלי הבורסה

במהלך המסחר נרשמו ירידות ב־132 מניות, לעומתן עלו 131 מניות ו־169 מניות נוספות נסחרו ללא שינוי בשערן.

מחזור העיסקות בשוק המניות אתמול היה דומה בהיקפו ליום המסחר הקודם והסתכם בכ־10.3 מיליון ש"ח, מתוכם כ־2.3 מיליון ש"ח במניות הבנקים שבהסדר.

רצונם של מקורבי המסחר וספקולנטים לממש במהירות את הרווחים שצברו בימים האחרונים גרם אתמול להמשך מגמת המימוש ולהיצעים לחלק ניכר מהמניות. ההיצעים האלו נקלטו בדרך כלל בירידות שערים מתונות ברוב המניות הנסחרות בשיטת המשתנים.

יש לציין, שלמרות המימוש המשיכה האווירה הכללית בשוק המניות להיות חיובית ומרבית הסוחרים עדיין אופטימיים.

המסחר במניות החל אתמול תוך היצעים וירידות שערים מתונות בשלב המר"צ והמדד של המר"צ ירד בשעור מתון של 0.3 אחוזים. בהמשך, במסחר במשתנים, נמשכו ירידות שערים מתונות במרבית המניות כאשר הירידות התחזקו ככל שנמשך המסחר. לאחר שלושה סיבובי מסחר ירד מדד המשתנים ב־0.92 אחוזים תוך מחזור נמוך של כ־2.3 מיליון שקל.

הפעילות הרבה ביותר נרשמה אתמול במניות „כלל תעשיות", בהן נקשרו 19 עיסקות ושערן ירד בחצי אחוז תוך מחזור של כ־464 אלף ש"ח. כמו־כן נרשמה פעילות ערה במניות „טבע", שירדו ב־2.75 אחוזים, ובמניות אלרון, שעלו ב־1.25 אחוזים.

מחר ב"על המשמר"
ובמוספו השבועי חותם

* הבדואים מזדהים בגלוי עם המהומות בשטחים – שלי יחימוביץ
* ח"כ בנימין (פואד) בן־אליעזר: הנבואות הקשות מתגשמות – פנחס ענברי
* תנובות אטרקציות – דליה רפאל
* הקו המתחבר בין הבטחון לתקשורת – חנה איש־הורוביץ
* יורה לכל הכיוונים, האלוף קספארוב – אבי אמיר
* יש דיבור: חידות לחורף
* פוקוס אישי: גיורא מנור, עמירם כהן, יהודה לחב
* יוסף טונדי – רשימות מן התיבות; מוטי בסוק – טפטופי כנסת; דני ורט – קולנוע; דורית קור – תערוכות

בחותם

* העולם יתרשם ויניב – משאל תגובת מומחים על הקורה בשטחים – מאת אלי הכהן
* הדגל המצרי מתנוסס – ראיון עם שגריר מצרים מוחמד בסיוני – מאת ישראל זמיר ולטיף דורי
* אף אחד לא רוצה אותם – סרט דוקומנטרי על ילדים שהתדרדרו – מאת יעל ישראל
* היורשות – מלחמות הדיאדוכות ב„נעמת" – מאת עמירם כהן
* ירושלים של ליטורגיקה – מקהלות וקונצרטים בכנסיות ובאולמות – מאת יוסי שיפמן
* הו, איזו מלחמה מצחיקה – מחזה חדש „הסינדרום הירושלמי" בתיאטרון חיפה – מאת חנה רוזנטל
* הגיעו מים עד נפש – דיוקנה של משפחה בשכונת ג'סי כהן – מאת אהוד דור
* ארגנטינה – פצצת זמן – ארגנטינה מתקדמת לקראת פצצה גרעינית – מאת יהודית צור
* מדורים וטורים – שלוש־בית – מאת חוה יוסף
* טורים מאת: רני טריינין, עודד ליפשיץ, נתן רעף, אלי הכהן, שלמה גלזר, דינה מרן, בוע, שמואל בהנים, יעקב רבי, מיכאל הרסגור, זאב צחור
* כל יום (עיצוב: רחל דביר)

בדפים לספרות

* ליאו קורי: „מיתוס ומכלים קטנים" – על „דברי ימי תועבת העולם" לבורחס

א.ב. יפה ויעל לוטן על מרגריט יורסנאר

* אסתר קמרון על „נטושה" לרזיה בן־גוריון

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

זעזועים משני עברי הקו
זאב שיף, אורי ניר, עטאללה מנצור

יצחק, יצחק את שמעון
יואל מרקוס

כפר חסידים בצרפת
יואב טוקר

ניצה של לובה
מרדכי ארציאלי

הרובע היהודי משחיר
דוד אוליין

התמסדות המחזה הישראלי
אורי קליין

א. שוויטר על עורך דרלרים ● אברהם טל על מס אחיד היורד למעלה ● רן כשלו על החיוך המתחרד ● רומן פריסטר על שתיקת דני הורהב

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר ● הארץ שלו / מאיר שלו ● כתב זר / תום שגב ● כספת / נחמיה שטרסלר, אריה לביא, יונתן שרמן ● הטלוויזיה של השבוע / חדה בושס

בפלילים

אסיר עולם התאבד בתלייה בכלא שאטה

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

אסיר עולם בן 28 מירושלים התאבד אתמול אחרי הצהריים בתאו שבאגף השמור בכלא שאטה.

סגן מפקד הכלא, רב־כלאי ריעאר עייד, שוחח בשעה 3.30 אחר הצהריים עם האסיר ולא גילה כל סימנים לדכאון או לכוונת האסיר לפגוע בעצמו.

רבע שעה לאחר מכן, במהלך בקורת שיגרתית, גילה הקצין התורן את האסיר כשהוא תלוי באמצעות כבל טלוויזיה לצינור המים שבתקרת תאו.

הוא הזעיק חובש ואסירים שהורידו את האסיר מתלייתו, ביצעו בו פעולות החייאה והעבירו אותו לבית־החולים בעפולה, שם נקבע מותו.

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר שאול לוי, מינה את מפקד כלא ג'ניה, רני אביטן, כקצין בודק לחקירת נסיבות ההתאבדות.

שנתיים וחצי מאסר לשני אסירים שנמלטו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שני אסירים שנמלטו מכלא דמון נידונו אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה לשנתיים וחצי מאסר מצטבר לכל עונש אחר שהם מרצים בבית־הכלא.

האסירים הם אהרון דהאן (32) מתל־אביב, שנידון בחודש יולי השנה ל־26 חודשי מאסר באשמת סחר בסמים, החזקת נשק וקבלת רכוש גנוב, ואברהם והבה (26) מתל־אביב, שנידון בחודש יולי השנה ל־30 חודשי מאסר על התפרצויות ותקיפה.

הנאשמים נמלטו ב־7 בנובמבר השנה יחד עם אסיר נוסף, יצחק עזיז, שטרם נתפס, מאגף המיון של בית־הכלא דמון, לאחר שחצבו בקיר והוציאו לבנה ממקומה.

האסירים טענו בבית־המשפט, כי ברחו מבית־הכלא מחמת התנאים הקשים שבו היו נתונים כתא באגף המיון.

השופט חנוך שילוני נעתר לבקשת התובעת, עו"ד רווית לוי, להחמיר בעונשם של הנאשמים כדי להרתיע את חבריהם האסירים וגזר על כל אחד מהנאשמים שנתיים וחצי מאסר בפועל שיהיה, כאמור, מצטבר לכל עונש אחר שהם מרצים, ועוד שנה מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורם מבית הכלא.

חשוד ברצח אשתו על רקע כבוד המשפחה

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב העמקים תעביר בימים הקרובים לפרקליטות המחוז הצפוני את תיק הראיות שנאסף ע"י צוות החקירה המיוחד נגד בעל החשוד ברצח אשתו תושבת סכנין על רקע כבוד המשפחה.

רצח עזיזה אבו סאלח פוענח בתום 47 ימי חקירה קשה ומאומצת. גופתה נמצאה ב־4 בנובמבר בצירי הכביש בוענה — נוג'ידאת. בבדיקה פתולוגית נמצא שהיא היתה בחודש השישי להריונה.

צוות חקירה מיוחד בראשות מפקח יצחק כהן עצר 11 חשודים. לדעת המשטרה נאספו ראיות מספיקות נגד הבעל, פואד סוכחי אבו־רעיה, ותיק החקירות יוגש בימים הקרובים לפרקליטות המחוז הצפוני להגשת כתב־אישום נגדו והארכת מעצרו עד תום ההליכים.

20 אלף ש"ח נשדדו מפקידת בנק בת"א

מאת זהבה מזום, כתבת „על המשמר"

20 אלף ש"ח נשדדו אתמול בצהריים מפקידת בנק „משכן" ברחוב אבן־גבירול בתל־אביב.

אלמוני ארב לפקידה בעת שהיתה בדרכה להפקדת פדיון הבנק בבנק אחר, התנפל עליה וחטף את התיק עם הכסף ולאחר מכן נמלט ברכב שהמתין לו בסמוך.

החשוד טרם נתפס והמשטרה פתחה בחקירה.

לחברינו פישל ואלישבע מקובר
ובני המשפחה
אתכם באבלכם במות האח
אליהו מקובר ז"ל
קיבוץ בית אלפא

עם המשפחה וקיבוץ יחיעם
משתתפים באבלכם במות
אריה (קרצ'י) קליין
בית געתון

עיריית שפרעם: לאסור כניסת „כך" לישובינו

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

עיריית שפרעם החליטה בישיבתה אתמול לבקש מן המשטרה לאסור על אנשי תנועת „כך" להיכנס לתחומם של הישובים הערביים.

העירייה ציינה, כי האירועים ביום שני בלילה נגרמו בגלל אנשי תנועת „כך".

העירייה ביקשה לשחרר את 6 תושבי שפרעם העצורים בעקבות ההתפרעות שהיתה באותו לילה בתגובה על פלישת אנשי „כך" לבית־הכנסת העתיק בעיירה.

מועצת העירייה הדגישה, שבית־הכנסת העתיק בשפרעם פתוח כל ימות השבוע למאמינים ואף פעם לא נגרמו שום קשיים לאלה הבאים להתפלל במקום.

העירייה גם הדגישה, שהשתלטות אנשי „כך" על בית־הכנסת נועדה לגרום לחיכוכים בין יהודים לערבים.

„כור" החליטה לא לסגור את „סולתם"

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

מועצת המנהלים של „כור" החליטה שלא לסגור את מפעל „סולתם". הוחלט כי המפעל ייצר בשנה הקרובה בהיקף של 50 מיליון ש"ח וכי מספר עובדיו יעמוד על 750. דברים אלו נמסרו אתמול לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת על ידי יו"ר מועצת המנהלים של „כור", ארנון גפני.

גפני סיפר, כי הפיצויים למפוטרי סולתם עלו עד כה ל„כור" 10 מיליון ש"ח. חלקו של „סולתם" בהפסדי „כור" הוא למעלה משליש ו„כור" איננה יכולה להרשות לעצמה להפסיד יותר ומבקשת סיוע מהממשלה.

מזכיר מועצת פועלי יוקנעם, רפי טולדנו, סיפר, כי בעוד כחודשיים יגמרו אחרוני המפוטרים ב„סולתם" לקבל דמי אבטלה. הישוב יושב על חבית של חומר נפץ.

יו"ר ועדת העבודה והרווחה אורה נמיר (מערך) אמרה, כי לפי ההיגיון של כלכלנים מסויימים אין מקום ל„סולתם". אם נמשיך עם אותו היגיון, אז גם לעיירות הפיתוח אין זכות קיום. שר־האוצר מגלה אטימות לתעשיה ולייצור ולעומת זאת הוא מגלה פתיחות ורצון טוב לעצמאים ולסוחרים.

חייקה גרוסמן (מפ"ם) הזכירה, כי כל התקוות ל„סולתם" מתרכזות ביצוא לארצות גוש הדולר, אלא שבארצות אלו הרווחיות נמוכה ביותר.

מפוטרי „גל־סרף" הבעירו צמיגים, ציוד וסחורה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

„אם לערבים מותר להבעיר צמיגים, גם לנו מותר" — זעקו אתמול העובדים המפוטרים של מפעל „גל־סרף".

העובדים התפרעו אתמול בשטח המפעל והבעירו צמיגים, ציוד וגלשנים מתוצרתו. שוטרים בשתי ניידות באו למקום והשליטו סדר.

50 עובדי „גל־סרף" מצאו עצמם מחוסרי־עבודה, לאחר שהמפעל נסגר לפני כחודשיים ומונה לו כונס נכסים. העובדים מסרבים להשלים עם סגירת המפעל, והם מנהלים מאבק ממושך כדי למנוע את סגירתו. באחרונה, פוטר יו"ר ועד העובדים, שלדעת העובדים, נקט יד־רכה מדי במאבק.

עובדי דובק: נמנע השתלטות מושביץ ויגלום

מאת אודי נחשון כתבנו הכלכלי בת"א

עובדי דובק מאיימים להחריף את מאבקם נגד דוד מושביץ ודוד יגלום, שרכשו 12 אחוז ממניות החברה.

אתמול כינס ועד עובדי דובק אסיפה של העובדים ובה הוחלט ליפות את כוחו של הוועד לנקוט בכל הצעדים, כולל הפגנות, עיצומים ושביתות, כדי למנוע נסיון של מושביץ ויגלום להשתלט על החברה.

יו"ר הוועד, דוד שאשא, אומר, כי נפגש השבוע עם מושביץ ודרש ממנו למכור את מניותיו לעובדים. לדבריו, יש לעובדים התחייבות מבנק לאומי להעמיד לרשותם הלוואה של 2.5 מיליון דולר, ומשקיע נוסף מוכן להשקיע סכום זהה, כדי לרכוש את המניות.

עובדי דובק ממלאים גם תפקיד פעיל במאבקה של הנהלת החברה לקבל אישור להעלות את מחירי הסיגריות. לפני כשבועיים, הוגש דו"ח נוסף של רואה־חשבון חיצוני למנכ"ל משרד התעשיה והמסחר, ובו נקבע, כי יש להוריד את מחיר הסיגריות ב־3 אחוזים. אולם מנכ"ל התמ"ס החזיר את הדו"ח לשם ערכונים, וככל הנראה הוא יוגש סופית בעוד כשבועיים.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 5 — 9, דמת־הגולן 3 — 6, צפת 2 — 4, נמל חיפה 10 — 14, טבריה 9 — 13, נצרת 4 — 8, עפולה 8 — 12, השומרון 6 — 11, תל־אביב 10 — 15, לוד 10 — 18, יריחו 10 — 15, עזה 10 — 15, באר־שבע 7 — 14, אילת 12 — 17.

(עתיים)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 23.12.87

	היחידה	בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים יציגים
		קניה	מכירה	קניה	מכירה	
סל מטבעות	1	—	—	1.6949	1.7160	1.6073
דולר אמריקני	1	1.51	1.58	1.5409	1.5601	1.5515
מרק גרמני	1	0.93	0.97	0.9430	0.9548	0.9498
לירה סטרלינג	1	2.76	2.89	2.8101	2.8452	2.8354
פרנק צרפתי	1	0.27	0.29	0.2781	0.2816	0.2809
ין יפאני	100	1.20	1.25	1.2179	1.2331	1.2245
גילדן הולנדי	1	0.82	0.86	0.8383	0.8488	0.8440
פרנק שוויצרי	1	1.14	1.19	1.1596	1.1741	1.1701
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2595	0.2628	0.2612
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2408	0.2438	0.2429
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2450	0.2480	0.2467
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3814	0.3862	0.3840
דולר קנדי	1	1.16	1.21	1.1785	1.1932	1.1884
דולר אוסטרלי	1	1.06	1.14	1.0990	1.1127	1.1066
ראנד דר' אפריקני	1	0.47	0.80	0.7881	0.7979	0.7937
פרנק בלגי	10	0.44	0.47	0.4508	0.4564	0.4543
שילינג אוסטרי	10	1.32	1.38	1.3399	1.3566	1.3483
לירה איטלקית	1,000	1.26	1.34	1.2832	1.2992	1.2920

ניסים ייאלץ כנראה להכניס שינויים גדולים בהצעת התקציב

ביטל את כוונתו לסווג מחדש את אזורי הפיתוח ולהנהיג שכר לימוד בתיכון בלחץ שרי הליכוד ● ההצבעה עשויה להידחות נוכח יחסי הכוחות בממשלה ● פיקרינג מזהיר מהקטנת הסיוע

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר־האוצר משה ניסים ייאלץ כנראה להכניס שינויים גדולים להצעת תקציב המדינה אשר תעלה להצבעה בישיבת הממשלה.

אתמול הבהיר ניסים לשרי הליכוד שהוא ביטל את כוונתו להביא לסיווג מחודש של אזורי הפיתוח בארץ, דבר אשר היה אמור לחסוך לאוצר כ־30 מיליון ש"ח. יום קודם לכן אמר ניסים, שהממשלה תוכל לא לקבל את דעתו בקשר להנהגת שכר לימוד בתיכון כל עוד יישמר סך הקיצוץ בתקציב בסך 750 מיליון ש"ח.

ניסים היה אתמול מטרה לביקורת מצד שרי הליכוד אשר התכנסו כדי לדון בהצעת תקציב המדינה. סגן ראש הממשלה, דוד לוי, תקף את כוונת האוצר להנהיג שכר לימוד בתיכון ודמי אישפוז, ואילו השר קצב הביע התנגדות להמשך ביטול קיצבת הילד הראשון. השר יצחק מודעי כבר הודיע שלא ישתתף בישיבת הממשלה בה יצביעו השרים על הצעת התקציב. שר־התעשייה־והמסחר, אריאל שרון, שלא השתתף בישיבה אתמול, כבר הודיע שיצביע נגד הצעת התקציב.

תמיכה בניסים הובעה על־ידי השרים גדעון פת ואברהם שריר, אשר ביקשו לחייב את כל שרי הליכוד להצביע בעד הצעת התקציב.

נוכח יחסי הכוחות בממשלה לא ברור אם אכן תתקיים ביום א' הקרוב ההצבעה על התקציב. אחת האפשרויות היא שההצבעה תידחה לאמצע השבוע הבא כדי לאפשר גיוס רוב להצעת התקציב.

הסיוע בסכנה

על ישראל להסתגל לרעיון שבעתיד תיתכן הקטנה בהיקף סיוע החוץ שהיא מקבלת מארה"ב. כך אמר אתמול שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, בישיבה של המועצה לתכנון לאומי שאורגנה על־ידי משרד הכלכלה.

השגריר ציין, שבשנים האחרונות היתה ירידה ניכרת בתקציב סיוע החוץ של ארה"ב מ־23 מיליארד דולר לכ־14 מיליארד דולר. הוא אמר, שכמה ארצות סובלות מקיצוץ הסיוע. עד עכשיו היתה ארה"ב יכולה למלא את התחייבויותיה כלפי ישראל ומצרים, אך בעתיד תיתכן ירידה בהיקף הסיוע. גם אם לא תהיה ירידה בהיקף הנומינלי של סיוע החוץ, תהיה ירידה בכוח הקנייה בגלל ירידת ערך הדולר.

שר הכלכלה גד יעקובי אמר בישיבה, שעל ישראל להיערך לקראת תמורות כלכליות בינלאומיות והשינויים שיתחייבו ממאמצי ארה"ב להתמודד עם הגרעון שלה. הדבר מחייב מאמץ גדול בתחום הקטנת הגרעון החיצוני וחתירה לעצמאות כלכלית.

נחמקין: הילדים באוצר עושים מה שהם רוצים בגיבוי השר

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„שרי הליכוד וגם שרי המערך מתעלמים ממצוקות המושבים ומשלמים מס שפתיים ולא יותר מכך". אשמה זו הטיח שר־החקלאות אריק נחמקין, בדברו בישיבת המזכירות המורחבת של תנועת המושבים שהתכנסה אתמול בתל־אביב.

השר אמר, כי כולם מתחמקים מן הנושא וכל שר נאבק רק על חלקו בעוגת התקציב.

נחמקין תקף בחריפות את אנשי אגף התקציבים באוצר וטען: „הילדים באוצר עושים מה שהם רוצים ונהנים לומר לא. שר־האוצר נותן להם גיבוי מוחלט, למרות שהוא לא מעוניין לטרפד את ההסדר עם המושבים".

נחמקין הודיע כי איננו מוכן לוותר על דרישתו לקבלת 150 מיליון ש"ח לטיפול פרטני במסגרת תקציב המדינה החדש, למרות איומי שר־האוצר לפוצץ את הסדר רביד על רקע זה.

ניסים זווילי, ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות, הבהיר: „אם יאושר תקציב המדינה במתכונתו הנוכחית פירוש הדבר שאין הסדר להתיישבות בישראל". לדבריו, יעמוד המגזר החקלאי בשנה הקרובה בפני קשיים גדולים מאלה שידע עד כה.

זווילי אמר, כי עלות הפעלת מינהלת ההסדר למושבים הוא 150 אלף ש"ח לחודש. למרות שהמינהלת פועלת ארבעה חודשים היא לא הצליחה עדיין לפתור בעיה של מושב כלשהו וזאת בין היתר בגלל העדר הסדר בין הבנקים והממשלה – אמר.

מזכירי תנועת המושבים, גדליה גל ויונתן דניאל, הודיעו בתום הישיבה שהם מתכננים שביתת שבת מול משרד־האוצר אם תמשיך ההתנכרות הממשלתית הקיימת. הם טענו, שבכל שחולפים הימים כן פוחתים הסיכויים ליישום המלצות דו"ח רביד.

חגיגות חג המולד בנצרת יבוטלו במחאה על האירועים בשטחים

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

עיריית נצרת החליטה לבטל את חגיגות חג המולד שיחול היום ולהסתפק בקבלת פנים לאנשי הדת הנוצרית במחאה על אירועי הדמים בשטחים.

העירייה החליטה שלא לקשט השנה את רחובות העיר וקראה לבעלי החנויות והמסעדות בעיר שלא לקשט את חזיתות בתי העסק שלהם.

בניגוד להחלטת העירייה יקיימו תנועת הצופים ומקהלות בתי הספר בעיר את התהלוכה המסורתית שתצעד היום אחרי הצהריים ברחובותיה הראשיים של העיר. בראש התהלוכה אמורים לצעוד, כמתוכנן, ראשי הכנסיות, אנשי הדת ואנשי ציבור נוצריים.

מלשכת התיירות הממשלתית בעיר נמסר שהושלמו כל ההכנות והסידורים לקבלת הצליינים והאורחים, לרבות אנשי האו"ם, האמורים לבקר היום בעיר ולהשתתף בתפילות המיסה שיתקיימו ב־10 כנסיות קתוליות.

מאות חיילי צה"ל, אנשי מג"ב ומשטרת ישראל מאבטחים החל מאתמול בצהריים את איזור כנסיית סנטה קתרינה שבבית־לחם לקראת חג המולד. הכוח המאבטח קיבל אמש הוראות אחרונות בקשר לנוהלים לפיהם יפעלו במהלך אבטחת הארועים.

המאבטחים הוזהרו באזהרה חמורה לשמור בכל מחיר על כבודם של התושבים המקומיים והאורחים הזרים.

בעיר בית לחם הולכות ונשלמות ההכנות לקראת חג המולד. רחובות העיר קושטו בתאורה חגיגית ובדגלים צבעוניים.

בשיחות עם תושבים מקומיים עולה, כי אווירת החג, שהיתה מורגשת מדי שנה בשבוע שקדם לחג המולד, אינה מורגשת השנה וכי מאות התיירים המציפים את העיר כל שנה לא פוקדים השנה את העיר והדבר מורגש בכל ענפי המסחר והתיירות. תרמו לכך הגשמים העזים ונחלי המים המציפים את העיר, ואת בנוסף למהומות הימים האחרונים ברחבי יהודה ושומרון, שבעקבותיהם נמנעו תיירים רבים מלפקוד את העיר.

עובדי „בזק" הכריזו סכסוך עבודה בשל המכרזים לטלוויזיה בכבלים

מאת כתבנו לענייני עבודה

כ־9000 עובדי חברת „בזק" הכריזו אתמול על סכסוך עבודה והם נערכים למאבק ציבורי, ארגוני ומשפטי בעקבות הוצאת המכרזים לטלוויזיה בכבלים. על כך מסר אתמול יו"ר נציגות העובדים, יחזקאל שפר, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

שפר הציג מסמך בחתימתו של שר־התקשורת לשעבר, אמנון רובינשטיין, ובו נכתב: „בפרישת הכבלים ובהקמת התשתית לצורך מערכת הטלוויזיה בכבלים תינתן זכות סירוב ראשונה לחברת „בזק"".

לדבריו, יסתיימו בעוד כשנה עבודות התקנת הטלפונים וכ־1500 עובדים צפויים לפיטורים. אם לא יוחלט למסור את עבודת הטלוויזיה בכבלים ועבודות נוספות ל„בזק", בשבוע הבא מתכוונת הנציגות לפנות בעניין זה לבית־הדין הגבוה לצדק.

שפר טען, כי על שר־התקשורת יעקבי מוטלים לחצים לכלול במכרז יזמים פרטיים. „למה צריך להפור את המדינה פעם נוספת?" שאל שפר, בהציגו נתונים לפיהם יש ל„בזק" את כל המכשור והידע לביצוע העבודות.

הוא הזהיר, כי אם „בזק" לא תקבל לידיה את הפרויקט, תהפוך החברה תוך שנים מעטות לתעשייה האווירית מספר שניים.

סופות שלג בחרמון; הצפות ושיבושי תנועה בכביש החוף

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

סופות שלגים עזות ממשיכות להשתולל בחרמון. גובה השלג ברכבל התחתון הגיע לחצי מטר וברכבל העליון מעריכים כי גובה השלג הגיע למטר. אולם אין אפשרות לבצע מדידה מדוייקת מחוסר אפשרות להגיע למקום.

מנהלי אתר החרמון מקווים לפתוח את המקום לגולשים כבר בשבת הקרובה.

החקלאים בקיבוצי ובמושבי הגליל המערבי ולאורך קו העימות אינם יוצאים לעבודה בשדות ובמטעים זה היום השני בשל הגשם הבלתי פוסק שיורד באיזור. החקלאים רואים בגשמים אלה גשמי ברכה ומקווים שהגשם ייפסק עתה לכמה ימים, על מנת שהאדמה תוכל לקלוט את המים.

בעקבות הגשמים העזים שירדו אתמול אחה"צ, היו הצפות בשני מוקדים בכביש החוף, שגרמו לשיבושי תנועה.

בצומת אמיתי, בכניסה לנתניה, ובצומת חבצלת השרון, ביציאה מנתניה, הוצפו הכבישים, והמים עלו על גדותיהם.

ראש לשכת התנועה רפ"ק יצחק לירן מסר, כי לאחר שהוזעקו מהנדסי המחלקה לעבודות ציבוריות שוחררו פתחי הניקוז ותנועת הרכב חזרה לזרום כסדרה.